

ΥΠΟΘΕΣΗ «ΣΑΝΤΗ»

Αντιδράσεις για το δικηγορικό απόρρητο

Με προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο αναμένεται να απαντήσει ο δικηγόρος Νίκος Κληρίδης στο ένταλμα έρευνας που εκδόθηκε για την οικία και το γραφείο του, προσδίδοντας νέα νομική διάσταση στην ήδη φορτισμένη υπόθεση ενώ έντονα αντιδρά και ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος. Παράλληλα, ο υφυπουργός παρά τω Πρωθυπουργώ της Ελλάδας, Γιώργος Μυλωνάκης, απορρίπτει κατηγορηματικά τους ισχυρισμούς Δρυσιώτη και προχωρεί σε νομικές ενέργειες σε βάρος του. Σελ. 4

ΕΡΕΥΝΑ - ΑΚΙΝΗΤΑ

Οι κατοικίες σε πρώτο πλάνο το 2025

Ρεκόρ τόσο στην αξία όσο και στον όγκο των συναλλαγών καταγράφηκε το 2025 στον τομέα των ακινήτων. Σύμφωνα με έκθεση της PwC Κύπρου, η αξία των συναλλαγών των ακινήτων έφτασε τα €6,5 δισ. κατά το 2025, παρουσιάζοντας αύξηση 8% σε σύγκριση με το 2024. Κύριος μοχλός της ανάπτυξης τα διαμερίσματα, ενώ αυξημένη ήταν η συμμετοχή ξένων επενδυτών. Σελ. 7

Με Nurofen, ο πονοκέφαλος **δεν θα χαλάσει** τη στιγμή.

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΑ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΕΙΤΕ ΤΟΝ ΙΑΤΡΟ Η ΤΟΝ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΟ ΕΑΣ.

100% ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Η άνοδος και η πτώση

Η ιστορία της επιχειρηματικής αυτοκρατορίας, που υπήρξε για δεκαετίες συνώνυμο του λιανεμπορίου στην Ελλάδα, αλλά ταυτόχρονα και του φαρμάκου, τόσο ως λιανική πώληση όσο και ως παραγωγή. Από το φαρμακείο στην Ομόνοια, τη φαρμακοβιομηχανία, τα σουπερ μάρκετ και το λιανικό εμπόριο μέχρι την πρόσφατη αποχώρηση από τα καφέ Starbucks σε Ελλάδα και Κύπρο. Σελ. 12

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΕΧΕΙΡΙΑ

ΘΑ ΕΧΕΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ Η ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΤΙΜΕΣ ΣΤΑ ΥΨΗ

Σελ. 9

ΡΕΚΟΡ ΕΞΑΓΩΓΩΝ

ΜΕΓΑΛΑ ΚΕΡΔΗ ΗΠΑ, ΡΩΣΙΑΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΠΙΕΤΡΕΛΑΙΟΥ

Σελ. 13

Πασχαλινή «έκρηξη» στην αγορά

Χαμόγελα έφερε το Πάσχα σε επιχειρηματίες, ικανοποιημένοι δηλώνουν οι καταναλωτές

Ως σημαντικός παράγοντας τόνωσης της καταναλωτικής δραστηριότητας λειτουργήσει η πασχαλινή περίοδος, ενισχύοντας τόσο την επισκεψιμότητα όσο και τον τζίρο στο λιανικό εμπόριο. Οι καταναλωτές δεν πτοήθηκαν από την αβεβαιότητα που κυριαρχεί στην αγορά λόγω των επιπτώσεων της σύγκρουσης στη Μέση Ανατολή,

αλλά και της κρίσης στην κτηνοτροφία και κίνησαν την αγορά ψωνίζοντας τόσο για το πασχαλινό τραπέζι όσο και για προσωπικά είδη και δώρα. Σύμφωνα με φορείς της αγοράς, το λιανεμπόριο επέδειξε ανθεκτικότητα, διατηρώντας θετική πορεία ακόμη και μέσα σε ένα περιβάλλον οικονομικής πίεσης και αβεβαιότητας για τα νο-

κοκυριά. Οι καιρικές συνθήκες της Μεγάλης Εβδομάδας ευνόησαν ιδιαίτερα τα εμπορικά κέντρα, τα οποία προσέλκυσαν μεγάλο αριθμό καταναλωτών, γεγονός που αναμένεται να αποτυπωθεί σε αυξημένο κύκλο εργασιών σε σύγκριση με πέρσι. Ειδικότερα, η επισκεψιμότητα των καταναλωτών στα εμπορικά κέντρα της

Κύπρου καταγράφηκε αύξηση από 9% έως 12%. Την ίδια στιγμή, οι καταναλωτές εμφανίζονται ικανοποιημένοι τόσο από τις αγορές τους όσο και από την εξέλιξη των τιμών, καθώς οι αυξήσεις σε βασικά προϊόντα –όπως το αρνί– ήταν πιο ήπιες από τις αρχικές προσδοκίες, χωρίς να καταγραφούν φαινόμενα αισχροκέρδειας. Σελ. 4

Το ChatGPT συμβουλεύει πια και για τα ψώνια

Το καρτάκι στο οποίο γράφουμε για χρόνια τα ψώνια φαίνεται να έχει παρέλθει. Ο νέος βοηθός για τις αγορές στα σουπερμάρκετ λέγεται ChatGPT, Claude, Gemini, όλες εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης που χρησιμοποιούνται ολοένα και περισσότερο από τους καταναλωτές ακόμη και για την κατάρτιση λιστών με τα απαραίτητα για το σπίτι ή για ένα πάρτι. Έρευνα που πραγματοποίησε το Ινστιτούτο Έρευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών στην Ελλάδα φανερώνει ότι δύο στους τρεις έχουν χρησιμοποιήσει εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης όπως chatbots, ψηφιακούς βοηθούς κ.λπ., με το 15% να χρησιμοποιεί εφαρμογές Τ.Ν. σε καθημερινή βάση και ένα 42% μερικές φορές μέσα στην εβδομάδα. Πλέον δημοφιλής εφαρμογή είναι το ChatGPT με το 79%. Σελ. 14

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

Αυτή τη φορά να μετρήσουμε τη διαφθορά

Η διαφθορά σε ένα κράτος συσσωρεύει κόστος που επηρεάζει την ανάπτυξη, την εμπιστοσύνη και την ποιότητα της δημοκρατίας που απολαμβάνουν οι πολίτες. Στην Ε.Ε η διαφθορά εκτιμάται στο 1% του ΑΕΠ ή 120 δισ. ευρώ ετησίως. Στην Ελλάδα η διαφθορά που αφορά στα «ρακελάκια» εκτιμήθηκε στο μισό δισ. ετησίως, ενώ οι αδιαφανείς πολιτογραφήσεις στην Κύπρο προκάλεσαν απώλειες φορολογικών εσόδων ύψους 250 εκατ. ευρώ.

Το άορατο κόστος της διαφθοράς πληρώνουν οι πολίτες με αυξημένους φόρους, περικοπές σε δαπάνες ή και τα δύο. Αυτό συμβαίνει γιατί το κράτος έχει απώλεια εσόδων λόγω φοροδιαφυγής και σπατάλης. Αποτέλεσμα της διαφθοράς είναι και η άνιση πρόσβαση στις κρατικές υπηρεσίες, όπου το πάνω χέρι έχουν αυτοί με τις γνω-

ριμίες και τα χοντρά πορτοφόλια. Η διαφθορά, επίσης, πλήττει τις ποιοτικές άμεσες ξένες επενδύσεις, αφού λειτουργεί ως αντικίνητρο για τους σοβαρούς επενδυτές. Η αποχή από τα κοινά μπορεί επίσης να αποδοθεί στη διαφθορά, αφού τροφοδοτεί μια κυνική συμπεριφορά απέναντι στους θεσμούς, το αίσθημα δικαίου και την εμπιστοσύνη.

Βασική επιδίωξη ενός συστήματος διαφθοράς είναι η αποδυνάμωση των ανεξάρτητων θεσμών που δυνητικά θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως ανάχωμα σε ένα υγιές δημοκρατικό πολίτευμα. Σε περιόδους αύξησης της διαφθοράς το πελατειακό κράτος ενισχύεται, μετατρέποντας την πρόσβαση σε προνόμιο που παραδίδεται στα χέρια των «ημέτερων». Η Κύπρος «σύρθηκε» στη δική της περιπέτεια

συστημικής διαφθοράς την περίοδο που ακολούθησε τη χρεοκοπία των δημόσιων οικονομικών και του τραπεζικού συστήματος. Το κυπριακό πρόγραμμα «χρυσών διαβατηρίων» προκάλεσε ανυπολόγιστη ζημία στη διεθνή εικόνα της χώρας και δημιούργησε μακροσκοπικά δεδομένα, τις συνέπειες των οποίων θα συνεχίσουμε να πληρώνουμε για χρόνια.

Οι Βρυξέλλες πάντως προειδοποιούν πως σε κάποιες χώρες η φοροδιαφυγή λόγω διαφθοράς μπορεί να προσεγγίζει το 20% του ΑΕΠ, ενισχύοντας αυτό που αποκαλούμε παραισιονομία. Στα δημόσια οικονομικά το κόστος της διαφθοράς προσεγγίζεται με δείκτες όπως ποσοστό προβληματικών ή απευθείας αναθέσεων στο σύνολο των συμβάσεων και δείκτης υπερβάσεων κόστους προς αρχικό

προϋπολογισμό. Στη διακυβέρνηση η διαχείριση μπορεί να ξεκινήσει με ποσοτικούς δείκτες αναφορικά με την ικανότητα ελέγχου της διαφθοράς. Ενδεικτικά αναφέρουμε τους δείκτες που σχετίζονται με τον χρόνο απονομής της δικαιοσύνης και τον όγκο των υποθέσεων που εκκρεμούν και σχετίζονται με υποθέσεις διαφθοράς.

Για την καταπολέμηση της διαφθοράς μια κυβέρνηση με ελάχιστη πολιτική βούληση θα μπορούσε να ξεκινήσει από μικρά βήματα αφήνοντας κατά μέρος τη συνολική μεταρρύθμιση. Μπορεί για παράδειγμα να υιοθετήσει θεσμούς διαφάνειας όπως τα ανοικτά δεδομένα (open data) και ένα ουσιαστικό e-government μοντέλο αλληλεπίδρασης με τους πολίτες. Να επενδύσει στην έρευνα και στην καινοτομία, αλλά και τους ελέγχους.

Να θέσει ποσοτικούς στόχους για υπερβάσεις κόστους δημοσίων προσφορών και ανελιξίες που ακυρώνονται δικαστικά. Η τελευταία περίοδος, που ξεκινά με το «νίντεοgate» βάζει ξανά τη χώρα και την οικονομία σε κατάσταση εσωστρέφειας. Το πρόβλημα πλέον «κτύπησε πάτο» και δεν γίνεται άλλο να αγνοηθεί. Η αναγνώριση του προβλήματος αποτελεί πάντα μια καλή αρχή. As ξεκινήσουμε με μια θεσμική επιτροπή που θα καταγράψει το πρόβλημα βάζοντας σε μια σελίδα τους δείκτες που αναφέραμε προηγουμένως. Έτσι μόνο θα μπορούσαμε να αντιληφθούμε την κατάσταση και να πάρουμε μέτρα. Αν δεν το κάνουμε, θα συνεχίσουμε να υπονομεύουμε τους εαυτούς μας και τις μελλοντικές γενιές. Μέχρι τότε θα απαιτηθεί ψυχραιμία και λόγια λίγα.

ΔΕΚΑΕΤΕΣ ΟΜΟΛΟΓΟ

Η Κύπρος βγήκε με καλό «τάιμινγκ» στις αγορές

Η απόφαση να βγει η Κύπρος στις αγορές νωρίς, ένα μήνα και κάτι πριν γίνει ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή, αποδείχτηκε τυχαία πολύ καλή κίνηση. Το 10ετές ομόλογο με απόδοση 3,34% ήταν μια επικερδής επιλογή και όπως δείχνουν τα στοιχεία, μας βγήκε το «τάιμινγκ». Την ίδια ώρα, για άλλη μια φορά, η παγκόσμια οικονομία απειλείται με εκτροπή της πορείας της, λέει το ΔΝΤ. Σελ. 6

ΚΟΜΙΣΙΟΝ

Εργαλειοθήκη για συγκράτηση τιμών ενέργειας

Στις 22 Απριλίου, δύο ημέρες πριν από το άτυπο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που αναμένεται να πραγματοποιηθεί στην Κύπρο, η Κομισιόν προώθη την εξαγγελία μιας «εργαλειοθήκης», αναχαιτίσας των τιμών της ενέργειας και στήριξης των «27». Οι Βρυξέλλες ετοιμάζουν κινήσεις σε τέσσερα επίπεδα από τον φόβο αναζωπύρωσης της κρίσης στη Μέση Ανατολή. Σελ. 5

ΕΚΤ

Η αύξηση επιτοκίων μείωσε τον πληθωρισμό

Πρόσφατη ανάλυση αποκαλύπτει ότι η αύξηση των επιτοκίων κατά την περίοδο Ιουλίου 2022 έως Σεπτεμβρίου 2023, ενώ μείωσε τον πληθωρισμό, προκάλεσε μια σχετικά μικρή συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας. Σελ. 6

ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΟΡΜΠΑΝ

Το μεγάλο παζάρι Ε.Ε. - Ουγγαρίας

Σελ. 5

€πιστροφή

Κατέβασε το app, πλήρωσε με κάρτα & κέρδισε ευρώ €πιστροφή σε Κύπρο & Ελλάδα!

Πλήρωσε με κάρτα Eurobank σε 800+ σημεία πώλησης στην Κύπρο και 8500+ στην Ελλάδα και κέρδισε ευρώ €πιστροφή, απευθείας στον λογαριασμό σου.

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις. eurobank.cy/epistrofi

EUROBANK

Κατέβασε το €πιστροφή app και ξεκίνα να κερδίζεις!

Οταν λέγαμε Καλό Πάσχα με μια κάρτα

Του **ΝΙΚΟΥ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΥ**

Το **συλλεκτικό** ενδιαφέρον για τα αναλογικά τεκμήρια του εγγύς παρελθόντος αυξάνεται όσο αυτά ωθούνται πίσω στον χρόνο. Περισσότερο και από τις ευχές των Χριστουγέννων μέσω της ταχυδρομικής οδού, οι ευχές για το Πάσχα αποτελούν μια ιδιαίτερη πιτυχή της κοινωνικής εθιμοτυπίας του 20ού αιώνα που επιβίωσε σποραδικά, πριν εκπνεύσει σχεδόν τελεσίδικα στις αρχές του 2000. Οι ευχετήριες κάρτες του Πάσχα είναι ένα κεφάλαιο της κουλτούρας της επικοινωνίας που διατηρήθηκε με πολλές αισθητικές και ευρύτερα πολιτισμικές αναφορές στην Ελλάδα και γνώρισε μεγάλη ακμή κυρίως κατά τις δεκαετίες από το 1900 έως περίπου το 1970.

Ως απότοκο εκείνης της ακμής, το φαινόμενο ανταλλαγής

Οι πασχαλινές ευχετήριες κάρτες είναι ένα κεφάλαιο της κουλτούρας της επικοινωνίας στην Ελλάδα και γνώρισαν μεγάλη ακμή από το 1900 έως περίπου το 1970.

πασχαλινών ευχών συνδέεται και αυτό με μία πιτυχή της εκδοτικής δραστηριότητας την οποία μας υπενθυμίζει αυτή η παλιά συνήθεια. Η έκδοση ευχετηρίων καρτών απασχολούσε μικρούς και μεγάλους εκδότες, και τα σημεία πώλησης –ανάλογα με την ποιότητα της κάρτας– μπορούσε να είναι ένα βιβλιοπωλείο, ένα αμηνώς καρτοπωλείο, ένα περίπτερο ή ένα ψιλκατζίδικο. Οι τιμές κυμαίνονταν αναλόγως. Κάρτες έβρισκε επίσης κανείς σε υπαίθριους πάγκους και σε πανηγύρια.

Ειδικά στην Ελλάδα, οι πασχαλινές ευχές αντλούσαν από δύο παραδόσεις (την ορθόδοξη και την καθολική) και χαρακτηριζόνταν (όπως και οι χριστουγεννιάτικες κάρτες) ανάλογα με τη θεματολογία τους, που μπορούσε να αντλεί από τη συνήθη και

αναμενόμενη θρησκευτική πασχαλινή παράδοση ή από καθαρά κοσμικά θέματα με έμφαση στην εαρινή ευωχία και αναγέννηση. Αντίστοιχα, οι κάρτες που μπορούσε να βρει κανείς στο εμπόριο είχαν (ανάλογα με την ποιότητα, τα θέματα, την εκτύπωση) μια περισσότερο λαϊκή ή αστική έκφραση. Όπως συνέβαινε και τα Χριστούγεννα, ακολουθώντας την ίδια πρακτική, οργανισμοί, ιδρύματα και μουσεία συνήθιζαν να εκτυπώνουν τις δικές τους ευχές, οι οποίες αποτελούν ως σήμερα μια ενδιαφέρουσα νησίδα ειδικής συλλογής. Αυτή η ποικιλία των αναφορών και η διαβάθμιση στην ποιότητα εικαστικής σύνθεσης και εκτύπωσης μας οδηγούν στην ανάδειξη της κατηγορίας των πασχαλινών ευχών ως ένα ιδιαίτερα ενδιαφέρον και σύνθετο φαινόμενο αστικής λαογραφίας.

Στην Ελλάδα, ήταν σύνθετες το φαινόμενο εισαγωγής θεμάτων από άλλες χώρες, κατά βάση καθολικού δόγματος, πρακτική που συνέβαινε και τα Χριστούγεννα. Αυτά τα εισαγόμενα θέματα, κυρίως κοσμικού χαρακτήρα αλλά όχι μόνον, από την Ιταλία και Γαλλία, απαιτούσαν απλώς την αντικατάσταση των ευχών στην ελληνική γλώσσα. Ήταν κατά κανόνα μονόφυλλες κάρτες, δηλαδή καρτ ποστάλ, αλλά υπήρχαν και διπτυχες. Οι παραδοσιακές κάρτες ήταν διπτυχες και απαιτούσαν φάκελο, ενώ πολλές ήταν πτυσσόμενες και άνοιγαν αποκαλύπτοντας επιπλέον θέματα. Αυτές ήταν ακριβότερες και συχνά λιθόγραφες.

Πολλές από τις κάρτες που έχουν διασωθεί και οι οποίες πωλούνται ευρέως σε διαδίκτυακούς τόπους μάς αποκαλύπτουν έναν ενδιαφέροντα χάρτη. Πολλές κάρτες στέλνονταν από και σε συγγενείς στην Αμερική (από τις αρχές του 20ού αιώνα) και μετά το 1950 σε άλλα μέρη του κόσμου όπου υπήρχαν εστίες απόδημου ελληνισμού (με επίδοση κατά προσέγγιση 2-4 ημέρες για την Ευρώπη και 5-7 ημέρες για τις άλλες ηπείρους). Κάρτες στέλνονταν, φυσικά, και εντός της πόλης (με επίδοση την επομένη) και πανελλαδικά (με επίδοση σε 1-3 ημέρες).

Αν και πολλά θέματα των καρτών αποτελούσαν δάνεια από το καθολικό Πάσχα, η συγκεκριμένη έχει αποκλειστικά ελληνικό θέμα.

PHOTO BY VANNEE LE CHERNINSOIN/L.A.P.

PHOTO BY VANNEE LE CHERNINSOIN/L.A.P.

A.P. PHOTO / DOMENICO STINIS

Αριστερά, ο σκηνοθέτης Πέδρο Αλμοδόबार, που θα συμμετάσχει στο διαγωνιστικό τμήμα με μια ταινία που ήδη κυκλοφορεί στις αίθουσες, το «Bitter Christmas». Επάνω, ο Ιρανός δημιουργός Ασγκάρ Φαραντί θα παρουσιάσει τη νέα του ταινία «Parallel Tales», ενώ ο Χιροκάζου Κόρε Εντα επιστρέφει στις Κάννες με το «Sheep in the Box», ένα φιλμ επιστημονικής φαντασίας.

Αφιερωμένο στους auteurs

Κορυφαίοι δημιουργοί εκτός Χόλливουντ στο 79ο Φεστιβάλ των Καννών

Της **ΕΛΕΝΗΣ ΣΑΜΠΑΝΗ**

Αν και το Χόλливουντ βρίσκεται σχεδόν πάντα στο επίκεντρο της παγκόσμιας κινηματογραφικής συζητήσης, το 79ο Φεστιβάλ Καννών δείχνει φέτος να προκρίνει το «σινεμά δημιουργών», αφήνοντας στο περιθώριο τις μεγάλες παραγωγές των στούντιο. Το φεστιβάλ, που θα διεξαχθεί από τις 12 έως τις 23 Μαΐου 2026, στρέφει το βλέμμα του σε σκηνοθέτες με ισχυρή προσωπική φωνή, υπογραμμίζοντας με αυτό τον τρόπο τη διαχρονική σύνδεσή του με το σινεμά των auteurs. Το μοναδικό αμερικανικό φιλμ μέχρι στιγμής στο διαγωνιστικό είναι το «The Man I Love» του Αϊρα Σακς, μια μουσική φαντασία με πρωταγωνιστή τον Ράμι Μάλεχ, ενώ τιμητικός Χρυσός Φοίνικας θα απονεμηθεί στον Πίτερ Τζάκσον και στην Μπάρμπρα Στρέιζαντ. Την αυλαία θα ανοίξει το «La Vénus électrique» του Πιερ Σαλβαντορί, μια φιλόδοξη κωμωδία εποχής, τοποθετημένη στη Γαλλία της δεκαετίας του 1920.

Ανάμεσα στις ταινίες που ξεχωρίζουν στο επίσημο διαγωνιστικό τμήμα, όπως ανακοινώθηκε χθες από την πρόεδρο του Φεστιβάλ Ιρίς Κνόνιπλοχ και τον γενικό διευθυντή Τιερί Φρεμό, βρίσκεται το ισπανόφωνο φιλμ «Bitter Christmas» του Πέδρο Αλμοδόबार. Παρότι το φιλμ έχει ήδη κυκλοφορήσει στις ισπανικές αίθουσες από τις 20 Μαρτίου –κάτι ασυνήθιστο για ταινία που φτάνει έως το διαγωνιστικό– η διοργάνωση επέλεξε να το φέρει στο επίκεντρο του φεστιβάλ. Η ιστορία ακολουθεί την Ελσα, η οποία μετά τον θάνατο της μητέρας της ταξιδεύει σε ένα νησί του Ατλαντικού, τη Λανθάρότε, μαζί με μια φίλη της, αναζητώντας ξανά την καλλιτεχνική φωνή της. Εκεί, οι εμπειρίες τους λειτουργούν ως καθρέφτης της ζωής ενός σεναριογράφου και ενός σκηνοθέτη, θολώνοντας τα όρια ανάμεσα στη ζωή και στην τέχνη.

Μόνιμος συνουμιλτής των

Σκηνή από το «Fatherland», τη νέα ταινία του Πολωνού σκηνοθέτη Πάβελ Παβλίκοφσκι, που θα προβληθεί στις Κάννες.

Τιμητικός Χρυσός Φοίνικας θα απονεμηθεί στον Πίτερ Τζάκσον και στην Μπάρμπρα Στρέιζαντ, ενώ την αυλαία θα ανοίξει το «La Vénus électrique» του Πιερ Σαλβαντορί, μια φιλόδοξη κωμωδία εποχής.

Καννών, ο 63χρονος Χιροκάζου Κόρε Εντα, ο οποίος κέρδισε τον Χρυσό Φοίνικα το 2018 για τους «Κλέφτες καταστημάτων», επιστρέφει με το «Sheep in the Box», μια ταινία επιστημονικής φαντασίας που παρακολουθεί ένα ζευγάρι το οποίο, μετά την απώλεια του παιδιού του, βρίσκει παρηγοριά σε ένα ανθρωποειδές βρέφος-ρομπότ. Ο δεύτερος Ιάπωνας του φετινού διαγωνιστικού είναι ο Ριγιουσούκε Χαμαγκού-

τσι, οσκαρικός δημιουργός του «Drive My Car», που παρουσιάζει το «Sudden», το πρώτο του φιλμ στα γαλλικά. Σημαντική είναι και η παρουσία του Πάβελ Παβλίκοφσκι. Ο βραβευμένος με Οσκαρ, το 2015 για το «Ida», Πολωνός σκηνοθέτης επιστρέφει, οκτώ χρόνια μετά τον «Ψυχρό πόλεμο», με ένα νέο φιλμ που βυθίζεται ξανά στην ευρωπαϊκή ιστορία του 20ού αιώνα. Η ταινία «Fatherland» επικεντρώνεται στον Τόμας Μαν και στο ταξίδι που πραγματοποιεί με την κόρη του από τη Φρανκφούρτη στη Βαϊμάρη, με αφορμή τα 200 χρόνια από τη γέννηση του Γκαίτε.

Σε μια περίοδο παγκόσμιας αναταραχής, με τον πόλεμο στη Μέση Ανατολή και τις εντάσεις να διαμορφώνουν το διεθνές τοπίο, η παρουσία του Ασγκάρ Φαραντί αποκτά ιδιαίτερο βάρος. Ο Ιρανός δημιουργός, βραβευμένος με Οσκαρ για το «Ενας χωρίς όμοιο» το 2011, επιστρέφει με τη νέα του ταινία «Parallel Tales», σε μια στιγμή όπου η ιρανική κοινωνία δοκιμάζεται. Στους πρωταγωνιστικούς

ρόλους συναντάμε την Ιζαμπέλ Ιπέρ και τον Βενσάν Κασέλ, οι οποίοι συνεργάζονται, μάλιστα, για πρώτη φορά στην καριέρα τους. Από τις υπόλοιπες συμμετοχές που θα διεκδικήσουν τον Χρυσό Φοίνικα, ο οποίος θα απονεμηθεί από τον νέο πρόεδρο της κριτικής επιτροπής και αγαπημένο των Καννών Παρκ Τσαν-Τουκ, ενδιαφέρον έχει η επιστροφή του Αντρέι Ζβιάγκιντσεφ (σκηνοθέτη του «Loveless», 2017), με το «Minotaur», καθώς και η παρουσία του Κριστιάν Μουνγκίου, βραβευμένου με Χρυσό Φοίνικα για το «4 Months, 3 Weeks and 2 Days», που φέρνει την έκτη ταινία του, με τίτλο «Fjord».

Η προσοχή στρέφεται φέτος και στο διαγωνιστικό τμήμα «Ένα Κάπιο Βλέμμα», μια κατηγορία που παραδοσιακά αναδεικνύει ανερχόμενες φωνές του παγκόσμιου σινεμά. Εκεί, η θεματική της αναζήτησης ταυτότητας φαίνεται να κυριαρχεί, με ταινίες όπως το «Congo Boy» του νεαρού δημιουργού Ραφίκι Φαριλάλ να εντάσσονται σε αυτή τη γραμμή.

Στις ειδικές προβολές ξεχωρίζει η παρουσία του Στίβεν Σόντερμπεργκ, ο οποίος θα παρουσιάσει το «John Lennon: The Last Interview». Η ταινία ανασυνθέτει τις τελευταίες ώρες του Τζον Λένον μέσα από μια εκτενή συζήτηση που παραχώρησε ο ίδιος λίγο πριν από τον θάνατό του, μετατρέποντας τη συνέντευξη σε ένα πορτρέτο απολογισμού και προσωπικής εξομολόγησης. Παράλληλα, σημαντικοί δημιουργοί συμμετέχουν στο εκτός διαγωνιστικού τμήμα, όπως ο Νίκολας Βίντινγκ Ρεφν, που θα φέρει στη μεγάλη οθόνη του φεστιβάλ το «Her Private Hell», και ο Αντί Γκαρσία, ο οποίος θα επικεντρώσει μια ακόμη σκηνοθετική δουλειά με το «Diamond». Στην κατηγορία Cannes Premiere ξεχωρίζουν το «Propeller One-Way Night Coach» του Τζον Τραβόλτα και το «The Samurai and the Prisoner» του Κιγιόσι Κουροσάβα.

Εξομολογηθείτε και αποκτήστε ένα έργο του Μαουρίτσιο Κατελάν

Της **ΜΑΡΩΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ**

«**Μοιραστείτε** την αμαρτία σας τηλεφωνικά ή με ηχητικό μήνυμα και μπειτε στην κλήρωση για να κερδίσετε ένα συλλεκτικό αντίτυπο». Αυτό είναι το κάλεσμα της πιο απρόσμενης καλλιτεχνικής καμπάνιας της φετινής άνοιξης: μια τηλεφωνική γραμμή εξομολόγησης, εμπνευσμένη από τον Μαουρίτσιο Κατελάν για το λανσάρισμα της περιορισμένης έκδοσης του έργου του «La Nona Ora» (Η ενάτη ώρα). Η Avant Arte, πλατφόρμα που ειδικεύεται σε συνεργασίες με καλλιτέχνες, ενώνει ξανά τις δυνάμεις της με τον Ιταλό προδοκτορά της σύγχρονης

τέχνης για μια περφόρμανς που μοιάζει ταυτόχρονα με διαφημιστικό τέχνασμα, τελετουργικό και μιλόφα.

Το έργο που επανέρχεται σήμερα σε μινιατούρα 30 εκατοστών δεν είναι τυχαίο. Το «La Nona Ora», που πρωτοπαρουσιάστηκε το 1999, απεικονίζει τον Πάπα Ιωάννη Παύλο Β΄ πεσμένο στο κόκκινο χαλί, χτυπημένο από μετωρίτη. Ήταν ένα γλυπτό που δίδαξε, προκάλεσε, συζητήθηκε όσο λίγα και πωλήθηκε το 2001 στον οίκο Christie's για 886.000 δολάρια. Βλίσσημο ή βαθιά συμβολικό, σίγουρα υπήρξε ένα χαρακτηριστικό δείγμα της ικανότητας του Κατελάν να προκαλεί.

«**La Nona Ora**». Μία από τις 666 μινιατούρες του Μαουρίτσιο Κατελάν που πωλούνται 2.200 ευρώ εκάστη.

Η νέα έκδοση, σε –καθόλου τυχαία– 666 αριθμημένα αντίτυπα, ζωγραφισμένα στο χέρι κοστίζει 2.200 ευρώ και διαθέτει την ίδια δόση ειρωνείας που έκανε το αρχικό έργο διάσημο.

Η διαδικασία για να αποκτήσει κανείς μια τέτοια μινιατούρα είναι απλή και διαβολικά διασκεδαστική: καλεί τον αριθμό +1 601 666 7466 (δωρεάν εντός ΗΠΑ) ή στέλνει ηχητικό μήνυμα στο WhatsApp από οπουδήποτε στον κόσμο. Αφήνεις την αμαρτία σου –μικρή, μεγάλη, αστειά ή σκοτεινή– και ακούς τις οδηγίες που σε βάζουν αυτομάτως στην κλήρωση για ένα από τα συλλεκτικά αντίτυπα του έργου. Όσοι εξομολογ-

θούν, αποκτούν πρόσβαση στην αγορά μιας μινιατούρας, σαν να περνούν από την «πλάινη πόρτα» της λύτρωσης με τις ευλογίες του ίδιου του Κατελάν.

Η γραμμή θα παραμείνει ανοιχτή έως τις 22 Απριλίου. Στις 23 Απριλίου, ο καλλιτέχνης θα επιλέξει ορισμένες από τις πιο «αξιόλογες» αμαρτίες και θα απαντήσει ζωντανά, σε μια διαδικτυακή τελετή που θα θυμίζει εξομολόγηση και stand-up comedy μαζί. Η «καλύτερη» εξομολόγηση θα κερδίσει ένα «La Nona Ora» δωρεάν, ενώ ο καλλιτέχνης, σε ρόλο ιδιότυπου ιερέα, θα προσφέρει συμβολική άφεση αμαρτιών. Όπως αναφέρει στωικά και το προωθητικό υλί-

κό της καμπάνιας, «σε έναν κόσμο αμαρτίας, η άφεση δεν υπήρξε ποτέ τόσο κοντά μας».

Ο Κατελάν, enfant terrible της σύγχρονης τέχνης από τη δεκαετία του '90, έχει χτίσει την καριέρα του πάνω σε τέτοιες ανατροπές. Το 2016 παρουσίασε το γλυπτό «America», μια πλήρως λειτουργική τουαλέτα από χρυσό 18 Karat Hell», και ο Αντί Γκαρσία, ο οποίος θα επικεντρώσει μια ακόμη σκηνοθετική δουλειά με το «Diamond». Στην κατηγορία Cannes Premiere ξεχωρίζουν το «Propeller One-Way Night Coach» του Τζον Τραβόλτα και το «The Samurai and the Prisoner» του Κιγιόσι Κουροσάβα.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

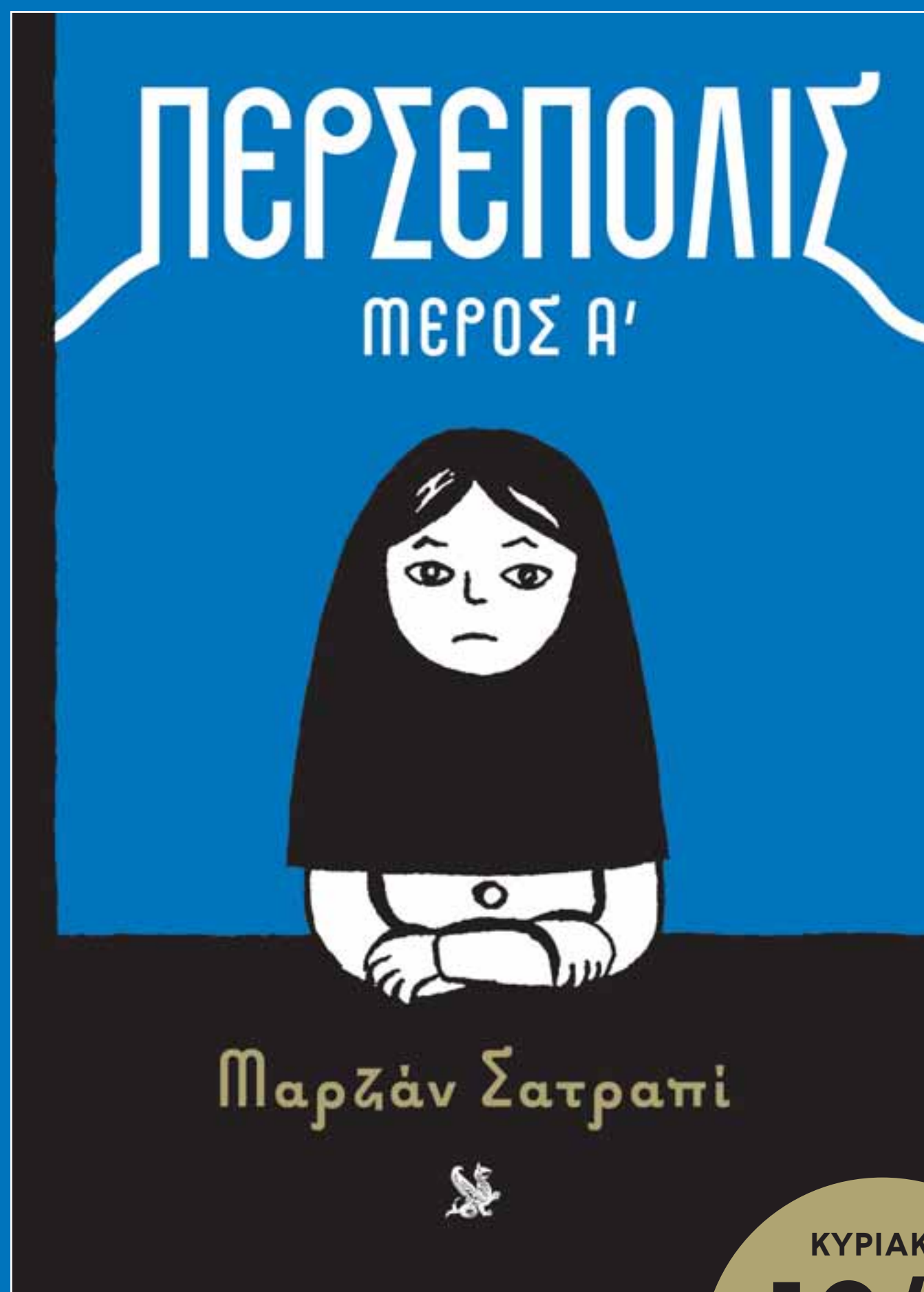
Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΘΑΝΑΣΗΣ ΦΩΤΙΟΥ • Αρχισυντάκτης: ΚΩΣΤΗΣ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ

Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΙΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπίδου 2 & Λεωφ. Λυκαβηπού, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: +357 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Αναπληρωτής Διευθυντής: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ • Σύμβουλος έκδοσης: ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά παράφραση ή διασκευή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογραφήσης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Αυτή την Κυριακή
με την *Καθημερινή*

ΠΕΡΣΕΠΟΛΙΣ

Το πολυβραβευμένο γκράφικ νόβελ
της Μαρζάν Σατραπί που συγκίνησε τον κόσμο!

Η συγκλονιστική ιστορία ενηλικίωσης ενός κοριτσιού
στο Ιράν της Ισλαμικής Επανάστασης

Την προτίμησή τους στα εμπορικά κέντρα έδειξαν οι καταναλωτές, με την επισκεψιμότητα να καταγράφει αύξηση από 9% έως 12% συγκριτικά με την αντίστοιχη περσινή περίοδο.

Της **ΔΗΡΠΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Την όρεξη των καταναλωτών άνοιξε η πασχαλινή περίοδος λειτουργώντας ως σημαντικός παράγοντας ενίσχυσης της καταναλωτικής δραστηριότητας. Το Πάσχα έδωσε ώθηση στην αγορά και αύξησε τη διάθεση των καταναλωτών για να ανοίξουν τα πορτοφόλια τους για ψώνια που δεν αφορούσαν μόνο το πασχαλινό τραπέζι, αλλά και προσωπικά είδη και δώρα για τις διάφορες οικογενειακές και φιλικές συναθροίσεις οι οποίες είναι μέσα στο πρόγραμμα τις ημέρες των εορτών. Η γεωπολιτική αστάθεια στην περιοχή και η κρίση του αφθώδους

Αλμυρές οι τιμές των φθαρτών, ήπια ανατίμηση στις τιμές του αρνιού. Οι υπεραγορές, οι φούρνοι και το κρεοπωλείο είχαν την τιμητική τους.

πυρετού δεν φαίνεται να επηρέασαν σε μεγάλο βαθμό το πασχαλινό τραπέζι και την καταναλωτική συμπεριφορά των Κυπρίων. Όπως σημειώνουν στην «Κ» οι αρμόδιοι φορείς της αγοράς και του λιανεμπορίου, η αγορά το Πάσχα έδειξε αντοχές απέναντι στις προκλήσεις και στο γενικότερο αίσθημα της αβεβαιότητας που κυριαρχεί ανάμεσα στους καταναλωτές, σε ένα περιβάλλον έντονων πιέσεων στο διαθέσιμο εισόδημα. Οι καιρικές συνθήκες που επικράτησαν

τη Μεγάλη Εβδομάδα στην Κύπρο ώθησαν ένα μεγάλο ποσοστό των καταναλωτών στα εμπορικά κέντρα, τα οποία υπολογίζουν ότι η αύξηση της επισκεψιμότητας που καταγράφηκε θα μεταφραστεί και σε άνοδο του τζίρου τους σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Πέραν των επιχειρήσεων, ικανοποιημένοι από τις αγορές αλλά και από το επίπεδο των τιμών εμφανίζονται και οι καταναλωτές, οι οποίοι, λόγω της κρίσης και του αφθώδους πυρετού, ανέμεναν σημαντικές αυξήσεις σε βασικά προϊόντα, όπως το αρνί, ή ακόμη και φαινόμενα αισχροκέρδειας. Ωστόσο, οι ανησυχίες αυτές ευτυχώς δεν επιβεβαιώθηκαν στον βαθμό που αναμενόταν. Την ίδια ώρα, οι καταναλωτές εκφράζουν προβληματισμό καθώς εκτιμούν ότι εντός της εβδομάδας ενδέχεται να σημειωθούν αυξήσεις στις τιμές των καυσίμων, δεδομένου ότι παραδοσιακά μετά τη Μεγάλη Εβδομάδα παρατηρείται η συγκεκριμένη τάση από τους πρατηριούχους.

Οι αγορές
Η πασχαλινή περίοδος έδωσε σημαντική ώθηση στην αγορά, με την επισκεψιμότητα των καταναλωτών στα εμπορικά κέντρα της Κύπρου να καταγράφει αύξηση από 9% έως 12% συγκριτικά με την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Η ενισχυμένη αυτή κίνηση αποτυπώνει τη θετική διάθεση των καταναλωτών, οι οποίοι ανταποκρίθηκαν στο εορταστικό κλίμα και προχώρησαν σε μεγαλύτερου όγκου αγορές σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο, παρά τις προκλήσεις και το αίσθημα ανασφάλειας που επικρατεί.

Θετική ώθηση στην αγορά λόγω Πάσχα

Προς τα πάνω κινήθηκε η επισκεψιμότητα και ο τζίρος στο λιανικό παρά τις προκλήσεις

Σύμφωνα με αρμόδιους φορείς της αγοράς, η κινητικότητα στα εμπορικά κέντρα άρχισε να γίνεται ιδιαίτερα αισθητή περίπου δέκα ημέρες πριν από το Πάσχα, όταν οι καταναλωτές ξεκίνησαν να πραγματοποιούν τις αγορές τους, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην τόνωση της εμπορικής δραστηριότητας. Η αυξημένη προσέλευση στα εμπορικά κέντρα συνδέεται τόσο με την ανάγκη για προμήθειες για το πασχαλινό τραπέζι όσο και με αγορές ένδυσης, δώρων και άλλων προσωπικών ειδών. Παρά τις δυσκολίες που επικρατούν στην αγορά, οι καταναλωτές δεν ανέκοψαν τη διάθεσή τους για αγορές, διατηρώντας την κινητικότητα σε ικανοποιητικά επίπεδα κατά την πασχαλινή περίοδο. Αν και το αυξημένο κόστος ζωής δημιουργεί πιέσεις στα νοικοκυριά, οι πολίτες προχώρησαν σε προσεκτικά σχεδι-

ασμένες αγορές, καλύπτοντας τόσο τις βασικές τους ανάγκες όσο και δαπάνες που σχετίζονται με τις ημέρες των εορτών. Οι καταναλωτές αξιοποίησαν προσφορές και επιλογές που τους επέτρεψαν να κινηθούν πιο ευέλικτα οικονομικά, ενώ οι επιχειρήσεις επωφελήθηκαν από την αυξημένη κίνηση, καταγράφοντας ικανοποιητικές επιδόσεις για την περίοδο.

Από την πλευρά τους, οι επιχειρήσεις εμφανίζονται ικανοποιημένες από την αυξημένη κίνηση, καθώς η πασχαλινή περίοδος λειτουργήσε ως μια από τις πιο δυναμικές περιόδους, ενισχύοντας τον κύκλο εργασιών τους και δημιουργώντας θετικές προσδοκίες για τους τζίρους.

Χωρίς παραφωνίες

Υπό τον φόβο των ανατιμήσεων πήγαν οι καταναλωτές στις

υπεραγορές εξαιτίας του κλίματος που επικρατεί στην αγορά. Ωστόσο, όπως μας αναφέρθηκε, δεν διαπιστώθηκαν φαινόμενα αισχροκέρδειας και ειδικότερα στις τιμές των αρνιών λόγω της κρίσης στην κτηνοτροφία. Πιο συγκεκριμένα, περίπου κατά ένα ευρώ ήταν αυξημένη η τιμή του αρνιού στις υπεραγορές φέτος σε σχέση με πέρσι. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τους εμπλεκόμενους, στα κρεοπωλεία δεν διαπιστώθηκαν αυξήσεις στις τιμές των κρεάτων όπως αναμενόταν. Η μόνη παραφωνία τις ημέρες των εορτών ήταν οι «αλμυρές» τιμές των φθαρτών και ειδικότερα στις ντομάτες και τα αγγουράκια, σύμφωνα με τους καταναλωτές.

Παρ' όλη την ανησυχία, τουλάχιστον μέχρι στιγμής, δεν διαταράχτηκε η εφοδιαστική αλυσίδα. Υπήρχε επάρκεια προϊόντων στην αγορά, δεν είχαμε οποιεσδήποτε ελλείψεις, προσθέτουν οι αρμόδιοι φορείς του λιανεμπορίου.

Στο μεταξύ, ανοδικά αναμένεται να κινηθούν οι τιμές των καυσίμων στην Κύπρο τις επόμενες ημέρες, προκαλώντας ανησυχία και προβληματισμό στους καταναλωτές. Όπως εκτιμούν παράγοντες της αγοράς, η ανοδική τάση ενδέχεται να γίνει πιο αισθητή μέσα στην εβδομάδα, με τους πρατηριούχους να προχωρούν σε αναπροσαρμογές τιμών μετά την πασχαλινή περίοδο, όπως συνήθιζεται κάθε χρόνο. Παράλληλα, οι καταναλωτές παρακολουθούν στενά τις εξελίξεις, εκφράζοντας προβληματισμό για την περαιτέρω επιβάρυνση του οικογενειακού προϋπολογισμού, ιδιαίτερα σε μια περίοδο όπου το κόστος ζωής παραμένει αυξημένο.

Η εξέλιξη των τιμών θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τη διεθνή πορεία των ενεργειακών αγορών, ωστόσο το ενδεχόμενο νέων ανατιμήσεων ενισχύει το κλίμα επιφυλακτικότητας στην αγορά.

Τα στοιχεία

Στην Κύπρο, ο όγκος του λιανικού εμπορίου κατέγραψε αύξηση 0,8% τον Φεβρουάριο του 2026 σε σύγκριση με τον Ιανουάριο, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, κατατάσσοντας τη χώρα μεταξύ των κρατών-μελών με τη μεγαλύτερη μηνιαία άνοδο.

Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία, ο κύκλος εργασιών αυξήθηκε κατά 3,3% σε αξία και 4,1% σε όγκο τον Φεβρουάριο του 2026, ενώ για το πρώτο δίμηνο η αύξηση ανήλθε σε 5,9% και 6,8%, αντίστοιχα.

Κατά 3,3% αυξήθηκε ο Δείκτης Αξίας Κύκλου Εργασιών Λιανικού Εμπορίου, εκτός Μηχανοκίνητων Οχημάτων, τον Φεβρουάριο του 2026, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2025, σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία. Κατά τον ίδιο μήνα, ο Δείκτης Όγκου Κύκλου Εργασιών Λιανικού Εμπορίου αυξήθηκε κατά 4,1%, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2025.

Το πρώτο δίμηνο (Ιανουάριο - Φεβρουάριο) του 2026 ο Δείκτης Αξίας Κύκλου Εργασιών Λιανικού Εμπορίου, εκτός Μηχανοκίνητων Οχημάτων, αυξήθηκε κατά 5,9%, σε σύγκριση με το αντίστοιχο δίμηνο του 2025.

Εξάλλου, το πρώτο δίμηνο του 2026 ο Δείκτης Όγκου Κύκλου Εργασιών Λιανικού Εμπορίου, αυξήθηκε σε 6,8%, σε σύγκριση με το αντίστοιχο δίμηνο του 2025.

Στο Ανώτατο ο Νίκος Κληρίδης για το ένταλμα έρευνας

Προσφυγή κατά του εντάλματος για έρευνα στο σπίτι και στο γραφείο του – Σφοδρές αντιδράσεις για το δικηγορικό απόρρητο

Της **ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΓΕΩΡΓΙΟΥ**

Με προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο αναμένεται να απαντήσει ο δικηγόρος Νίκος Κληρίδης στο ένταλμα έρευνας που εκδόθηκε για την οικία και το γραφείο του, στο πλαίσιο της πολυκύρτης υπόθεσης «Σάντη», προσδίδοντας νέα νομική διάσταση στην ήδη φορτισμένη υπόθεση. Η αίτηση ακύρωσης του διατάγματος αναμένεται να καταχωρηθεί τις επόμενες μέρες, ενώ ήδη οι συνήγοροί του έχουν ζητήσει να τους παραχωρηθεί η

Στο επίκεντρο η κατάσχεση τηλεφώνων, οι χειρισμοί της Αστυνομίας και οι καταγγελίες για παραβίαση θεμελιωδών εγγυήσεων του κράτους δικαίου.

ένορκη δήλωση της Αστυνομίας, στη βάση της οποίας η επαρχιακή δικαστής εξέδωσε το ένταλμα έρευνας.

Η εξέλιξη έρχεται σε μια στιγμή κατά την οποία εντείνονται οι αντιδράσεις για τη νομιμότητα, την αναγκαιότητα της κίνησης αυτής της Αστυνομίας, κυρίως γύρω από το κατά πόσον τηρήθηκαν οι εγγυήσεις που περιβάλλουν το δικηγορικό απόρρητο.

Μιλώντας στο κρατικό κανάλι, ο Νίκος Κληρίδης περιέγραψε με ιδιαίτερα έντονο ύφος την έρευνα στην κατοικία του το πρωί του

Μεγάλου Σαββάτου, κάνοντας λόγο για επιχείρηση εκφοβισμού και στοχοποίησης.

«Επιδρομική ενέργεια στο σπίτι μου τα δημερώματα του Σαββάτου, ενώ κοιμόμουν ειρηνικά στο σπίτι μου και η παραβίαση της οικίας οποιουδήποτε πολίτη είναι ένα από τα πιο σημαντικά δικαιώματα, αυτοί συμπεριφέρθηκαν ως τρομοκράτες». Κατά τον ίδιο, η χρονική επιλογή της επιχείρησης μόνο τυχαία δεν ήταν, αλλά εντασσόταν σε μια ευρύτερη λογική πίεσης και παρενόχλησης.

«Ξημερώματα Μεγάλου Σαββάτου, ο χρόνος δεν ήταν τυχαίος, επέλεξε να εισβάλει στην κατοικία μου, την πιο πανηγυρική μέρα του ορθόδοξου ημερολογίου». Ο ίδιος επιμένει ότι δεν υπήρχε κανένας λόγος να γίνει έρευνα σε βάρος του, αφού όπως αναφέρει είχε ήδη παρουσιαστεί στην Αστυνομία, είχε δώσει επτάωρη κατάθεση και είχε παραδώσει όλα τα στοιχεία που κατείχε.

Κατάσχεση τριών κινητών

Ιδιαίτερα σοβαρό ζήτημα εγείρει η πλευρά του κ. Νίκου Κληρίδη για την κατάσχεση του κινητού τηλεφώνου που χρησιμοποιεί καθημερινά για τη λειτουργία του γραφείου του, πέραν των δύο άλλων παλαιότερων συσκευών του, που παραλήφθηκαν από τις Αρχές.

«Εγώ λειτουργώ εξ ολοκλήρου με αυτό το τηλέφωνο, κινδυνεύω να κλείσω το γραφείο μου, μου είπαν θα κάνουμε μια έρευνα 2-3 ώρες και θα σας το φέρουμε και πέρασαν 4 μέρες».

Η αναφορά αυτή συνδέεται άμεσα, σύμφωνα με την πλευρά Κληρίδη, με τις ενστάσεις περί πα-

Η Αστυνομία απορρίπτει τον ισχυρισμό περί στοχοποίησης και υποστηρίζει ότι «σε καμία περίπτωση δεν υφίσταται πρόθεση ή ενέργεια που να θίγει το δικηγορικό απόρρητο», το οποίο όπως υποστηρίζει τυχάνει πλήρους σεβασμού.

ραβιάσης επαγγελματικής εμπιστευτικότητας, καθώς στο κατασχθέν υλικό, όπως υποστηρίζεται, περιλαμβάνονται δεδομένα και επικοινωνίες που αφορούν άλλες υποθέσεις και άλλους πελάτες.

Χρίστος Κληρίδης

Τη θεσμική βαρύτητα της υπόθεσης ανέδειξε και ο νομικός Χρίστος Κληρίδης, ο οποίος μιλώντας επίσης στο κρατικό κανάλι έθεσε στο επίκεντρο το δικηγορικό απόρρητο ως πυλώνα του κράτους δικαίου. Ο ίδιος εξέφρασε έντονη ανησυχία για το πώς μπορεί στην πράξη να διασφαλιστεί ότι δεν θα ανοιχθεί ή αξιοποιηθεί υλικό άσχε-

το με την υπόθεση Σάντη. «Ο βολεμένος γενικός εισαγγελέας μου είπε ότι έκανε παραστάσεις στην Αστυνομία να μην ανοίξουν στιδήποτε δεν αφορά την υπόθεση «Σάντη», καλά ποιος είναι εκεί να το ελέγχει; Βάλαμε τον λύκο να φυλάει τα πρόβατα», δήλωσε χαρακτηριστικά στο ΡΙΚ ο κ. Χρίστος Κληρίδης.

Η θέση της Αστυνομίας

Από την πλευρά της, η Αστυνομία απορρίπτει τους ισχυρισμούς περί αυθαιρεσίας ή στοχοποίησης και επιμένει ότι το ένταλμα έρευνας εκδόθηκε κατόπιν κανονικής δικαστικής διαδικασίας, με σκο-

πό την ανεύρεση τεκμηρίων που ενδέχεται να συμβάλουν ουσιαστικά στη διερεύνηση και εξιχνίαση των καταγγελλόμενων γεγονότων. Παράλληλα, η Αστυνομία τονίζει ότι «σε καμία περίπτωση δεν υφίσταται πρόθεση ή ενέργεια που να θίγει το δικηγορικό απόρρητο», το οποίο όπως υποστηρίζει, τυχάνει πλήρους σεβασμού και προστασίας.

Επιπλέον, απορρίπτει κατηγορηματικά οποιονδήποτε ισχυρισμό περί στοχοποίησης, υποστηρίζοντας ότι όλες οι ενέργειες διενεργούνται αποκλειστικά στη βάση αξιολογημένης μαρτυρίας και με γνώμονα την πλήρη διαλεύκανση της υπόθεσης.

Δικηγορικός Σύλλογος

Σαφές μήνυμα έστειλε και ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος, με τον πρόεδρό του Μιχάλη Βορκά να μην αποκλείει παραπομπή του ζητήματος ακόμη και σε αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον προκύψει παραβίαση βασικών θεσμικών εγγυήσεων.

Ο κ. Βορκάς υπογράμμισε στην «Κ» ότι για να υπάρξει πλήρης τοποθέτηση θα πρέπει πρώτα να τεθεί ενώπιον του Δικηγορικού Συλλόγου το ίδιο το ένταλμα και το περιεχόμενο όσων παρουσίασε η Αστυνομία στο δικαστήριο. Τόνισε παράλληλα ότι ένα ένταλμα έρευνας δεν μπορεί να συνιστά «γενικευμένη ανεξέλεγκτη άδεια» προς τις ανακριτικές αρχές, αλλά οφείλει να είναι απολύτως συγκεκριμένο και εξειδικευμένο.

Παρέπεμψε μάλιστα σε απόφαση του 2024, με την οποία το Ανώτατο είχε απορρίψει αντίστοιχο ένταλμα κατώτερου δικαστη-

ρίου λόγω έλλειψης σαφούς εξειδίκευσης, ενώ επικαλέστηκε και τη νομολογία του ΕΔΔΑ, σύμφωνα με την οποία έχει ιδιαίτερη σημασία η παρουσία εκπροσώπου του δικηγορικού συλλόγου κατά τη διεξαγωγή έρευνας σε χώρο δικηγορικού.

Νέα παρέμβαση Μυλωνάκης

Στο μεταξύ, νέα παρέμβαση για την υπόθεση έκανε ο υφυπουργός παρά τω Πρωθυπουργώ της Ελλάδας Γιώργος Μυλωνάκης, ο οποίος απορρίπτει κατηγορηματικά τους ισχυρισμούς του Μακάριου Δρουσιώτη.

Ο υφυπουργός παρά τω Πρωθυπουργώ της Ελλάδας, Γιώργος Μυλωνάκης, απορρίπτει κατηγορηματικά τους ισχυρισμούς του Μακάριου Δρουσιώτη.

σίωτη που τον εμπλέκουν στην υπόθεση της λεγόμενης «Σάντη».

Σε νέα ανάρτησή του, αναφερόμενος στα ηχητικά που δημοσιοποιήθηκαν, υποστήριξε ότι από το πρώτο άκουσμα καθίσταται σαφές πως η φωνή που ακούγεται δεν είναι η δική του, επικαλούμενος μάλιστα την κυπριακή προφορά του προσώπου που επικειρεί –όπως λέει– να τον υποδυθεί. Παράλληλα, γνωστοποίησε ότι επικοινωνήσει με τον Μακάριο Δρουσιώτη χωρίς αποτέλεσμα και ότι πλέον προχωρεί σε νομικές ενέργειες σε βάρος του.

Εργαλειοθήκη Ε.Ε. για συγκράτηση τιμών ενέργειας-στήριξη των «27»

Σπεύδουν Βρυξέλλες-Βερολίνο προ του κινδύνου αναζωπύρωσης της κρίσης στη Μέση Ανατολή

Του ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΣΑΝΘΟΥΛΗ

Κινήσεις σε τέσσερα επίπεδα ετοιμάζουν οι Βρυξέλλες, σε συνεννόηση κυρίως με το Βερολίνο και το Παρίσι, στοχεύοντας στη συγκράτηση των τιμών της ενέργειας στα 27 κράτη του ευρωπαϊκού μπλοκ, προ το φόβου αναζωπύρωσης της κρίσης στη Μέση Ανατολή. Αν και το Βερολίνο εκλαμβάνει την απόφαση Τραμπ να αποκλείσει τα στενά του Ορμούζ και τα λιμάνια του Ιράν ως «κίνηση τακτικής», εντούτοις η αβεβαιότητα γύρω από τις εξελίξεις και το σκωτσέζικο ντους στο οποίο υποβάλλει την υφήλιο ο πλανητάρχης, οδηγούν την Ε.Ε. να εκπονήσει εναλλακτικά σχέδια στήριξης των κρατών-μελών. Κατά συνέπεια και παρά τις πληροφορίες για ενδεχόμενη δρομολόγηση ενός νέου κύκλου διαβουλεύσεων μεταξύ ΗΠΑ-Ιράν και πάλι στο Πακιστάν, τις προσεχείς μέρες, η Ε.Ε. οδηγείται εξ ανάγκης στη λήψη μέτρων, τα οποία συζητήθηκαν εκτενώς προχθές στο Κολέγιο Επιτρόπων, στο επίκεντρο του οποίου τέθηκε ένα «Προσωρινό Πλαίσιο Κρίσης (Temporary Crisis Framework)», για διαχείριση της κατάστασης. Οι σχεδιασμοί της Κομισιόν λαμβάνουν υπόψη τόσο την απρόβλεπτη στάση που τηρεί ο Ντόναλντ Τραμπ, όσο και τον αποκλεισμό των Στενών του Ορμούζ και των λιμανιών του Ιράν, από τα οποία, στη διάρκεια του Απριλίου, διοχετεύονταν περίπου 1,7 εκατομμύρια βαρέλια πετρελαίου ημερησίως, με βασικό αγοραστή την Κίνα. Ποσότητες, οι οποίες εάν εξαφανιστούν από την αγορά, εκτιμάται βασιμώς ότι θα ανεβάσουν ακόμη περισσότερο την τιμή της ενέργειας παγκοσμίως, περιορίζοντας παρόλλhλα και εκ των πραγμάτων και τα αποθέματα πετρελαίου, θέση που όπως πληροφορείται η «Κ», κατατέθηκε στο Κολέγιο Επιτρόπων. Προ του φόβου λοιπόν μιας νέας ανάφλεξης και δεδομένης της αβεβαιότητας που επικρατεί,

Στις 22 Απριλίου, δύο ημέρες πριν από το άτυπο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που αναμένεται να πραγματοποιηθεί στην Κύπρο, η Επιτροπή προωθεί την εξαγγελία μιας «εργαλειοθήκης», ανακαίτισης των τιμών της ενέργειας.

οι Βρυξέλλες έχουν ήδη εμπλακεί σε συζητήσεις με όλα τα κράτη-μέλη, ώστε να προχωρήσουν σε χαλάρωση των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, κάτι που έχουν ζητήσει αρκετές ευρωπαϊκές κυβερνήσεις, προκειμένου να στηρίξουν επιχειρήσεις και πολίτες που πλήττονται από το αυξημένο ενεργειακό κόστος, το οποίο σύμφωνα με την Κομισιόν υπερβαίνει τα 22 δισεκατομμύρια ευρώ, 44 μόλις ημέρες μετά το ξέσπασμα του πολέμου.

Παρόλhλλα, στις 22 Απριλίου, δύο ημέρες πριν από το άτυπο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που αναμένεται να πραγματοποιηθεί στην Κύπρο, η Επιτροπή προωθεί την εξαγγελία μιας «εργαλειοθήκης», ανακαίτισης των τιμών της ενέργειας. Το παζλ συμπληρώνουν η υποβολή νομοθετικής πρότασης για τροποποίηση των φόρων ηλεκτρικής ενέργειας, πιθανότατα εντός Μαΐου και η προσδοκία για ολοκλήρωση των εργασιών επί του πακέτου δικτύων της Ε.Ε., με στόχο την επέκταση του ηλεκτρικού δικτύου της Ευρώπης, μέχρι τις αρχές του τρέχοντος καλοκαιριού. Ως επίσης και η υποβολή ενός «ενεμερωμένου πλαισίου» που αφορά στο Σύστημα Εμπορίας Εκπομπών (ETS), η ανθεώρηση του οποίου, παραμένει εντός χρονοδιαγράμματος και τοποθετείται τον Ιούλιο, όπως επεσήμανε η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν. Η πρόεδρος της Κομισιόν χαρακτήρισε ως «πρωταρχικής σημα-

σίας» την άμεση αποκατάσταση της ελεύθερης ναυσιπλοΐας στα Στενά του Ορμούζ, για την παγκόσμια ασφάλεια. Ενώ, υπογράμμισε ότι η αποσταθεροποίηση του Λιβάνου απειλεί να εκτροχιάσει ολόκληρη τη διαδικασία για ειρήνη στην περιοχή, καλώντας όλα τα μέρη να σεβαστούν την κυριαρχία της χώρας και να προχωρήσουν σε πλήρη παύση των εχθροπραξιών.

Αιχμηρότερη για τον ρόλο των ΗΠΑ και του Ισραήλ εμφανίζεται η ύπατη εκπρόσωπος της Ε.Ε., Κάγια Κάλας, η οποία μιλώντας στο Σ.Α. του ΟΗΕ, παραλλήλως την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και τον πόλεμο στη Μέση Ανατολή, υποστηρίζοντας ότι συνιστούν τη «μεγαλύτερη κατάρρευση του διεθνούς δικαίου, από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο».

Τα μέτρα στήριξης

Με βάση τα υφιστάμενα δεδομένα στη Μέση Ανατολή, εντός Απριλίου και κατόπιν διαβουλεύσεων με τα 27 κράτη-μέλη, η Κομισιόν αναμένεται να υποβάλει πρόταση για χαλάρωση των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, στο πλαίσιο μιας δέσμης μέτρων για συγκράτηση των επιπτώσεων της ενεργειακής κρίσης που

Οι Βρυξέλλες έχουν ήδη εμπλακεί σε συζητήσεις με όλα τα κράτη-μέλη για χαλάρωση των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων αφού το αυξημένο ενεργειακό κόστος υπερβαίνει τα 22 δισεκατομμύρια ευρώ, 44 μόλις ημέρες μετά το ξέσπασμα του πολέμου.

προκλήθηκε συνεπεία του πολέμου στο Ιράν. Το Κολέγιο Επιτρόπων συνήλθε τη Δευτέρα, λίγο πριν την υλοποίηση της πρόθεσης Τραμπ για επιβολή αποκλεισμού των Στενών του Ορμούζ και των λιμανιών του Ιράν, κίνηση η οποία αντανάκλα την ανησυχία των Βρυξελλών για μια παρατεταμένη ενεργειακή κρίση, που ενδέχεται να αγγίξει ακόμη και τον εφοδιασμό της Ε.Ε.

Κάτι που θα επιδιωχθεί να τύχει διαχειρίσις και μέσω της εργαλειοθήκης που θα εξαγγείλει η Κομισιόν στις 22 Απριλίου, η οποία σύμφωνα με την Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, θα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, σχέδια για την πλήρωση των αποθηκών φυσικού αερίου, κοινό σχεδιασμό για την απελευθέρωση στρατηγικών αποθεμάτων πετρελαίου, ως επίσης και κατευθυντήριες γραμμές για προσωρινά μέτρα μείωσης των φόρων στους λογαριασμούς ενέργειας. Στο ίδιο πλαίσιο αναμένονται και μέτρα για περιορισμό

της ζήτησης ενέργειας, ενδεχομένως και στη βάση του «δεκάλογου» του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας, ο οποίος προτείνει ήδη τη μείωση των ορίων ταχύτητας στους αυτοκινητόδρομους, τηλεργασία από το σπίτι έως και 3 ημέρες την εβδομάδα και «Κυριακές χωρίς αυτοκίνητο», σε μεγάλα αστικά κέντρα.

Νέο καμπανάκι για GSI

Επιπλέον, η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν προέτρεψε τα κράτη-μέλη να ολοκληρώσουν τις εργασίες τους για το πακέτο δικτύων της Ε.Ε., με στόχο την επέκταση του ηλεκτρικού δικτύου της Ευρώπης, μέχρι τις αρχές του τρέχοντος καλοκαιριού, 2026. Διαδικασία, που στην περίπτωση της Κύπρου παραμένει προς το παρόν στάσιμη, υπό το φως της συνεχιζόμενης ενεργειακής απομόνωσης της νήσου και της καθυστέρησης υλοποίησης του «ευρωπαϊκού έργου κοινού εν-

διαφέροντος» Great Sea Interconnector. Δεδομένων των διαφωνιών που είχαν καταγραφεί μεταξύ Λευκωσίας-Αθηνών, της αναμενόμενης εξασφάλισης επικαιροποιημένης μελέτης βιωσιμότητας του έργου, αλλά και κυρίως εν μέσω των εμποδίων που προβάλλει η Τουρκία.

Σημειώνεται ότι η Κομισιόν αναμένεται να γνωστοποιήσει επίσης άμεσα ενημερωμένα σημεία αναφοράς για το Σύστημα Εμπορίας Εκπομπών, το οποίο έχει γίνει πρόσφατα αντικείμενο έντονων πολιτικών αντιπαραθέσεων και ενδιαφέρει ιδιαίτερα και την Κύπρο. Η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν διαβεβαίωσε ότι η προγραμματισμένη αναθεώρηση του ETS παραμένει εντός χρονοδιαγράμματος και αναμένεται να δημοσιοποιηθεί τον Ιούλιο.

Το μεγάλο παζάρι Ε.Ε.-Ουγγαρίας

Ένα μεγάλο παζάρι τείνει να επισκιάσει τις πρώτες «συστάσεις» της Κομισιόν και του νεοεκλεγέντος ηγέτη της Ουγγαρίας Πέτερ Μάγιαρ, ο οποίος αναμένεται να διαδεχθεί στο τιμόνι της χώρας τον Βίκτορ Όρμπαν, που διετέλεσε πρωθυπουργός για 16 χρόνια.

Μετά τις επευφημίες των Βρυξελλών για την άνετη επικράτηση του Μάγιαρ στις εκλογές της 12ης Απριλίου και τις δηλώσεις περί «επανάδους πολιτών» της Ουγγαρίας στον δρόμο της Ε.Ε., που ακούστηκαν από πολλά επίσημα ευρωπαϊκά χείλη, στο επίκεντρο των συζητήσεων βρίσκεται η επανασυγκόλληση των σχέσεων Ε.Ε.-Ουγγαρίας, οι οποίες πέρασαν από χίλια-μύρια κύματα στη διάρκεια της διακυβέρνησής του κ. Όρμπαν.

Οι Βρυξέλλες προσδοκούν ότι μετά την ανάληψη της πρωθυπουργίας από τον Πέτερ Μάγιαρ, που αναμένεται μεταξύ 5-12 Μαΐου, η Βουδαπέστη θα κάνει τέσσερις κινήσεις, οι οποίες αφορούν αφενός στην έγκριση της δανειοδότησης 90 δισεκατομμυρίων ευρώ από την Ε.Ε. προς την Ουκρανία, την οποία είχε μπλοκάρει ο Όρμπαν (παρά το γεγονός ότι η Ουγγαρία έχει αυτοεξαιρεθεί). Αφετέρου, στην έγκριση του 20ού πακέτου κυρώσεων κατά της Ρωσίας, που εξακολουθεί να εκκρεμεί λόγω του συγγραφικού βέτο και για το οποίο έχει εργαστεί και η Κυπριακή Προεδρία του Συμβουλίου. Η τρίτη προσδοκία των Βρυξελλών αφορά στην άρση των ενστάσεων της Βουδαπέστης γύρω από την ευρωπαϊκή προοπτική της Ουκρανίας, ενώ το τέταρτο ζήτημα που τίθεται από τις Βρυξέλλες αφορά στην πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων σε σχέση με το κράτος δικαίου στην Ουγγαρία.

Ο Πέτερ Μάγιαρ που είχε τηλεφωνική συνομιλία με την Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν τη Δευτέρα, γνωστοποίησε ήδη την πρόθεσή του να άρει τις όποιες επιφυλάξεις της Βουδαπέστης στη δανειοδότηση της Ουκρανίας από την Ε.Ε. με 90 δισεκατομμύρια ευρώ. Για τα υπόλοιπα ζητήματα δεν έχει ακόμη τοποθετηθεί, κάτι που φαίνεται να μην είναι άσχετο με τις προσδοκίες του για το ξεπάγωμα ευρωπαϊκών κονδυλίων, που προορίζονταν για την Ουγγαρία. Άλλωστε, η Ουγγαρία χάνει περίπου 10,4 δισ. ευρώ σε δάνεια από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, 7 δισ. ευρώ από τα Ταμεία Συνοχής και 16 δισ. ευρώ από τα δάνεια SAFE που προορίζονται για την άμυνα. Παρόλhλλα, η Βουδαπέστη καταβάλλει επίσης 1 εκατ. ευρώ ημερησίως στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για την παραβίαση των μεταναστευτικών πολιτικών του μπλοκ.

Πληγή στην έδρα της Ε.Ε., έλεγε στην «Κ» ότι «όλα αυτά τα ζητήματα, αφενός οι απαιτήσεις της Κομισιόν και «οι οικονομικές απώλειες» της Βουδαπέστης, αναμένεται να αποτελέσουν αντικείμενα ενός μεγάλου παζαριού», μετά τις «απαιτήσεις συστάσεις» της Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν και του Πέτερ Μάγιαρ.

Πορεία Χριστοδούλας 2026

να είσαι ΕΚΕΙ

Αυτό το ταξίδι, κανείς δεν πρέπει να το περπατήσει μόνος. Ενίσχυσε το έργο του Αντικαρκινικού Συνδέσμου Κύπρου.

Κάνε τη δική σου εισφορά τώρα:

Μάθε περισσότερα poreiachristodoulas.cy

Άδεια Εράνου Υπουργείου Εσωτερικών Ν.Π. 77/2025 (01/01-30/06/2026)

ΑΡΘΡΟ Του ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΣΗ

Οι αγορές και ο Ντόναλντ Τραμπ

Όταν γράφονταν αυτές οι γραμμές φαινόταν ότι οι αγορές, αμέσως και εμμέσως, επέβαλαν στον Ντ. Τραμπ να κάνει εκκευρία και να προχωρήσει σε διαπραγματεύσεις, αφού είχε προκαλέσει μεγάλη ανθρώπινη δυστυχία, απίστητες καταστροφές και μεγάλη ζημιά στην παγκόσμια οικονομία, χωρίς να 'χει πετύχει κάποιον από τους πολλούς διακηρυγμένους στόχους του. Είτε αμέσως, με διαβήματα και συστάσεις από διεθνείς οργανισμούς και από ισχυρούς χρηματοδότες του και με τα σκαμπανεβασματα τιμών στα ταμπλό, είτε εμμέσως, με το κανάλι της ήδη υψηλής ακρίβειας. Η οποία εξαιτίας του πολέμου φουντώνει στις ΗΠΑ και, μετά την προσεχολομένη απώλεια της πλειοψηφίας στη Βουλή, φαίνεται να προσω-

νίζεται την απώλεια της πλειοψηφίας του και στη Γερουσία στις ενδιάμεσες εκλογές του Νοεμβρίου.

Η αλήθεια είναι ότι, μέχρι τώρα, οι διεθνείς αγορές έχουν αντιμετωπίσει την πολεμική κρίση και τη βασική παρενέργειά της, τη διακοπή της ροής καυσίμων από τα Στενά του Ορμούζ, με εντυπωσιακή ψυχραιμία.

Η αιτία της ψυχραιμίας βρίσκεται στην πρωτοφανή ρευστότητα που έχουν μοιράσει οι κεντρικές τράπεζες στο λεγόμενο σκιάδες τραπεζικό σύστημα, τα ιδιωτικά funds. Εξαιτίας αυτής της ρευστότητας, οι πτωτικές συνθήκες αντί να προκαλούν καθοδικά ντόμιμω, φρενάρουν και μάλιστα αναστρέφονται από κύματα νέων τοποθετήσεων. Αν, όμως, η καταστροφή της προσφο-

Τα κράτη είναι οι βασικοί παράγοντες διαμόρφωσης μιας αναγκαίας ανθεκτικότητας της παγκόσμιας οικονομίας.

ράς καυσίμων συνεχιστεί, τα πράγματα θα αλλάζουν: ένας κίνδυνος είναι τα φαινόμενα στασιμοληθωρισμού. Υπάρχει και ο κίνδυνος της ανοικτής κρίσης: η καταστροφή της προσφοράς να εκτοξεύσει τις τιμές των καυσίμων, που πυροδοτούν τον πληθωρισμό, με συνέπεια να αναστραφούν απότομα ανοδικά τα επιτόκια, τα υπερδανεισμέ-

να ιδιωτικά funds να ανοίξουν τον χορό της χρεοκοπίας, η χρηματοπιστωτική φούσκα (που προϋπήρχε του πολέμου) να σπάσει, κεφάλαιο να καταστραφεί και μια νέα ισορροπία να αποκατασταθεί - πολύ χαμηλότερα.

Αυτό φαίνεται ότι μάλλον θα αποτραπεί. Υπάρχουν, ωστόσο, πράγματα που ποτέ πια δεν θα είναι όπως πριν. Ένα από αυτά είναι η αγορά ενέργειας.

Στο καλό σενάριο, ότι η πολεμική κρίση εκτονώνεται και αποκαθίσταται η ειρήνη, η επιστροφή στα προ του πολέμου επίπεδα τιμών για τα καύσιμα (στα 70 δολ./βαρέλι) θα καθυστερήσει πολύ. Από τη μία, η προσφορά θα είναι περιορισμένη, γιατί δεν θα έχουν αποκατασταθεί οι ζημιές είτε γιατί κάποιοι πετρελαιοπαραγωγοί θα περιμέ-

νουν να σταθεροποιηθεί η κατάσταση πριν αποκαταστήσουν την πλήρη δυναμικότητά τους. Από την άλλη, οι τιμές θα πιεστούν: η ζήτηση για πετρέλαιο θα αυξηθεί, καθώς πολλές χώρες θα θελήσουν να αναπληρώσουν τα αποθέματά τους. Και τώρα πλέον, θα επιβληθεί ένα «καπέλο» στις τιμές, ως premium για κινδύνους από πολεμικές συγκρούσεις. Υπάρχει, επίσης, ένα κεντρικό συμπέρασμα που εξαγεται σχετικά με την ανθεκτικότητα του συστήματος των αγορών και τον ρόλο ενός (σοβαρού...) κράτους.

Ο πόλεμος -γράφει ο Στ. Κιν- φανερώνει ότι πίσω από την εικόνα ισχύος και ανθεκτικότητας, η διεθνής οικονομία λειτουργεί σαν ένα εξαιρετικά ευαίσθητο δίκτυο, όπου η διακοπή ενός

κόμβου προκαλεί αλυσιδωτές καταρρεύσεις. Το βασικό πρόβλημα -εξηγεί ο Μάικλ Σπενς, Νομπελ Οικονομίας- βρίσκεται στον τρόπο οργάνωσης της παγκόσμιας οικονομίας. Οι ιδιώτες επενδυτές επιδιώκουν τη μεγιστοποίηση των κερδών τους, γιατί αυτά είναι άμεσα και τα καρπούνται οι ίδιοι, ενώ η ανθεκτικότητα προσφέρει οφέλη διδω-τα και συλλογικά. Γι' αυτό, το σύστημα των αγορών τείνει να υποεπενδύει σε μηχανισμούς προστασίας από κρίσεις. Μπροστά στην ανεπάρκεια της αγοράς -καταλήγει- τα κράτη αναδεικνύονται στους βασικούς παράγοντες οικοδόμησης της ανθεκτικότητας. Μόνον αυτά θα μπορούσαν να τη διαμορφώσουν.

kallitsiskostas@yahoo.com

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Η Κύπρος βγήκε στις διεθνείς αγορές για δανεισμό 1 δισεκατομμυρίου ευρώ στις 21 Ιανουαρίου 2026 με 10ετές ομόλογο, με απόδοση 3,34%, κίνηση που τελικά ήταν επικερδής και της βγήκε το «τάιμινγκ». Σήμερα το 10ετές κινείται στο 3,50%, που σημαίνει αυτομάτως πως, αν αποφάσιζε να βγει στις αγορές θα είχε ένα μεγαλύτερο βαθμό δυσκολίας, αλλά επίσης θα δανειζόταν και πιο ακριβά. Η απόφαση να βγει στις αγορές η χώρα νωρίς, ένα μήνα και κάτι πριν γίνει ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή ήταν, τυχαία μεν, αλλά πολύ καλή επιλογή. Τα στοιχεία πάντως καταδεικνύουν ότι η απόδοση στον τελευταίο 1 χρόνο είναι στο +13,01%, στο 6μηνο στο +16,91%, στο 3μηνο στο +15,10% και στον 1 μήνα στο +1,60%. Σημειώνεται πως, το 10ετές που εξέδωσε η χώρα ήταν το πρώτο μετά από τον Απρίλιο του 2023, διοχετευόντας ρευστότητα –όπως ανέφερε και στο σχετικό δελτίο Τύπου– σε ένα βασικό σημείο αναφοράς τιμολόγησης της καμπύλης της Κύπρου.

Σύμφωνα με τους δείκτες χρέους με ημερομηνία αναφοράς τα τέλη Σεπτεμβρίου 2025, το δημόσιο χρέος ανέρχεται σε 21,7 δισ. ευρώ, η μέση σταθμική διάρκεια του χρέους είναι τα 6,2 έτη και το μέσο σταθμικό κόστος ανέρχεται στο 1,83%.

Στη μεσοπρόθεσμη Στρατηγική Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους που δημοσιεύτηκε στα μέσα του τελευταίου τριμήνου του 2025, αναγνωριζόταν ότι η επίδραση του εξωτερικού περιβάλλοντος λόγω του παρα-

Σύμφωνα με την πρόβλεψη αναφοράς του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, η παγκόσμια ανάπτυξη προβλέπεται να είναι 3,1% το 2026 και 3,2% το 2027.

τεταμένον πολέμου μεταξύ Ρωσίας - Ουκρανίας, του ρευστού περιβάλλοντος στη Μέση Ανατολή, παρά την έγκριση της πρώτης φάσης της συμφωνίας για την κατάπαυση του πυρός στη Γάζα, της νέας δασμολογικής πολιτικής των ΗΠΑ που δύναται να επηρεάσει έμμεσα την κυπριακή οικονομία μέσω της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παραμένουν οι πιο σημαντικοί κίνδυνοι για την κυπριακή οικονομία διατηρώντας ένα περιβάλλον αβεβαιότητας για τους διαχειριστές δημόσιου χρέους. Άλλη πηγή κινδύνου για την κυπριακή οικονομία αναγραφόταν πως αποτελεί η κλιματική αλλαγή, για την αντιμετώπιση της οποίας απαιτείται ένας καλά οργανωμένος σχεδιασμός κλιματικής πολιτικής συμβατής με τις νομοθετικές δεσμεύσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Απειλείται η οικονομία

Σύμφωνα με το οικονομικό δελτίο του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (IMF) την Τρίτη, σημειώνεται πως, για άλλη μια φορά, η παγκόσμια οικονομία απειλείται με εκτροπή της πορείας της – αυτή τη φορά από το

Βγήκε με καλό «τάιμινγκ» στις αγορές η Κύπρος

Για άλλη μια φορά, η παγκόσμια οικονομία απειλείται με εκτροπή της πορείας της, λέει το ΔΝΤ

Η απόφαση να βγει στις αγορές η χώρα νωρίς, ένα μήνα και κάτι πριν γίνει ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή αποδείχθηκε τυχαία πολύ καλή επιλογή.

ξέσπασμα του πολέμου στη Μέση Ανατολή στα τέλη Φεβρουαρίου 2026. Κατά το περασμένο έτος, αναφέρει πως οι αντιξοότητες από τα υψηλότερα εμπορικά εμπόδια και την αυξημένη αβεβαιότητα αντισταθμίστηκαν από τους οπίσθιους ανέμους που οφείλονται στις επενδύσεις που σχετίζονται με την τεχνολογία, τις ευνοϊκές οικονομικές συνθήκες, συμπεριλαμβανομένου του ασθενέστερου δολαρίου ΗΠΑ, και τη στήριξη της δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής. Η σύγκρουση στη Μέση

Ανατολή αποτελεί σημαντική αντίρροπη δύναμη σε αυτούς τους οπίσθιους ανέμους μέσω του αντίκτυπου της στις αγορές βασικών προϊόντων, τις προσδοκίες για τον πληθωρισμό και τις οικονομικές συνθήκες. Δεδομένης της δυσκολίας να υποστηριχθεί σε πραγματικό χρόνο ένα συνεπές σύνολο υποθέσεων για τις προβλέψεις, η έκθεση του ΔΝΤ για τις Παγκόσμιες Οικονομικές Προοπτικές (WEO) παρουσιάζει μια «πρόβλεψη αναφοράς» –αντί του παραδοσιακού «βασικού σεναρίου»– που βασίζεται

στην υπόθεση ότι ο πόλεμος θα έχει περιορισμένη διάρκεια, ένταση και εύρος, έτσι ώστε οι διαταραχές να εξασθενίσουν μέχρι τα μέσα του 2026, σύμφωνα με τις τιμές των συμβολαίων μέλλοντικής εκπλήρωσης εμπορευμάτων στις 10 Μαρτίου. Ωστόσο, δεδομένης της ρευστότητας της κατάστασης, η έκθεση συμπληρώνει την παγκόσμια πρόβλεψη αναφοράς με σενάρια στα οποία η σύγκρουση διαρκεί περισσότερο ή επεκτείνεται. Η πιθανότητα υλοποίησης αυτών των σεναρίων αυξάνεται προοδευτι-

κά καθώς οι εχθροπραξίες και οι σχετικές διαταραχές συνεχίζονται.

3,1% το 2026

Σύμφωνα με την πρόβλεψη αναφοράς, η παγκόσμια ανάπτυξη προβλέπεται να είναι 3,1% το 2026 και 3,2% το 2027, βραδύτερη από τον πρόσφατο ρυθμό της, περίπου 3,4% το 2024-25, και να σταθεροποιηθεί περίπου σε αυτόν τον ρυθμό μεσοπρόθεσμα, βραδύτερη από τον ιστορικό μέσο όρο (2000-19) του 3,7%. Η πρόβλεψη για το 2026 αναθεωρείται προς τα κάτω κατά 0,2 ποσοστιαίες μονάδες και αυτή για το 2027 παραμένει αμετάβλητη, σε σύγκριση με εκείνες στην Ενημέρωση WEO του Ιανουαρίου 2026. Ο παγκόσμιος γενικός πληθωρισμός αναμένεται να αυξηθεί στο 4,4% το 2026 και να μειωθεί στο 3,7% το 2027, σηματοδοτώντας ανοδικές αναθεωρήσεις και για τα δύο έτη.

Ελλείψει του πολέμου, το ΔΝΤ σημειώνει πως η παγκόσμια ανάπτυξη θα είχε αναθεωρηθεί προς τα πάνω. Πράγματι, οι προβλέψεις που βασίζονται σε παραδοχές πριν από τη σύγκρουση θα είχαν δείξει μια ελαφρά ανοδική αναθεώρηση της ανάπτυξης για το 2026 σε σχέση με αυτήν που προβλέφθηκε στην Ενημέρωση WEO του Ιανουαρίου, κατά 0,1 ποσοστιαία μονάδα στο 3,4%. Ως εκ τούτου, η καθοδική αναθεώρηση για το 2026 αντανακλά σε μεγάλο βαθμό τις διαταραχές από τη σύγκρουση στη Μέση Ανατολή, που αντισταθμίζονται εν μέρει από τη μεταφορά από πρόσφατα ισχυρά δεδομένα και μειωμένους δασμολογικούς συντελεστές.

Υψηλός βαθμός διασποράς

Είναι κρίσιμο να σημειωθεί ότι υπάρχει υψηλός βαθμός διασποράς μεταξύ των χωρών στην πρόβλεψη αναφοράς. Ενώ οι αναθεωρήσεις για την ανάπτυξη και τον πληθωρισμό φαίνονται σχετικά μέτριες σε παγκόσμιο επίπεδο, το κόστος για την περιοχή των συγκρούσεων και τις πιο ευάλωτες οικονομίες αλλού –ιδίως για τις αναδυόμενες αγορές που εισάγουν εμπορεύματα και τις αναπτυσσόμενες οικονομίες με προϋπάρχουσες ευθραυστότητες– είναι πολύ πιο έντονο. Η αναθεώρηση προς τα κάτω της ανάπτυξης στις αναδυόμενες αγορές και τις αναπτυσσόμενες οικονομίες είναι 0,3 ποσοστιαίες μονάδες για το 2026, σε σχέση με αυτήν στην ενημέρωση του WEO του Ιανουαρίου, ενώ η πρόβλεψη παραμένει σε γενικές γραμμές αμετάβλητη για τις προηγμένες οικονομίες.

Σύμφωνα με ένα δυσμενές σενάριο με μεγαλύτερες και πιο επίμονες αυξήσεις στις τιμές της ενέργειας, η παγκόσμια ανάπτυξη θα επιβραδυνθεί περαιτέρω στο 2,5% το 2026 και ο πληθωρισμός θα φτάσει το 5,4%. Υπό ένα πιο σοβαρό σενάριο στο οποίο θα υπάρξουν περισσότερες ζημιές στις ενεργειακές υποδομές στην περιοχή των συγκρούσεων, ο αντίκτυπος θα είναι ακόμη μεγαλύτερος: Η παγκόσμια ανάπτυξη θα μειωθεί σε μόλις περίπου 2% το 2026, ενώ ο γενικός πληθωρισμός θα είναι λίγο πάνω από 6% έως το 2027. Ο αντίκτυπος στις αναδυόμενες αγορές και στις αναπτυσσόμενες οικονομίες θα είναι σχεδόν διπλάσιος από αυτόν στις προηγμένες οικονομίες.

Υπενθυμίζει η ΕΚΤ ότι βοήθησαν τα επιτόκια

Την ώρα που αιωρείται ξανά το «φάντασμα» του πληθωρισμού λόγω του πολέμου στη Μέση Ανατολή

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Η θέση πως η νομισματική πολιτική στη ζώνη του ευρώ ήταν ιδιαίτερα αποτελεσματική κατά τη διάρκεια της περιόδου σύσφιγξης της νομισματικής πολιτικής το 2022-23 σημειώνεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), την ώρα που αιωρείται ξανά το «φάντασμα» του πληθωρισμού λόγω του πολέμου στη Μέση Ανατολή και φουντώνουν τα σενάρια για αύξηση των επιτοκίων προς αντιμετώπισης της όλης κατάστασης. Σε σχετική έκθεση που γράφουν οι οικονομολόγοι της, Alina Bobasu, Matteo Ciccarelli, Alex Grimaud, Martin Mandler και Andrejs Zlobins, τονίζουν ότι η αύξηση των επιτοκίων πέτυχε ταχύ αποπληθωρισμό με περιορισμένο κόστος στην παραγωγή. Αυτό, όπως σημειώνουν, αντανακλά μια ισχυρότερη μετάδοση στον πληθωρισμό σε σχέση

Οι επιδράσεις της νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ διαφέρουν ανάλογα με τη χώρα, τον τομέα και τη χρονική περίοδο, λένε οι οικονομολόγοι της ΕΚΤ.

με προηγούμενες παρεμβάσεις νομισματικής πολιτικής, μια πιο αποφασιστική αντίδραση της νομισματικής πολιτικής σε διαταραχές που οφείλονται στην προσφορά, καθώς και τη συνεχή σταθεροποίηση των πληθωριστικών προσδοκιών.

Κυρίως, η ανάλυσή τους που δημοσιεύτηκε στον ιστότοπο της ΕΚΤ, υπογραμμίζει ότι η αποτελεσματικότητα της νομισματικής πολιτικής εξαρτάται από το περιβάλλον του πληθωρισμού. Όταν ο πληθωρισμός είναι υψηλός, οι τιμές και οι μισθοί προσαρμόζονται

Πρόσφατη ανάλυση βάσει μοντέλων αποκαλύπτει ότι, ενώ μείωσε τον πληθωρισμό, η αύξηση των επιτοκίων κατά την περίοδο Ιουλίου 2022 έως Σεπτεμβρίου 2023 προκάλεσε μια σχετικά μικρή συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας.

με μεγαλύτερη ευελιξία, διευκολύνοντας τη μείωση του πληθωρισμού χωρίς μεγάλες συνολικές απώλειες στην παραγωγή. Συνολικά, τα ευρήματα αυτά υπογραμμίζουν τη σημασία της συνεκτίμησης των χρονικών διακυμάνσεων, των μη γραμμικών σχέσεων και της δυναμικής που χαρακτηρίζει κάθε συγκεκριμένο σοκ κατά την αξιολόγηση της νομισματικής πολιτικής σε περιβάλλοντα υψηλού πληθωρισμού.

Όπως καταγράφουν στην έκθεση, οι επιδράσεις της νομισματικής πολι-

τικής στη ζώνη του ευρώ διαφέρουν ανάλογα με τη χώρα, τον τομέα και τη χρονική περίοδο. Οι διαφορές αυτές εξαρτώνται από τις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες και, κυρίως, από τη φύση των απρόβλεπτων γεγονότων που επηρεάζουν την οικονομία.

Η μετάδοση της πολιτικής

Η μετάδοση της νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ έχει εξελιχθεί σημαντικά με την πάροδο του χρόνου. Πρόσφατη ανάλυση βάσει μοντέλων αποκαλύπτει ότι, ενώ μεί-

ωσε τον πληθωρισμό, η αύξηση των επιτοκίων κατά την περίοδο Ιουλίου 2022 έως Σεπτεμβρίου 2023 προκάλεσε μια σχετικά μικρή συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας. Οι εκτιμήσεις τους με βάση το μοντέλο δείχνουν μια έντονη ενίσχυση της αντίδρασης του πληθωρισμού σε μια αύξηση των επιτοκίων κατά την περίοδο 2022-23, παράλληλα με μια χαμηλότερη από το συνθησμένο αντίδραση όσον αφορά την πραγματική δραστηριότητα. Κύριος παράγοντας αυτού του αποτελέσματος είναι η συ-

μπεριφορά των προσδοκιών του κοινού σχετικά με τον μελλοντικό πληθωρισμό. Ακόμη και όταν ο πληθωρισμός αυξήθηκε απότομα από τα μέσα του 2021, οι προσδοκίες παρέμειναν σταθερά αγκυρωμένες. Καθώς η νομισματική σύσφιγξη επιταχύνθηκε από τα μέσα του 2022 και μετά, η ανάλυση δείχνει ότι υπήρξε σημαντικά ισχυρότερη αντίδραση όσον αφορά τις προσδοκίες για τον πληθωρισμό σε σύγκριση με προηγούμενες περιόδους. Αυτό ενίσχυσε τις αποπληθωριστικές επιδράσεις της πολιτικής.

Έχει σημασία η φύση;

Οι οικονομικές αντιδράσεις στις αποφάσεις νομισματικής πολιτικής εξαρτώνται από την κατάσταση της οικονομίας και από τη διαταραχή που καθορίζει την εν λόγω κατάσταση. Περαιτέρω ανάλυση επιβεβαιώνει επίσης ότι η φύση της υποκείμενης διαταραχής που πλήττει την οικονομία έχει σημασία για την αντίδραση της νομισματικής πολιτικής. Υπάρχει τεράστια διαφορά ανάλογα με το αν μια διαταραχή οφείλεται σε δυνάμεις της προσφοράς ή της ζήτησης. Η ανάλυση υποδεικνύει μια έντονη μεταβολή στην ανταπόκριση της νομισματικής πολιτικής σε διαφορετικούς τύπους διαταραχών κατά τη μεταπανδημική περίοδο. Ειδικότερα, τα αποτελέσματα υποδηλώνουν μια σαφώς ισχυρότερη αντίδραση της ΕΚΤ στις πληθωριστικές πιέσεις που οφείλονται στην προσφορά σε σύγκριση με προηγούμενες περιόδους σύσφιγξης, όπως η περίοδος 2006-2008.

Η αντίδραση του τριμηνιαίου Euribor δείχνει ότι κατά τη διάρκεια της περιόδου αυστηροποίησης της νομισματικής πολιτικής το 2022-23, η νομισματική πολιτική ανταποκρίθηκε με μεγαλύτερη σφοδρότητα σε διαταραχές της συνολικής προσφοράς, όπως οι διαταραχές των τιμών της ενέργειας και του πετρελαίου. Αυτή η πιο αποφασιστική αντίδραση αντανακλά το γεγονός ότι η μετάδοση των δι-

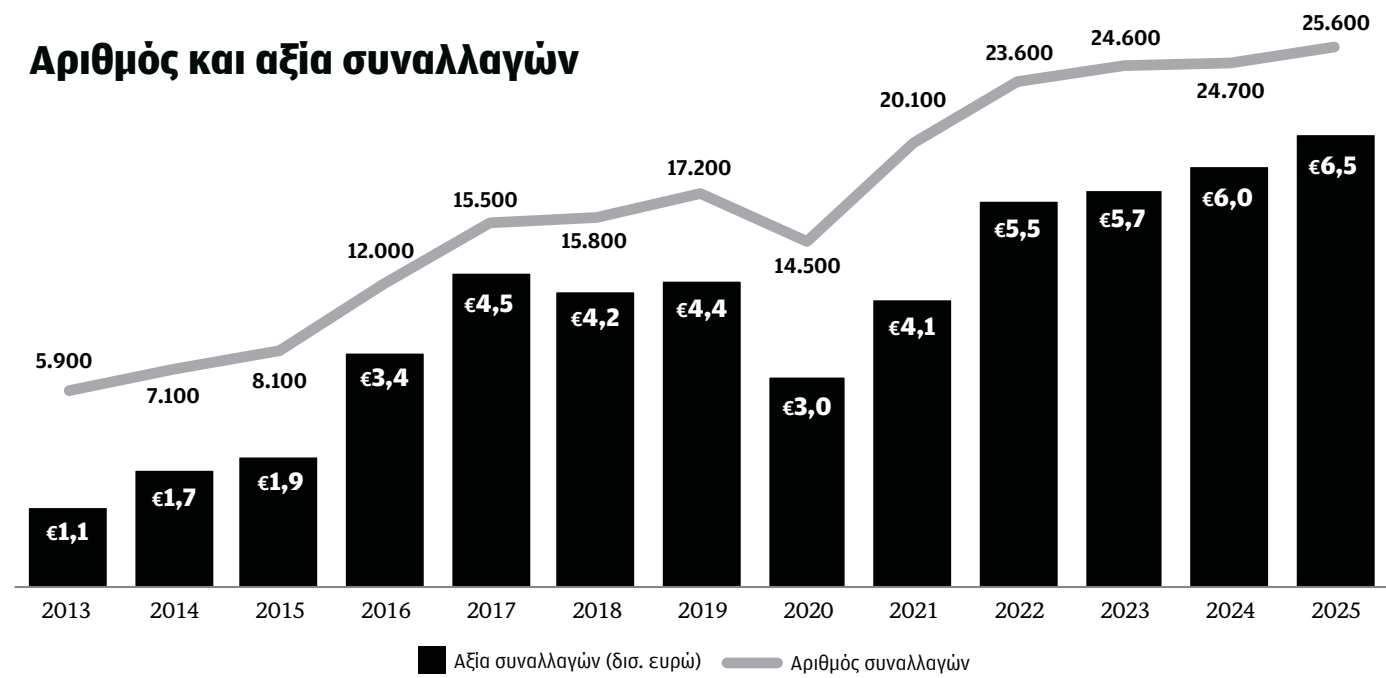
αταραχών στις τιμές του πετρελαίου στον συνολικό πληθωρισμό αυξήθηκε σημαντικά μετά το 2022 σε σύγκριση με προηγούμενες περιόδους. Αυτό αύξησε τον κίνδυνο μια προσωρινή αύξηση του πληθωρισμού να ενσωματωθεί στις πληθωριστικές προσδοκίες, απαιτώντας έτσι μια πιο επιθετική αντίδραση της νομισματικής πολιτικής σε σύγκριση με προηγούμενες αυξήσεις των τιμών της ενέργειας.

Μεταβλήθηκαν σημαντικά

Τα μέχρι τώρα αποτελέσματα δείχνουν ότι τόσο η ισχύς της μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής όσο και η ίδια η αντίδραση της πολιτικής μεταβλήθηκαν σημαντικά με την πάροδο του χρόνου. Αυτό ίσχυσε ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της περιόδου υψηλού πληθωρισμού του 2022-23. Πρόσφατες έρευνες δείχνουν ότι η συμπεριφορά καθορισμού τιμών και μισθών δεν είναι σταθερή, αλλά εξαρτάται από το περιβάλλον του πληθωρισμού. Όταν ο πληθωρισμός είναι χαμηλός και σταθερός, οι επιχειρήσεις και οι εργαζόμενοι προσαρμόζουν τις τιμές και τους μισθούς σπάνια. Επίσης, ο πληθωρισμός ανταποκρίνεται σταδιακά στις αλλαγές των οικονομικών συνθηκών. Αντίθετα, όταν ο πληθωρισμός είναι υψηλός, οι προσαρμογές γίνονται πιο συχνές. Αυτό καθιστά τον πληθωρισμό πιο ευαίσθητο τόσο στους κλυδωνισμούς όσο και στις ενέργειες νομισματικής πολιτικής.

Στην ανάλυση σημειώνεται πως, η νομισματική πολιτική είναι πιο αποτελεσματική στη μείωση του πληθωρισμού όταν οι πληθωριστικές πιέσεις είναι υψηλότερες. Είναι αξιοσημείωτο ότι, υπό την παραδοχή σταθερών πληθωριστικών προσδοκιών, το μοντέλο υποδηλώνει ότι το 2022 ο δείκτης θυσίας ήταν σχεδόν δώδεκα φορές μικρότερος από ό, τι το 2012. Αυτό υπογραμμίζει τον συνδυασμό μεγάλων ευελιξίας των τιμών και των μισθών κατά τη διάρκεια της πρόσφατης περιόδου νομισματικής σύσφιγξης.

Αριθμός και αξία συναλλαγών

Ακίνητα που αποκτήθηκαν από ξένους το 2025, ανά επαρχία

Τα οικιστικά ακίνητα κίνησαν την αγορά το 2025

Τα διαμερίσματα αποτελούν τον κύριο μοχλό της ανάπτυξης του κλάδου, αντιπροσωπεύοντας το 42% της αξίας και το 43% του όγκου συναλλαγών

Έρευνα της PwC Κύπρου καταδεικνύει ότι το 2025 χαρακτηρίστηκε από ισχυρή ζήτηση, αυξημένη συμμετοχή ξένων επενδυτών, σταθερή άνοδο τιμών και δυναμική κατασκευαστική δραστηριότητα.

Της ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

Ρεκόρ τόσο στην αξία όσο και στον όγκο των συναλλαγών καταγράφηκε το 2025 στον τομέα των ακινήτων. Σύμφωνα με έκθεση της PwC Κύπρου, η αξία των συναλλαγών των ακινήτων έφτασε τα €6,5 δισ. κατά το 2025, παρουσιάζοντας αύξηση 8% σε σύγκριση με το 2024. Την ίδια ώρα η PwC επισημαίνει ότι το 2025 καταγράφηκαν συνολικά 25.600 συναλλαγές κατά τη διάρκεια του έτους, σημειώνοντας αύξηση 4% σε σύγκριση με το 2024. Όπως σημειώνει η έρευνα που κατέχει η «Κ», μοχλό ανάπτυξης του κλάδου αποτέλεσαν τα οικιστικά ακίνητα τα οποία συγκέντρωσαν €4,5 δισ. της συνολικής αξίας των συναλλαγών καταγράφοντας ετήσια αύξηση της τάξης του 10%, γεγονός που υποδηλώνει τη συνεχιζόμενη δυναμική του κλάδου. Ειδικότερα, σύμφωνα με την έρευνα συνολικά πωλήθηκαν περίπου 15.900 κατοικίες, εκ των οποίων περίπου 11.000 διαμερίσματα και 4.900 κατοικίες το 2025. Ενδεικτικό είναι ότι ο τομέας

Το 66% των ακινήτων που αγοράστηκαν από ξένους στην Κύπρο αφορούσε υπηκόους τρίτων χωρών.

των οικιστικών ακινήτων αντιπροσώπευσε το 69% της συνολικής αξίας συναλλαγών στην αγορά κατά τη διάρκεια του έτους (42% διαμερίσματα και 27% κατοικίες), σε σύγκριση με 67% το 2024.

Η ανθεκτικότητα

Ειδικότερα, η αγορά όπως σημειώνεται παρουσίασε σημαντική ανάπτυξη το 2025, φτάνοντας σε ιστορικά υψηλά επίπεδα τόσο σε όγκο όσο και σε αξία συναλλαγών. Πιο συγκεκριμένα, η Λευκωσία κατέγραψε αύξηση 10% στον όγκο συναλλαγών σε σύγκριση με το 2024, ενώ η Λάρνακα και η Αμμόχωστος σημείωσαν αυξήσεις της τάξης του 7% και 4%, αντίστοιχα. Αντίθετα, τα στοιχεία για τον όγκο συναλλαγών σε Λεμεσό και Πάφο έδειξαν οριακές μειώσεις σε σχέση με το 2024 (2% και 1% αντίστοιχα).

Όσον αφορά την αξία των συναλλαγών, σχεδόν όλες οι επαρχίες κατέγραψαν αύξηση, με την Αμμόχωστο να παρουσιάζει τη μεγαλύτερη άνοδο που ανέρχεται στο 27%, την Πάφο 17%, ενώ τόσο η Λευκωσία όσο και η Λάρνακα κατέγραψαν αύξηση 15%. Μετά από συνεχή ανάπτυξη τα προηγούμενα έτη, η αξία συναλλαγών στη Λεμε-

σό σημείωσε οριακή μείωση 3%.

Κατά το 2025, η Λευκωσία και η Λεμεσός συγκέντρωσαν το μεγαλύτερο μερίδιο στον όγκο συναλλαγών (28% η καθεμία), ακολουθούμενες από τη Λάρνακα (22%) και την Πάφο (16%).

Σε όρους αξίας συναλλαγών, η Λεμεσός εξακολουθεί να κυριαρχεί στην αγορά, καλύπτοντας το 41% της συνολικής αξίας των συναλ-

λαγών. Η Λευκωσία και η Πάφος κατατάσσονται στη δεύτερη θέση με 19% η καθεμία, ενώ ακολουθεί η Λάρνακα με 16%. Σε ό,τι αφορά τα οικιστικά ακίνητα, η μέση μηνιαία αξία συναλλαγών ανήλθε σε περίπου €543 εκατ. το 2025, καταγράφοντας αύξηση 8% σε σύγκριση με το 2024 (€503 εκατ.).

Οι αγοραπωλησίες γης ανήλθαν σε περίπου €1,4 δισ. το 2025,

καταγράφοντας αύξηση 2% σε σύγκριση με το 2024. Συνολικά, οι αγοραπωλησίες γης αντιπροσώπευαν το 22% της συνολικής αξίας συναλλαγών του τομέα και το 33% του συνολικού όγκου συναλλαγών. Το 65% της αξίας των συναλλαγών γης αφορά ακίνητα που βρίσκονται σε οικιστικές ζώνες, ενώ το 10% αφορά γη σε γεωργικές ζώνες. Σε όρους όγκου

συναλλαγών, το 52% αφορά γη σε οικιστικές ζώνες και το 37% αφορά γη σε γεωργικές ζώνες.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το 16% ανέρχεται η συμβολή του τομέα των ακινήτων και των κατασκευών στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (GVA) της χώρας το 2025. Σύμφωνα με την έρευνα, η παραγωγή του τομέα κατέγραψε τη μεγαλύτερη αύξηση μεταξύ όλων των τομέ-

ων της οικονομίας, σημειώνοντας άνοδο 6,9% το 2025, γεγονός που αναδεικνύει τη συνεχή ανθεκτικότητα και τη σημασία του για τη συνολική οικονομία της Κύπρου.

Οι ξένοι αγοραστές

Κατά το 2025, συνολικά 7.255 ακίνητα σε όλη την Κύπρο αγοράστηκαν από ξένους αγοραστές βάσει των συμβολαίων πώλησης που κατατέθηκαν στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, σε σύγκριση με 6.228 ακίνητα το 2024, καταγράφοντας αύξηση 16% και υποδεικνύοντας επιτάχυνση της δραστηριότητας των ξένων αγοραστών. Η μεγαλύτερη συκέντρωση συμβολαίων πώλησης ακινήτων σε ξένους αγοραστές καταγράφηκε στις επαρχίες της Πάφου και της Λεμεσού (32% και 28% αντίστοιχα) με τις δύο αυτές επαρχίες να συγκεντρώνουν το 60% των αγοραπωλησιών το 2025. Παράλληλα, όπως προκύπτει από την έρευνα το 66% των ακινήτων που αγοράστηκαν από ξένους στην Κύπρο αφορούσε αγοραστές υπηκόους τρίτων χωρών.

Αναφορικά με τα πολυτελή ακίνητα, η έρευνα της PwC σημειώνει ότι η Λεμεσός εξακολουθεί να κυριαρχεί σε σχέση με τις άλλες επαρχίες. Την ίδια ώρα η συμβολή της επαρχίας μειώθηκε από 76% το 2024 σε 61% το 2025. Από την άλλη, η Πάφος παρουσίασε αύξηση στις συναλλαγές ακινήτων υψηλής αξίας κατά τη διάρκεια του έτους, φτάνοντας να αντιπροσωπεύει το 28% των συνολικών συναλλαγών της κατηγορίας το 2025 (σε σύγκριση με 18% το 2024).

Η πορεία των τιμών

Μέχρι και το τρίτο τρίμηνο του 2025 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία), οι τιμές κατοικιών συνέχισαν να κινούνται σε σταθερή αναπτυξιακή τροχιά, καταγράφοντας ετήσια αύξηση της τάξης του 5% και επιβεβαιώνοντας τη διατηρούμενη δυναμική της αγοράς. Σύμφωνα με την έρευνα, η εξέλιξη αυτή αντανακλά τη συνεχιζόμενη ισχυρή ζήτηση για οικιστικά ακίνητα, τόσο από την εγχώρια αγορά όσο και από ξένους αγοραστές, σε συνδυασμό με τις επιδράσεις προηγούμενων αυξήσεων στο κόστος κατασκευής.

Παρά τη θετική αυτή πορεία, σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου την οποία επικαλείται η έρευνα, αναμένεται σταδιακή επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης των τιμών το επόμενο διάστημα, ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης της προσφοράς, η οποία εκτιμάται ότι θα λειτουργήσει εξισορροπητικά έναντι της ζήτησης, η οποία ωστόσο παραμένει σε θετική επίπτωση.

Ξεπερνούν τις 55.000 οι κρατικοί υπάλληλοι στην Κύπρο

Τον Μάρτιο του 2026 οι κρατικοί υπάλληλοι στην Κύπρο ανήλθαν στα 55.367 άτομα, σημειώνοντας αύξηση κατά 42 άτομα (0,1%) σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2025.

Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία, η απασχόληση στη Δημόσια Υπηρεσία και στις δυνάμεις ασφαλείας μειώθηκε κατά 0,8% και 0,7% αντίστοιχα, ενώ στην Εκπαιδευτική Υπηρεσία αυξήθηκε κατά 1,8%.

Στο σύνολο των κρατικών υπαλλήλων, η μεγαλύτερη αύξηση (1,7%) παρατηρείται στους Εργαζόμενους Αορίστου Χρόνου (EAX) σε σύγκριση με τον Μάρτιο του 2025 και η μεγαλύτερη μείωση (-2,0%) παρατηρείται στους Εργαζόμενους Ορισμένου Χρόνου (EOX).

Στις επί μέρους κατηγορίες προσωπικού ανά υπηρεσία, η μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση παρουσιάζεται στους EAX της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (24,9%) και η μεγαλύτερη ποσοστιαία μείωση στους EOX των δυνάμεων ασφαλείας (-85,9%).

Σημειώνεται ότι η μεγάλη μείωση που παρατηρείται στους EOX των δυνάμεων ασφαλείας (-85,9%) οφείλεται κατά κύριο λόγο στην ολοκλήρωση και μη επέκταση συγκεκριμένων συμβάσεων ορισμένου χρόνου κατά τον Ιούλιο 2025.

Για την περίοδο Ιανουαρίου - Μάρτιου 2026 ο μέσος όρος των κρατικών υπαλλήλων αυξήθηκε κατά 0,2%, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2025, κατ'αλληγή η Στατιστική Υπηρεσία.

Προσωρινή συμφωνία Κυπριακής Προεδρίας-Ε.Κ. για προστασία αγοράς χάλυβα

Σε προσωρινή συμφωνία κατέληξαν το βράδυ της Δευτέρας η Κυπριακή Προεδρία και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για έναν νέο κανονισμό που στοχεύει στην αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων της παγκόσμιας πλεονάζουσας παραγωγής στην αγορά χάλυβα της Ένωσης.

Ο νέος κανονισμός εισάγει ένα επικαιροποιημένο πλαίσιο προστασίας της ευρωπαϊκής χαλυβουργίας από φαινόμενα όπως η εκτροπή εμπορίου και η υπερπροσφορά σε διεθνές επίπεδο. Παράλληλα, διασφαλίζει ότι τα μέτρα παραμένουν συμβατά με τις διεθνείς εμπορικές υποχρεώσεις της ΕΕ, ενώ προσφέρει την απαραίτητη ευελιξία για τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των βιομηχανιών που εξαρτώνται από τον χάλυβα. Ο κανονισμός αυτός πρόκειται να αντικαταστήσει τα υφί-

Η πρωτοβουλία στοχεύει στην αντιμετώπιση της υπερπαραγωγής χάλυβα, προστατεύοντας παράλληλα περίπου 2,5 εκατ. θέσεις εργασίας.

στάμενα μέτρα διασφάλισης για τον χάλυβα, τα οποία λήγουν στις 30 Ιουνίου 2026, εξασφαλίζοντας έτσι τη συνέχεια της προστασίας της ευρωπαϊκής αγοράς χωρίς κανονιστικό κενό.

Σύμφωνα με την Κομισιόν, η πρωτοβουλία στοχεύει στην αντιμετώπιση της υπερπαραγωγής χάλυβα, η οποία εκτιμάται ότι θα φτάσει τα 721 εκατ. τόνους έως το 2027, προστατεύοντας παράλληλα περίπου 2,5 εκατ. θέσεις εργασίας

και στηρίζοντας τους στόχους απο-ανθρακοποίησης της Ε.Ε.

Όπως δήλωσε ο υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, Μιχαήλ Δαμιανός, «η ευρωπαϊκή βιομηχανία χάλυβα αποτελεί στρατηγικό τομέα για την οικονομία, την ασφάλεια και την πράσινη μετάβαση. Η σημερινή συμφωνία παρέχει στην Ε.Ε. ένα ισχυρότερο και αποτελεσματικότερο εργαλείο για την αντιμετώπιση της παγκόσμιας υπερπαραγωγής, διατηρώντας παράλληλα μια προσεγγιστική βασισμένη σε κανόνες και διασφαλίζοντας δίκαιο ανταγωνισμό και μακροπρόθεσμη ανθεκτικότητα για τους παραγωγούς και τις αλυσίδες αξίας της Ευρώπης».

Ο επικεφαλής της Επιτροπής Εμπορίου ΙΝΤΑ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Μπερντ Λάνγκε, δήλωσε σε σχετική του ανάρτηση μετά το πέρας του τριλόγου ότι η

επιτυχής κατάληξη της διαπραγμάτευσης για τα ισχυρότερα μέτρα για το χάλυβα, αποτελεί «ένα κρίσιμο βήμα για την προστασία της χαλυβουργίας από αθέμιτες εμπορικές πρακτικές και την υποστήριξη στον παγκόσμιο ανταγωνισμό και στη μετάβασή της στην κλιματική ουδετερότητα».

Τη συμφωνία καιρέτισε και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, επισημαίνοντας ότι στο νέο πλαίσιο προβλέπονται αδοσολόγητες ποσοτώσεις 18,3 εκατ. τόνων ετησίως και δασμός 50% για εισαγωγές πέραν των ορίων, καλύπτοντας 30 κατηγορίες προϊόντων. Παράλληλα, εισάγεται η απαίτηση «melt & pour» για μεγαλύτερη διαφάνεια στην εφοδιαστική αλυσίδα. Το μέτρο θα ισχύει για όλες τις εισαγωγές, με εξαίρεση τις χώρες του EOX, που ωστόσο θα υπόκεινται στους κανόνες κτηνολογίας.

VOGUE

GREECE

19/04

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

SENSUAL NOW

Καμία ψευδαίσθηση

«Παρά την παύση των εκθροπραξιών, «δεν πρέπει να έχουμε καμία ψευδαίσθηση ότι αυτή η κρίση που επηρεάζει τις τιμές της ενέργειας θα είναι βραχύβια. Δεν θα είναι», σχολίασε η Άννα-Κάισα Ιτκονεν, εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για θέματα Ενέργειας.

80

δολάρια το βαρέλι θα διαπραγματευτεί στο τέλος του 2026 η τιμή του πετρελαίου, σύμφωνα με τη Société Générale.

Ζημιές σε εγκαταστάσεις

«Οι ιρανικές επιθέσεις προκάλεσαν ζημιές σε εγκαταστάσεις υδροποιημένου φυσικού αερίου, αρκετές για να περιορίσουν το 17% της εξαγωγικής ικανότητας του Κατάρ μέχρι και πέντε χρόνια», δήλωσε ο υπουργός Ενέργειας της χώρας Σάαντ αλ Κάμπι.

263

εκατ. βαρέλια, από 469 εκατ. τον Φεβρουάριο, ήταν τον Μάρτιο οι συνδυασμένες εξαγωγές από Ιράκ, Κουβέιτ, Ομάν, Κατάρ, Σαουδική Αραβία και ΗΑΕ.

Μεγάλη αναστάτωση

«Βρισκόμαστε αντιμέτωποι με ένα μεγάλο ενεργειακό σοκ, το οποίο συνδυάζει ένα πετρελαϊκό σοκ, ένα σοκ φυσικού αερίου και ένα σοκ τροφίμων. Πρόκειται για μια μεγάλη αναστάτωση για την οικονομία», σημειώνει ο Φατίχ Μπιρόλ, επικεφαλής του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας.

Θα έχει διάρκεια η ενεργειακή κρίση

Παρά την εκεχειρία, αργεί η επανεκκίνηση των ροών πετρελαίου και οι τιμές θα παραμείνουν στα ύψη

Η εκεχειρία μεταξύ ΗΠΑ και Ιράν –αν και ευθραυστη από τα πρώτα της βήματα κιόλας– έγινε δεκτή με ανακούφιση από τις αγορές και τους εμπόρους πετρελαίου, ανοίγοντας ένα παράθυρο αισιοδοξίας για την εκτόνωση της ενεργειακής κρίσης. Το κατά πόσον θα οδηγήσει σε διαρκή ειρήνη στη Μέση Ανατολή είναι ασαφές, ειδικά δεδομένων των συνεχιζόμενων επιθέσεων σε ζωτικές υποδομές και των ισραηλινών πληγμάτων στον Λίβανο.

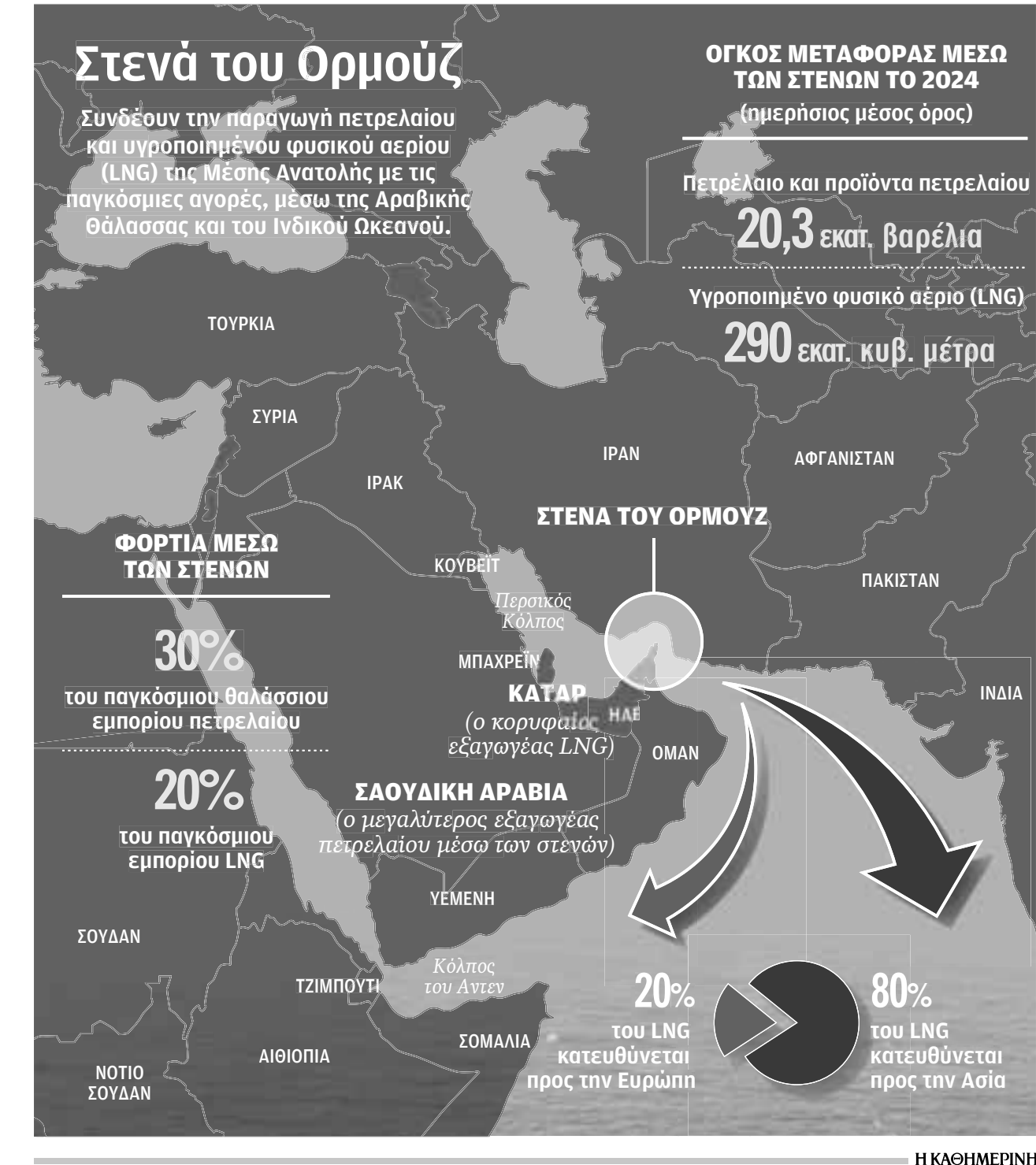
Όπως και να 'χει, το πετρελαϊκό σοκ που προκάλεσε το κλείσιμο των Στενών του Ορμούζ θα χρειαστεί πολύ χρόνο για να εκτονωθεί, συμφωνούν οι αναλυτές. Υπάρχουν πάνω από 800 πλοία που έχουν εγκλωβιστεί στον Περσικό Κόλπο, αναφέρει το Bloomberg επικαλούμενο στοιχεία του Kpler, εκ των οποίων το 70% μεταφέρει πετρέλαιο, καύσιμα και προϊόντα πετρελαίου.

Με το Ιράν να διαμνύει ότι θα παρακολουθεί τα πλοία για όπλα και θα απαιτεί στο εξής διόδους σε κρυπτονομί-

Αυτό που βιώνουμε είναι πλέον χειρότερο από τα τρία μεγαλύτερα ενεργειακά σοκ της Ιστορίας μαζί, προειδοποίησε ο επικεφαλής του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας.

σματα, οι ρυθμοί ροής είναι βέβαιο ότι θα παραμείνουν χαμηλότεροι από το συνηθισμένο και θα χρειαστεί χρόνος για να διοχετευθεί στις αγορές το σωρευμένο φορτίο. Η πετρελαϊκή κρίση που βιώνουμε είναι πλέον χειρότερη από τα τρία μεγαλύτερα ενεργειακά σοκ της Ιστορίας μαζί, προειδοποίησε ο επικεφαλής του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας (IEA).

Ο Φατίχ Μπιρόλ δήλωσε στη γαλλική εφημερίδα Le Figaro ότι η τρέχουσα κρίση είναι πιο σοβαρή από τις πετρελαϊκές κρίσεις του 1973, του 1979, καθώς και από το σοκ του πολέμου της Ουκρανίας, το 2022, μαζί. Η τιμή του πετρελαίου Brent σημείωσε άνοδο σχεδόν 60% κατά τη διάρκεια των έξι εβδομάδων του πολέμου και όλα δείχνουν ότι ακόμη και αν το Ορμούζ ανοίξει ξανά ουσιαστικά στη ναυσιπλοΐα, θα χρειαστεί χρόνος ώστε να αποκατασταθεί πλήρως η παραγωγή ενέργειας στην περιοχή. «Δεν πρέπει να έχουμε καμία ψευδαίσθηση ότι αυτή η κρίση που επηρεάζει τις τιμές ενέργειας θα είναι βραχύβια. Δεν θα είναι», προειδοποίησε την περασμένη εβδομάδα

η Άννα-Κάισα Ιτκονεν, εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για θέματα Ενέργειας.

Μέσα στο κλίμα αυτό της αβεβαιότητας, μεγάλες ναυτιλιακές εταιρείες αναμένουν ρητές διαβεβαιώσεις ασφαλείας πριν από την επανέναρξη των δρομολογίων. Ο ναυτιλιακός γίγαντας Maersk ανακοίνωσε ότι η συμφωνία εκεχειρίας δεν παρέχει ακόμη τις απα-

ραίτητες διασφαλίσεις. «Σε αυτό το σημείο, ακολουθούμε μια προσεκτική προσέγγιση και δεν κάνουμε καμία αλλαγή σε υπηρεσίες», δήλωσαν υπεύθυνοι του κολοσσού στο Reuters.

Ο Ρολφ Χάμπεν, διευθυνών σύμβουλος της γερμανικής εταιρείας μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων Harpag-Logd, υπογράμμισε ότι τα παγκόσμια ναυτιλιακά δίκτυα θα χρειαστούν τουλάχισ-

τον δύο μήνες για να ομαλοποιηθούν, ακόμη και αν τηρηθεί η κατάπαυση του πυρός. Μεγάλος άγνωστος X παραμένει πότε θα αποκατασταθούν πλήρως οι ζημιές που προκάλεσαν οι ιρανικές επιθέσεις σε ενεργειακές εγκαταστάσεις του Κόλπου.

Ο υπουργός Ενέργειας του Κατάρ Σάαντ αλ Κάμπι δήλωσε ότι τα πλήγματα σε εγκαταστάσεις υδροποιημένου φυ-

σικού αερίου είναι τόσο μεγάλες, που μπορούν να περιορίσουν το 17% της εξαγωγικής ικανότητας της χώρας έως και πέντε χρόνια. Δεκάδες διυλιστήρια, εγκαταστάσεις αποθήκευσης και κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου σε τουλάχιστον εννέα χώρες, από το Ιράν μέχρι τα ΗΑΕ και πέραν αυτών, έγιναν στόχος επιθέσεων στις έξι εβδομάδες των εκθροπραξιών. Συνολικά, το 10% ή και περισσότερο του παγκόσμιου εφοδιασμού με πετρέλαιο έχει διακοπεί. Οι συνδυασμένες εξαγωγές από το Ιράκ, το Κουβέιτ, το Ομάν, το Κατάρ, τη Σαουδική Αραβία και τα ΗΑΕ μειώθηκαν από 469 εκατομμύρια βαρέλια τον Φεβρουάριο σε 263 εκατομμύρια βαρέλια τον Μάρτιο – μείωση της τάξης του 44%, σύμφωνα με την εταιρεία ανάλυσης δεδομένων και στοιχείων αγοράς Kpler.

Οι αναλυτές σχολιάζουν ότι λίγες εγκαταστάσεις φαίνεται να έχουν υποστεί καταστροφικά πλήγματα, οι ακριβείς πληροφορίες όμως είναι πε-

Αγνωστο παραμένει πότε θα αποκατασταθούν πλήρως οι ζημιές που προκάλεσαν οι ιρανικές επιθέσεις σε ενεργειακές εγκαταστάσεις του Κόλπου.

ριορισμένες. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του εργοστασίου εξαγωγής φυσικού αερίου Ρας Λαφάν του Κατάρ, ενός από τα σημαντικότερα ενεργειακά περιουσιακά στοιχεία στην περιοχή. Η τοποθεσία, η οποία εκτείνεται σε τουλάχιστον 1.900 στρέμματα σε μια μεγάλη βιομηχανική πόλη, προμηθεύει την Ασία και την Ευρώπη με φυσικό αέριο για μαγείρεμα, θέρμανση και παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Τα άθικτα μέρη της εγκατάστασης θα λειτουργήσουν πρώτα, πιθανώς σε διάστημα εβδομάδων ή μηνών, ενώ η QatarEnergy, η οποία εκμεταλλεύεται το Ρας Λαφάν, δήλωσε ότι θα χρειαστούν χρόνια για να επισκευαστούν και να τεθούν σε λειτουργία τα κατεστραμμένα μέρη.

Όπως και αν εξελιχθεί η σύγκρουση, οι αναλυτές δεν προβλέπουν ότι οι τιμές του πετρελαίου θα υποχωρήσουν ξανά σύντομα στο προπολεμικό τους επίπεδο, δηλαδή στα 60 δολάρια, περίπου, το βαρέλι. Η ανάγκη αναπλήρωσης των στρατηγικών αποθεμάτων και η επιδιόρθωση των κατεστραμμένων υποδομών στον Περσικό Κόλπο αναμένεται να κρατήσουν τις τιμές σε υψηλά επίπεδα.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Τα διόδια της ακρίβειας

Του ΝΙΚΟΥ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ

Πολλοί αναρωτήθηκαν τι τον έπιασε ξαφνικά τον πρώθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη και βγήκε στην Κριστιάν Αμανιπούρ στο CNN μιλώντας, για πρώτη φορά διεθνώς από την αρχή του πολέμου, για τους κινδύνους που δημιουργεί η επιβολή τελών διέλευσης από τα Στενά του Ορμούζ. Είναι σαφές ότι διέγινωσε πως υπάρχει ένας πολύ μεγαλύτερος κίνδυνος, από την προσωρινή διαταραχή μιας πολεμικής σύρραξης. Κίνδυνος με συστηματικά χαρακτηριστικά για τον μέσο καταναλωτή και τις εξαρτημένες ενεργειακά οικονομίες, όπως η

ελληνική. Για μια χώρα καθαρό εισαγωγέα ενέργειας, η επιβολή διοδίων, δηλαδή τελών διέλευσης, φέρνει έναν νέο άτυπο φόρο στην παγκόσμια οικονομία. Δημιουργεί τις προϋποθέσεις ώστε η τιμή του πετρελαίου που είχαμε συνηθίσει προπολεμικά να μην επιστρέψει ποτέ στο σημερινό περιβάλλον, και αυτό προκαλεί αλυσιδωτές επιπτώσεις στην οικονομία και μόνιμες επιβαρύνσεις στις τσέπες των καταναλωτών.

Με τα ποσά διοδίων που κυκλοφορούν τις τελευταίες μέρες, το μέσο επιπλέον κόστος των ποσοτήτων που διέρχονται από την περιοχή θα είναι αυξημένο

Ενας κίνδυνος με συστηματικά χαρακτηριστικά για τον μέσο καταναλωτή και τις εξαρτημένες ενεργειακά οικονομίες, όπως η ελληνική.

κατά 10 δολάρια το βαρέλι, με επιπτώσεις μόνιμες και για τις τιμές στο ελληνικό βενζινάδικο. Αυτό θα έχει άμεσες επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα των αραβικών χωρών, βασικών προμηθευτών της παγκόσμιας αγοράς, δημιουργώντας την ανάγκη εξεύρεσης εναλλακτικών, κάτι δύσκολο στην παρούσα φάση, αλλά θα «μολύνει» με μόνιμη ακρίβεια και υψηλό πληθωρισμό τις οικονομίες. Ήδη οι εναλλακτικές γίνονται και αυτές ακριβότερες. Η αντίδραση της Σαουδικής Αραβίας, που κατά κύριο λόγο παραδίδει στην Ερυθρά Θάλασσα, ήταν να αυξήσει το επιπλέον ποσό που

χρεώνει στο δικό της πετρέλαιο με 19,5 δολάρια το βαρέλι, τιμολογώντας επί της ουσίας τον φόβο. Μέχρι σήμερα χρέωνε το πολύ επιπλέον 2,5 δολάρια το βαρέλι.

Τα τελευταία 26 χρόνια ουδέποτε το premium στο σαουδαρβικό αργό ξεπέρασε τα 10 δολάρια το βαρέλι. Αντίστοιχα, με αυξημένες τιμές ως προς τη φυσική παράδοση προϊόντος είναι όλα τα φορτία που έρχονται και από τις ΗΠΑ.

Όλη αυτή η διαταραχή επηρεάζει ήδη την ανάπτυξη και τον πληθωρισμό. Ξαν να μην έφτανε το χάος που προκαλούν οι δασμοί, οι αβέβαιες επιπτώσεις

της τεχνητής νομισματικής και η δυσκολία της Ευρωπαϊκής Ένωσης να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα.

Εφόσον οι υψηλότερες τιμές της ενέργειας, με πρακτικές τύπου διόδων μονιμοποιηθούν, τότε θα μειώσουν το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα και θα περιορίσουν την κατανάλωση ειδικά μεταξύ των νοικοκυριών που δυσκολεύονταν και πριν από τον πόλεμο, αυξάνοντας τις ανισότητες. Έρχεται με λίγα λόγια μια «θύελλα», την ένταση της οποίας ακόμα δεν μπορούμε να εκτιμήσουμε. Μόνο τη βλέπουμε να κοντοζυγώνει και δεν ξέρουμε πώς θα την αντιμετωπίσουμε.

Οι στόχοι, τα κόστη και οι προσδοκίες του Δ.Σ. πιέζουν αφόρητα τους CEO

Περισσότερο από το 70% αναφέρει υψηλά, ενίοτε κλινικά, επίπεδα στρες

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΚΩΣΤΟΥΛΑ**

Βιώνουν, ενίοτε, κλινικά επίπεδα άγχους. Εξαντλούν την καθημερινή τους ενέργεια στη διαχείριση βραχυπρόθεσμων προκλήσεων. Αισθάνονται απειλή από τον οικονομικό διευθυντή της εταιρείας (CFO) και υποτιμούν τη δυσφορία στο προσωπικό.

Διεθνής έρευνα της Boston Consulting Group προσφέρει αξιοσημείωτα ευρήματα για ένα θέμα το οποίο ομολογουμένως δεν έχει ερευνηθεί ιδιαίτερα στην Ελλάδα. Αφορά την κατεύθυνση του μάντζεμντ αλλά και την ψυχολογία ενός CEO στη διοίκηση από την κορυφή της επιχείρησης.

Αναζητώντας τους παράγοντες που στρεφούν... τον ύπνο των CEO, μελετήθηκαν οι περιπτώσεις 500 διευθυνόντων συμβούλων που ηγούνται εταιρειών με έσοδα από 100 εκατ. έως και 5 δις. δολάρια. Τα ευρήματα συνδυάστηκαν με το μοντέλο ασφάλειας εργασίας CEO, το οποίο βασίζεται σε δεδομένα πενταετούς κύκλου εργασιών σε ολόκληρο τον δείκτη S&P 1200.

Περισσότερο από το 70% των CEO αναφέρει υψηλά, ενίοτε κλινικά, επίπεδα στρες. Το 57% αναγνωρίζει ότι τα βραχυπρόθεσμα ζητήματα καταναλώνουν υπερβολικό μερίδιο του χρόνου του μέσα στην ημέρα, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τη μακροπρόθεσμη στρατηγική της εταιρείας. Οι CEO περιγράφουν τον ρόλο τους ως βαθιά απομονωτικό και αναφέρουν κατά σειρά τους βασικούς παράγοντες πίεσης: στόχοι μεγέθυνσης, λειτουργικά κόστη, προσδοκίες του Διοικητικού Συμβουλίου.

Από όλα τα μέλη της διοικητικής ομάδας βλέπουν τον CFO ως τη μεγαλύτερη απειλή για την ασφάλεια της θέσης τους. Η εγγύτητα του οικονομικού διευθυντή με τα μέλη του Δ.Σ. – τα οποία ενημερώνει τακτικά για την οικονομική απόδοση, τις προβλέψεις, την κατανομή κεφαλαίου και τους κινδύνους – του προσφέρει τη δυνατότητα για επιρροή, η οποία είθισται να προκαλεί ανασφάλεια στον CEO. Η σαφήνεια στην κατανομή των αρμοδιοτήτων θεωρείται εδώ σημαντική παράμετρος για την αλληλεπίδραση των δύο ρόλων.

«Ένας καλός μάντζερ νοιάζεται πρώ-

«Ένας καλός μάντζερ νοιάζεται πρώτα για τους ανθρώπους της εταιρείας. Εγώ τουλάχιστον έτσι πορεύομαι». Η συγκεκριμένη αναφορά CEO που συμμετείχε στην έρευνα αποτελεί την εξήρεση, η οποία επιβεβαιώνει τον κανόνα των ευρημάτων: μόλις το 38% εξέφρασε ιδιαίτερη ανησυχία για τη δυσφορία στο προσωπικό της επιχείρησης, σημειώνει διεθνής έρευνα της Boston Consulting Group.

Δεν δίνουν τη δέουσα σημασία στη δυσaréσκεια των εργαζομένων, μέχρι τη στιγμή που εγκαταλείπουν το καράβι.

τα για τους ανθρώπους της εταιρείας. Εγώ τουλάχιστον έτσι πορεύομαι». Η συγκεκριμένη αναφορά CEO που συμμετείχε στην έρευνα αποτελεί την εξήρεση, η οποία επιβεβαιώνει τον κανόνα των ευρημάτων: μόλις το 38% εξέφρασε την ιδιαίτερη ανησυχία του για τη δυσφορία στο προσωπικό της επιχείρησης. Το συγκεκριμένο στοιχείο οδήγησε τους μελετητές στην ακόλουθη διαπίστωση: «Ο εφησυχασμός αυτός αποδεδειγμένα ενέχει κινδύνους, εάν οι δυσारेσστημένοι εργαζόμενοι είναι έτοιμοι να εγκατα-

λείψουν το καράβι μόλις οι συνθήκες της αγοράς εργασίας λειτουργήσουν υπέρ τους. Σύμφωνα με τις μετρήσεις του αντίστοιχου μοντέλου μας, μια πτώση 10% στην καθαρή είσοδο εργαζομένων αυξάνει την πιθανότητα αποχώρησης ενός CEO κατά 12% (...) Συμβουλευτείτε να σας πει πώς ακριβώς αισθάνεται το προσωπικό σας. Συνήθως αυτοί οι άνθρωποι τα έχουν δει όλα και μπορούν να χρησιμοποιούν ως ένα είδος αντιπροσώπου των υπαλλήλων».

Σε μεγάλο βαθμό οι CEO αντιλαμβάνονται τον φόρτο εργασίας τους ως μη βιώσιμο, μιλώντας για συνθήκες burnout – στοιχείο το οποίο προφανώς επηρεάζει αρνητικά την ποιότητα της λήψης αποφάσεων. «Ένα ήρεμο μυαλό παίρνει καλύτερες στρατηγικές αποφάσεις. Βρείτε ισορροπία εκτός εργασίας,

καθώς και εντός των τειχών του γραφείου. Χωρίς την υγεία σας, η δουλειά είναι άνευ νοήματος. Δημιουργήστε ένα σύστημα υποστήριξης», συνιστούν οι συντάκτες της μελέτης. Σημειωτέον, για περισσότερο από το 25% των ερωτηθέντων δεν είναι βέβαιο εάν οι κινήσεις στις οποίες προβαίνουν σήμερα θα διασφαλίσουν τη μακροπρόθεσμη κληρονομιά τους στην εταιρεία.

Σε ό,τι αφορά τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης, δεν κατατάσσεται ανάμεσα στους πέντε κορυφαίους παράγοντες άγχους, γεγονός που υποδηλώνει ότι σε αυτή τη φάση οι CEO τη βλέπουν περισσότερο ως ευκαιρία και λιγότερο ως παράγοντα καθημερινής πίεσης. Κι αυτό παρά το γεγονός ότι κάθε ανακοίνωση που αφορά την ανάπτυξη AI στη λειτουργία της εταιρείας θεωρητικά αυξάνει τις προσδοκίες της αγοράς, στρέφοντας τα βλέμματα στην επίτευξη μετρήσιμων αποτελεσμάτων.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Του **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Αναζητώντας τη μετέωρη εξωστρέφεια της οικονομίας

Οι **κοσμογονικές** αλλαγές στο παγκόσμιο εμπόριο αλλάζουν τον κόσμο και αναγκάζουν την εγκώρια επιχειρηματικότητα να προσαρμοστεί σε ευκαιρίες αλλά και κινδύνους που επηρεάζουν και την ελληνική αγορά.

Η αλήθεια είναι ότι το παγκόσμιο εμπόριο το 2025 δεν μειώθηκε, παρά τις σχετικές δυσοίονες προβλέψεις. Τόσο οι εισαγωγές των ΗΠΑ όσο και οι κινεζικές εξαγωγές έφθασαν σε νέα υψηλά. Η γεωπολιτική όμως «κέρδισε» πρωταγωνιστική θέση στις εξελίξεις, ενώ συνολικά το εμπόριο αυξήθηκε ταχύτερα από την παγκόσμια οικονομία. Στην πράξη το εμπόριο άλλαξε προσανατολισμό και κινείται περισσότερο προς «πολιτικά φιλικές» αγορές, μακριά από παλιούς εμπορικούς εταίρους που βρίσκονται πλέον σε μεγάλη «γεωπολιτική απόσταση». Στην Ευρώπη ενισχύθηκαν οι εμπορικές συναλλαγές στο εσωτερικό της Ε.Ε. κατά 6% περίπου το 2025, ελαφρώς ταχύτερα από την πραγματική αύξηση των εξαγωγών εκτός Ε.Ε.

Αυτή η μεγάλη εικόνα, βέβαια, δεν αφήνει ανεπηρέαστη και την εγκώρια πραγματικότητα, όσο κι αν αυτή κυριαρχείται συχνά από εντυπώσεις «εσωτερικών», κρίσιμων υποτιθέεται, εξελίξεων. Με νηφάλιο τρόπο η πρόσφατη έκθεση του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννη Στουρνάρα περιγράφει την κατάσταση για το 2025. «Το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκε αισθητά στο 5,7% του ΑΕΠ, παραμένει όμως σε υψηλό επίπεδο».

Η εμβάθυνση στα στοιχεία της έκθεσης αποκαλύπτει ότι σε σταθερές τιμές οι εξαγωγές αγαθών χωρίς τα καύσιμα αυξήθηκαν κατά 4,7%, λόγω της θετικής συμβολής πρωτίστως των τροφίμων, ποτών και καπνού και δευτερευόντως των χημικών και των βασικών μετάλλων. Αντίστοιχα, οι εισαγωγές αγαθών χωρίς τα καύσιμα σημείωσαν άνοδο κατά 2,4%, η οποία συνδέεται με την αύξηση των εισαγωγών μη διαρκών καταναλωτικών αγαθών και μεταφορικού εξοπλισμού, ενώ μείωση κατέγραψαν οι εισαγωγές επενδυτικών αγαθών.

Το 2025 το μερίδιο της Ελλάδας σημείωσε αύξηση σε χώρες της Ε.Ε. εκτός Ευρώζωνης, ενώ στις χώρες της ζώνης ευρώ καταγράφηκε οριακή μείωση.

Βελτιωμένη επίδοση εμφάνισαν οι ελληνικές εξαγωγές στα Δυτικά Βαλκάνια, η οποία ωστόσο δεν ήταν αρκετή για να αντισταθμίσει την υποχώρηση του μεριδίου της Ελλάδας στον υπόλοιπο κόσμο και κυρίως στις ανεπτυγμένες, εκτός Ε.Ε. χώρες, με αποτέλεσμα τη μείωση του συνολικού μεριδίου στην αγορά.

Μια προσεκτική ματιά θα αποκάλυπτε ευκαιρίες για ελληνικές επιχειρήσεις που είναι εξαγωγικές ή πρέπει να γίνουν.

Η Ευρώπη θα μπορούσε να είχε αντισταθμίσει εισαγωγές από την Κίνα εξαγοντας αγαθά που οι Ηνωμένες Πολιτείες σταμάτησαν να εισάγουν από αυτή τη χώρα. Στην πράξη αυτό δεν συνέβη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση κατέλαβε λιγότερο από το 3% της ζήτησης των ΗΠΑ που προηγουμένως κάλυπτε η Κίνα, κυρίως σε ένα περιορισμένο σύνολο φαρμακευτικών προϊόντων. Στην πραγματικότητα, εκτός των φαρμακευτικών

Το 2025 οι εξαγωγές αγαθών χωρίς τα καύσιμα αυξήθηκαν κατά 4,7%.

προϊόντων, οι εξαγωγές της Ε.Ε. προς τις Ηνωμένες Πολιτείες μειώθηκαν.

Η Κίνα επέκτεινε τον ρόλο της ως «παραγωγός εργοστασίων», αυξάνοντας τις αποστολές σε αναπτυσσόμενες οικονομίες, προμηθεύοντας τα μηχανήματα και εξαρτήματα που απαιτούνται για την τροφοδοσία προηγμένων κόμβων παραγωγής. Οι Ηνωμένες Πολιτείες αντικατέστησαν περίπου τα δύο τρίτα του κενού με εισαγωγές από άλλους πωλητές, ενώ οι Κινέζοι εξαγωγείς καταναλωτικών αγαθών, από ηλεκτρικά αυτοκίνητα μέχρι παιχνίδια, μείωσαν τις τιμές κατά μέσον όρο 8% για να βρουν αγοραστές σε νέες αγορές.

Η εξωστρέφεια φαίνεται να είναι το βασικό ζητούμενο τόσο για την ελληνική οικονομία όσο και για την ευρωπαϊκή. Δύο κινήσεις εξωστρέφειας της Ε.Ε., τον Ιανουάριο του 2026, να υπογράψει συμφωνίες με την Ινδία και το λατινοαμερικανικό μπλοκ Mercosur, με την τελευταία να εκκρεμεί στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, δεν έχουν αποδώσει ακόμη κυρίως για πολιτικούς λόγους.

Δημήτρης Κ. Μέλισσας & Χρίστης Θ. Λοττίδης

ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ
ΑΘΗΝΑ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Αθήνα

• Ιπποκράτους 23 | Τ.Κ. 10679

• Κ. Λουκάρεως 29 και Μομφεράτου 154 | Τ.Κ. 11475

Θεσσαλονίκη

• Φράγκων 1 | Τ.Κ. 54626

• Εθ. Αμύντης 42 | Τ.Κ. 54621

Λευκωσία

• Νικομήδους Σαριπόδου 2 Γωνία & Λεωφ. Λυκαβητού, 2401 Έγκωμιν

€22

www.sakkoulas.gr

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Καθώς ο ελληνικός τουρισμός συνεχίζει να αναπτύσσεται και να προσελκύει εγχώριες και διεθνείς επενδύσεις σε ξενοδοχειακά ακίνητα, συντελείται και μια στροφή των επενδυτικών κεφαλαίων προς λιγότερο προβλεπμένους προορισμούς, ως άμεση απάντηση στο φαινόμενο του υπερτουρισμού και του κορεσμού που παρατηρείται σε παραδοσιακά hotspots, όπως η Μύκονος και η Σαντορίνη. Έτσι, ενώ τα φώτα της δημοσιότητας συνήθως πέφτουν πάνω σε μεγάλες επενδύσεις σε ξενοδοχεία της Αθηναϊκής Ριβιέρας, της Κρήτης, της Κέρκυρας, της Ρόδου και άλλων προβλεπμένων ώριμων προορισμών, μια νέα γενιά επενδύσεων υλοποιείται σε μέρη που δεν βρίσκονταν μέχρι τώρα στο ραντάρ της αγοράς, όπως η Φολέγανδρος, η Τήνος, η Εύβοια, η Κάρπαθος, η Μάνη, αλλά και η Ηπειρος και η Δυτική Πελοπόννησος. Επενδύσεις που ξεκινούν από μερικά εκατομμύρια και φθάνουν να ξεπερνούν τα 50 εκατ., είτε έχουν ήδη υλοποιηθεί είτε βρίσκονται σε φάση ωρίμανσης. Το στοίχημα της επιχει-

Νέα ξενοδοχειακά projects σε νησιά και ηπειρωτικές περιοχές συμβάλλουν στη διασπορά του τουριστικού οφέλους σε όλη τη χώρα.

ρησιακής επιτυχίας τους παραμένει ανοιχτό, ωστόσο συμβάλλει ήδη στη διασπορά του οικονομικού οφέλους του τουρισμού σε ολόκληρη την Ελλάδα. Το ίδιο στοίχημα βάζουν και οι μεγάλες διεθνείς ξενοδοχειακές αλυσίδες που προχωρούν σε συμφωνίες διαχείρισης με ξενοδοχεία σε μέρη που προκαλούν έκπληξη ακόμη και στους συμμετέχοντες στην αγορά.

Κάρπαθος, Σάμος

Μια τέτοια περίπτωση είναι η επέκταση της Hilton στην Κάρπαθο. Η παρουσία της γίνεται μέσω του brand Tapestry Collection by Hilton, το οποίο εστιάζει σε ξενοδοχεία με έντονο τοπικό χαρακτήρα και ιδιαίτερη προσωπικότητα. Το Sound of the Sea Karpathos βρίσκεται στα Πηγάδια, σε πολύ μικρή απόσταση από το λιμάνι του νησιού, και αποτελεί ένα boutique resort που αναπτύχθηκε σε συνεργασία με την CHC Hotels (Chnaris Hotel Management, Development & Consulting). Εξίσου προσδοκπτα ίσως αποβιβάστηκε στη Σάμο και η MGallery του ομίλου ACCOR με το Nirema Hotel and Spa στο Πυθαγόρειο, που φέρ-

νει μια μονάδα 5 αστέρων διεθνούς εμβέλειας στο νησί.

Στη Φολέγανδρο, ένα νησί-κόσμημα της κάποτε άγονης γραμμής, πρόσφατα άνοιξε το Gundari, ένα ultra-luxury resort εστιασμένο στη βιωσιμότητα, μέλος των Leading Hotels of the World. Στην Τήνο, που για δεκαετίες ήταν γνωστή μόνο για τον θρησκευτικό χαρακτήρα της, έχουν αρχίσει να εμφανίζονται τα πρώτα πεντάστερα resort. Τελευταίο παράδειγμα η ολοκληρωτική ανακαίνιση του ιστορικού παραθαλάσσιου ξενοδοχείου Tinos Beach στα Κιόνια από

την Attica Blue Hospitality (Attica Group), που θα λειτουργήσει από τον Μάιο ως πεντάστερο με 112 δωμάτια και 37 σουίτες. Ο ίδιος όμιλος έχει τοποθετηθεί στο μέχρι πρότινος μάλλον άγνωστο στη διεθνή αγορά νησί της Νάξου.

Πάτμος, Εύβοια, Μάνη

Εβδομήντα μίλια ανατολικότερα, το επενδυτικό ταμείο SMERemediumCap μεταμόρφωσε το παλιό «Ξενία» στην Πάτμο, το Patmos Aktis, και το ενέταξε στο The Luxury Collection Resort & Spa χαρ-

τοφυλάκιο της Marriott. Πέραν της ολικής ανακαίνισής του, προχώρησε και στην επέκτασή του με 33 νέες σουίτες, οι οποίες είναι από φέτος διαθέσιμες. Η επένδυση της SMERC αποτελεί ορόσημο για ένα μικρό νησί όπως η Πάτμος, που ναι μεν έχει φανατικούς τακτικούς επισκέπτες από όλο τον κόσμο, αλλά ποτέ δεν είχε υποδομές φιλοξενίας αυτού του επιπέδου. Δεν είναι όμως μόνο η Κάρπαθος, η Πάτμος, η Τήνος και η Φολέγανδρος που έχουν προσελκύσει σοβαρό επενδυτικό ενδιαφέρον και εμβληματικά

Μεγάλες διεθνείς ξενοδοχειακές αλυσίδες επενδύουν σε αναδυόμενους προορισμούς, όπως η Hilton στην Κάρπαθο μέσω του brand Tapestry Collection. Στη φωτογραφία, η παραλία Κυρά Παναγιά.

Η «αποκέντρωση» του ελληνικού τουρισμού

Σε όλη τη χώρα γίνονται επενδύσεις σε αναπτυσσόμενους προορισμούς

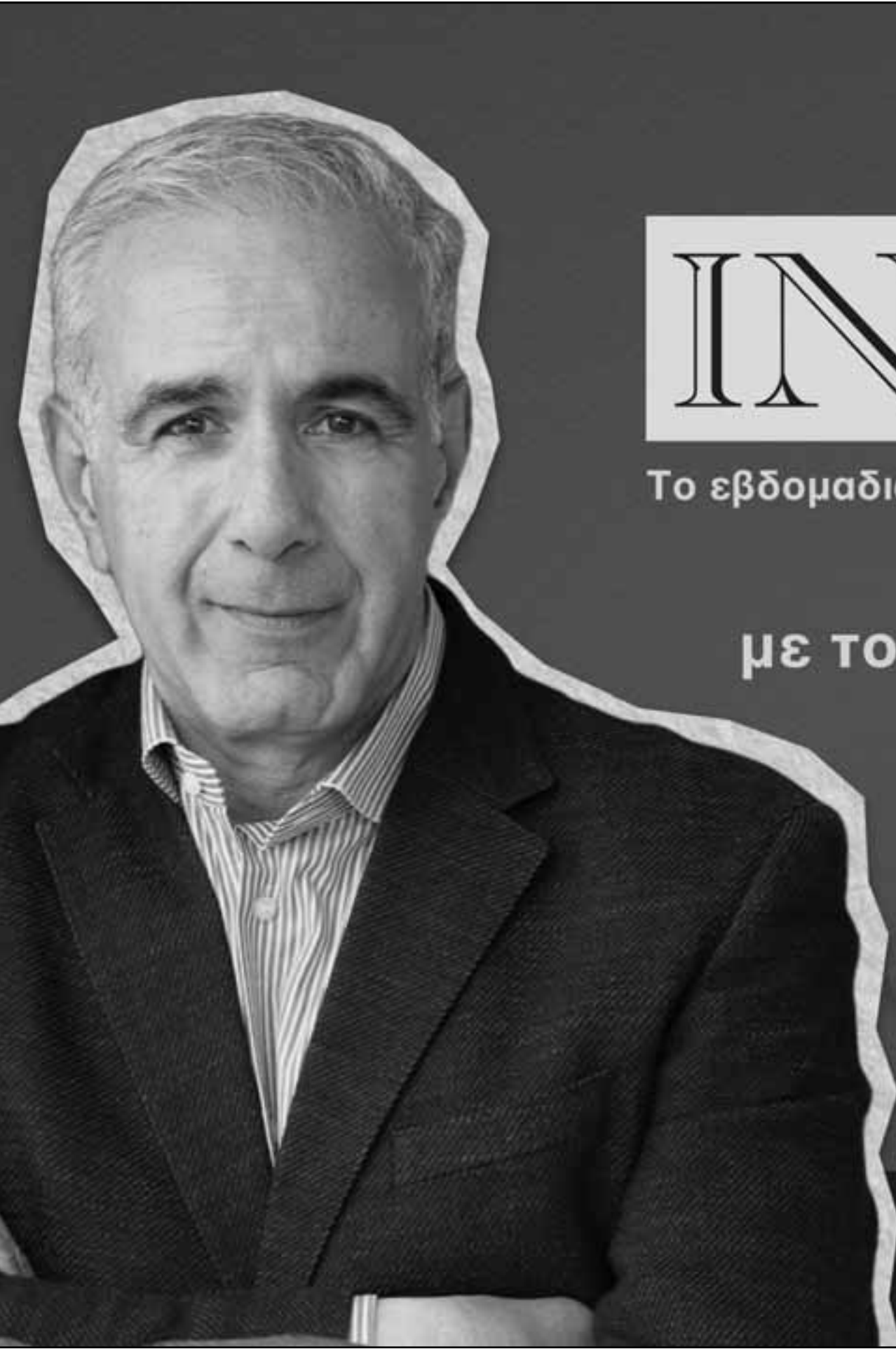
ξένα brands διαχείρισης. Στην Εύβοια, έναν εξαιρετικό προορισμό που επί δεκαετίες θεωρείται από τις οικονομικά προσιτές λύσεις διακοπών, η Radisson κάνει μια στρατηγική κίνηση ανοίγοντας το Paradise Resort Evia τον ερχόμενο Μάιο. Πρόκειται για μια μονάδα άνω των 300 κλινών, η οποία σηματοδοτεί την είσοδο μεγάλων διεθνών «hard brands» σε ένα νησί που μέχρι τώρα στερείτο τέτοιας κλίμακας πεντάστερων επενδύσεων. Η ίδια πολυεθνική επεκτείνεται και στο Γύθειο, στη Μάνη, με το νέο Radisson Blu Resort, προσφέροντας μια premium εμπειρία σε μια περιοχή που φημίζεται για τον άγριο, πέτρινο χαρακτήρα της και είχε μέχρι τώρα κυρίως μικρά boutique καταλύματα.

Περιπτώσεις επενδύσεων σε εναλλακτικούς προορισμούς πλέον έχουν αρχίσει να αναδύονται και στην ορεινή Ελλάδα. Μια τέτοια περίπτωση αφορά το ξενοδοχείο Aristi Mountain Resort στα Ζαγοροχώρια, που σύμφωνα με πληροφορίες άλλαξε χέρια πρόσφατα. Στην Ηπειρο εξάλλου εξελίσσεται ένα μοναδικό στην Ευρώπη

Τα επενδυτικά κεφάλαια στρέφονται σε λιγότερο προβλεπμένους προορισμούς, ως απάντηση στον υπερτουρισμό.

success story με τουρισμό όλο τον χρόνο και νέες επενδύσεις, όπως στην Πάργα (δρομολογείται η ανέγερση ξενοδοχείου 4 αστέρων στα Καστελάκια), στην Πρέβεζα (εγκρίθηκε επένδυση για νέο ξενοδοχείο 4 αστέρων στην Παραλία Βράχου) και στην Ηγουμενίτσα (εγκρίθηκε η ανακαίνιση ξενοδοχειακής μονάδας). Επίσης, η διεθνής αλυσίδα Mövenpick της Accor κάνει τώρα την εμφάνισή της στα Σύβοτα με το Mövenpick Resort Agios Nikolaos Sivota. Δεκάδες εκατομμύρια επίσης επενδύονται στο Elatos Resort στην Απάνω Αγόριανη στον Παρνασσό από τη ΛΑΜΨΑ, το οποίο θα φέρει τα σήματα του Emblems Collection της Accor.

Η λίστα είναι μεγάλη και τα παραπάνω αφορούν μόνο ενδεικτικές περιπτώσεις. Συνηγορούν όμως όλες στην εκτίμηση ότι η Ελλάδα πλέον αναπτύσσει αναδυόμενους νέους προορισμούς, ανταποκρινόμενη τόσο στη ζήτηση για μοναδικές εμπειρίες μακριά από τα πλήθη των ώριμων προορισμών όσο και στην ανάγκη διάχυσης του οικονομικού οφέλους από την τουριστική δραστηριότητα σε ολόκληρη τη χώρα.

The

INSIDER

Το εβδομαδιαίο podcast ανάλυσης της επικαιρότητας

με τον Ανδρέα Χατζηκυριάκο

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Υπήρξε για δεκαετίες συνώνυμο του λιανεμπορίου στην Ελλάδα, αλλά ταυτόχρονα και του φαρμάκου, τόσο ως λιανική πώληση όσο και ως παραγωγή. Το όνομά της συνδέθηκε με την άφιξη στην Ελλάδα των πλέον εμβληματικών ξένων αλυσίδων λιανικής σε ποικίλες κατηγορίες. Ο επικεφαλής της οικογένειας τις δεκαετίες '60 και '70 διετέλεσε πρόεδρος του Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων, όπως λεγόταν τότε ο ΣΕΒ, με τις θητείες του, μάλιστα, να αποτελούν σταθμό στην ιστορία του συνδέσμου.

Ο λόγος φυσικά για την οικογένεια Μαρινόπουλου, μια επιχειρηματική αυτοκρατορία που κυριάρχησε στην ελληνική αγορά, αλλά και στις γειτονικές βαλκανικές χώρες, για πολλές δεκαετίες. Όπως κάθε αυτοκρατορία, έτσι κι αυτή, μετά την κατάρρευση που προκάλεσε πτώχευση της ομώνυμης αλυσίδας σούπερ μάρκετ πριν από 10 χρόνια, μετά την πρόσφατη απώλεια και της αλυσίδας καφέ Starbucks, πλησιάζει, όπως όλα δείχνουν, στο οριστικό τέλος της. Οι λόγοι της κατάρρευσης; Ανταγωνισμός από άλλους «παίκτες», λανθασμένοι χειρισμοί, υπερβολικά «ανοίγματα» και αθέτηση πληρωμών προς προμηθευτές, ενδοοικογενειακές διαφωνίες, με την οικονομική κρίση να δρα περισσότερο ως επιταχυντής των εξελίξεων παρά ως κύρια αιτία.

Η αφετηρία της οικογένειας στο λιανεμπόριο είναι το 1893, όταν ο Δημήτρης Μαρινόπουλος ανοίγει στην οδό Σόλωνος φαρμακείο, πιθανόν το πρώτο στην πρωτεύουσα. Το 1905, μαζί με τον αδελφό του, Πάνο, ανοίγει δεύτερο φαρμακείο στην οδό Φιλελλήνων, ενώ το 1908 ανοίγει το ιστορικό φαρμακείο στα Χαυτεία, στη συμβολή των οδών Πανεπιστημίου και Πατησίων. Μετά τον θάνατο του Δημήτρη σε ατύχημα, ο Πάνος αναλαμβάνει τα δύο φαρμακεία, ιδρύοντας και τρίτο στο Κολωνάκι, το 1938. Ο Πάνος Μαρινόπουλος συνέχισε να εργάζεται ως φαρμακοποιός μέχρι τον θάνατό του, το 1968.

Το 1949 η οικογένεια, η οποία ήδη στο φαρμακείο έκανε στην ουσία παρασκευή φαρμάκων, όπως άλλωστε γινόταν εκείνα τα χρόνια, εισέρχεται και στη βιομηχανική παραγωγή, με τους διδύμους γιους του Πάνου Μαρινόπουλου, Δημήτρη και Ιωάννη, να ιδρύουν τη φαρμακοβιομηχανία ΦΑΜΑΡ.

Το 1962 η οικογένεια Μαρινόπουλου εισέρχεται στον κλάδο του λιανεμπορίου τροφίμων ανοίγοντας επί της οδού Κανάρη 9 στο Κολωνάκι το πρώτο σούπερ μάρκετ με επωνυμία Self Service Μαρινόπουλος και σλόγκαν «Μόνοι σας διαλέγετε και αγοράζετε».

Εκεί, στην οδό Κανάρη, επιχειρήθηκε την άνοιξη του 2016 να γίνει η αφετηρία για μια νέα αρχή στο πλαίσιο της συνολικής αναδιοργάνωσης της «Μαρινόπουλος», όταν παλιό κατάστημα της αλυσίδας μετατράπηκε σε deli και εμφανίστηκε με νέο λογότυπο, προσπάθεια όμως η οποία δεν είχε συνέχεια, καθώς η πτώχευση τον Ιούνιο της ίδιας χρονιάς δεν στάθηκε δυνατό να αποφευχθεί.

Το 1965 ξεκινάει η συνεργασία με τη γαλλική Le Printemps, η οποία είχε το σήμα Prisunic, και τα καταστήματα σούπερ μάρκετ μετονομάζονται σε Prisunic Μαρινόπουλος. Ένα χρόνο μετά ο Δημήτρης Μαρινόπουλος εκλέγεται πρόεδρος του ΣΕΒ. Ο Σύνδεσμος, μάλιστα, υπό την προεδρία του εγκαίνιασε τον Ιούνιο

Ο πραγματικός επίλογος, και μάλιστα με πάταγο για την επιχειρηματική ιστορία της οικογένειας Μαρινόπουλου, γράφτηκε το καλοκαίρι του 2016, όταν η «Μαρινόπουλος» κατέθεσε αίτηση πτώχευσης υπό το βάρος των υποχρεώσεων προς τους προμηθευτές της, οι οποίες ξεπερνούσαν το 1 δισ. ευρώ.

Η πρακτική των πολλών ημερών πιστώσεων που η αλυσίδα σούπερ μάρκετ είχε «επιβάλει» στους προ-

μηθευτές, λόγω του τεράστιου δικτύου της, η αγορά τζίρου μέσω μιας αλόγιστης πρακτικής εξαγορών, ακόμη και μετά την είσοδο της Ελλάδας σε καθεστώς μνημονίου και την επακόλουθη κάμψη της ζήτησης, με την επιχείρηση να θυμίζει τις τελευταίες ημέρες της Πομπήιας, η απουσία ελέγχου στο τι συνέβαινε στο εσωτερικό του ομίλου, από την καλύτερη βαθμίδα μέχρι τις υψηλές διοικητικές θέσεις, οδήγη-

σαν στην κατάρρευση του μεγάλου τότε λιανεμπόρου στη χώρα και στη μεταβίβαση του δικτύου στη «Σκλαβενίτς».

Στα παραπάνω θα πρέπει να προστεθούν και οι διαφωνίες τότε στο εσωτερικό της οικογένειας, διαφωνίες οι οποίες απείλησαν να τινάξουν στον αέρα τη συμφωνία εξυγίανσης, λίγο πριν αυτή κατατεθεί στο δικαστήριο.

Το ντόμινο επιπτώσεων που θα

είχε η μη διάσωσή τους, από την απώλεια των 10.800 θέσεων εργασίας στην αλυσίδα, καθώς και οι συνέπειες από τη μη πληρωμή των προμηθευτών (υπενθυμίζεται ότι με τη συμφωνία εξυγίανσης έγινε οριζόντιο «κούρεμα» των απαιτήσεων κατά 50%), οδήγησαν όλο το σύστημα, συμπεριλαμβανομένων και της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ τότε, στο να στηρίξει όπως μπορούσε τη συμφωνία εξυγίανσης.

Ακριβώς λόγω του μεγέθους της, με παραγωγικές μονάδες εντός και εκτός Ελλάδας, διασώθηκε και η ΦΑΜΑΡ.

Η βιομηχανία το 2017 πέρασε στον έλεγχο των τραπεζών, οι οποίες το 2018 μεταβιβάζουν τις μετοχές τους στην Pillarstone. Το 2020 η φαρμακοβιομηχανία πέραν στον έλεγχο του κυπριακού fund ECM Partners και το 2024 πωλείται στο fund MidEuropa.

Η άνοδος και η πτώση της «Μαρινόπουλος»

Η ιστορία της επιχειρηματικής αυτοκρατορίας από το φαρμακείο στην Ομόνοια, τη φαρμακοβιομηχανία, τα σούπερ μάρκετ και το λιανικό εμπόριο μέχρι την πρόσφατη αποχώρηση από τα καφέ Starbucks

Η συνεργασία της Carrefour με τη «Μαρινόπουλος» διήρκεσε από το 1999 μέχρι το 2012, οπότε οι Γάλλοι αποχωρούν από την κοινοπραξία που είχαν με την ελληνική εταιρεία. Κάτω αριστερά, το φαρμακείο Μαρινόπουλου στη συμβολή Πατησίων και Πανεπιστημίου τη δεκαετία του '30 (φωτογραφία από το βιβλίο με τίτλο «Φαρμακεία της Ελλάδος ...από το χθες στο σήμερα») και δεξιά, το Starbucks της Κοραή, το οποίο άνοιξε το 2013.

Το 1975 διοργανώνει το βιομηχανικό συνέδριο που είχε εξαγγείλει το 1966, ενώ πρωτοστατεί στην ίδρυση του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ). Δύο χρόνια πριν, το 1973, η οικογένεια είχε λανσάρει μία από τις πλέον αναγνωρίσιμες εμπορικές μασκότ για δύομισι περίπου δεκαετίες, τον Πι-Μι, το θρυλικό κίτρινο ανθρωπάκι που βρισκόταν στις πινακίδες των σούπερ μάρκετ, στις διαφημίσεις και φυσικά στις σακούλες.

Τη δεκαετία του '90 η «Μαρινόπουλος» αγοράζει διάφορες ελληνικές αλυσίδες σούπερ μάρκετ, όπως η Tresco, και κυριαρχεί στον κλάδο, ενώ ξεκινάει συνεργασία με τη γαλλική Continent. Η εξαγορά της Continent από την Carrefour σηματοδοτεί τη συνεργασία της «Μαρινόπουλος» από το 1999 μέχρι το 2012, οπότε οι Γάλλοι αποχωρούν από την κοινοπραξία που είχαν με την ελληνική εταιρεία.

Η δραστηριότητα της οικογένειας Μαρινόπουλου συνεχίζεται και σε άλλους τομείς πέραν του οργανωμένου λιανεμπορίου τροφίμων. Τον Σεπτέμβριο του 1990 ανοίγει στην Ελλάδα το πρώτο κατάστημα της βρετανικής αλυσίδας Marks & Spencer μέσω της Marks & Spencer Marinopoulos BV. Οι πελάτες των σούπερ μάρκετ της «Μαρινόπουλος» είχαν ήδη επαφή από τα τέλη της δεκαετίας του '70 με τα είδη ένδυσης της βρετανικής αλυσίδας τα οποία πωλούνταν υπό το σήμα St Michael, σήμα το οποίο η Marks & Spencer σταμάτησε να χρησιμοποιεί το 2000. Από το 2008 άρχισε σταδιακά να μειώνεται το ποσοστό της οικογένειας Μαρινόπουλου από τη Marks & Spencer Marinopoulos BV, για να αποχωρήσει οριστικά από αυτήν το 2025.

Το 2008, ωστόσο, η οικογένεια φέρνει στην Ελλάδα την αμερικανική αλυσίδα ειδών ένδυσης Gap, τη μοναδική πλέον δραστηριότητα στο λιανεμπόριο που εξακολουθεί να ασκεί μέσω της εταιρείας «Κάκτος Σύμβουλοι Α.Ε.», η οποία βρίσκεται πάντως σε φάση εξυγίανσης και αναδιάρθρωσης.

Από το 1982 η οικογένεια είχε δημιουργήσει τα καταστήματα καλλυντικών Beauty Shop, τα οποία στη συνέχεια μετονομάστηκαν σε Sephora, όταν η «Μαρινόπουλος» δημιούργησε τη Sephora Μαρινόπουλος ΑΕΕ, στην οποία συμμετείχε σε ποσοστό 50%, με το άλλο 50% να κατέχει ο πολυεθνικός κολλοσσός LVMH, εταιρεία από την οποία επίσης αποχώρησε.

Πολύ πιο σύντομη ήταν η πορεία της Fnac στην Ελλάδα, παρά τις θριαμβευτικές ανακοινώσεις με τις οποίες συνοδεύτηκε η άφιξη της γαλλικής αλυσίδας ειδών τεχνολογίας το 2005. Η αλυσίδα, η οποία αναπτύχθηκε στην Ελλάδα από κοινοπρακτικό σχήμα της οικογένειας Μαρινόπουλου με τη γαλλική Fnac, αποχώρησε από την ελληνική αγορά το καλοκαίρι του 2010 και ενώ ήδη η Ελλάδα είχε εισέλθει σε καθεστώς μνημονίου. Ανάλογη πορεία είχε και η δραστηριότητα της οικογένειας στο λιανεμπόριο οπτικών ειδών με την αλυσίδα Grand Optical.

Η πορεία προς τον επίλογο γράφτηκε τη Μεγάλη Τρίτη, όταν ανακοινώθηκε ότι ο όμιλος Alshaya από το Κουβέιτ αναλαμβάνει τα δικαιώματα λειτουργίας και ανάπτυξης των καταστημάτων καφέ Starbucks σε Ελλάδα και Κύπρο, καθώς και τον έλεγχο της επιχείρησης «Μαρινόπουλος Καφέ», κλείνοντας έτσι ένα ακόμη κεφάλαιο 24 ετών στην ιστορία της μεγάλης αυτής επιχειρηματικής οικογένειας.

Οι αλυσίδες στον κλάδο ένδυσης

Τον Σεπτέμβριο του 1990 ανοίγει στην Ελλάδα το πρώτο κατάστημα της βρετανικής αλυσίδας Marks & Spencer μέσω της Marks & Spencer Marinopoulos BV, για να αποχωρήσει οριστικά από αυτήν το 2025. Το 2008, ωστόσο, η οικογένεια φέρνει στην Ελλάδα την αμερικανική αλυσίδα ειδών ένδυσης Gap, τη μοναδική πλέον δραστηριότητα στο λιανεμπόριο που εξακολουθεί να ασκεί μέσω της εταιρείας «Κάκτος Σύμβουλοι Α.Ε.», η οποία πάντως βρίσκεται σε φάση εξυγίανσης και αναδιάρθρωσης.

Κάθε εβδομάδα, Νέες ευκαιρίες.

Altamira Real Estate
8000 8200 | altamirarealestate.com.cy

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΣΤΑ ΑΚΙΝΗΤΑ

Altamira
doValue Group

Μεγάλα κέρδη ΗΠΑ, Ρωσίας από τις πωλήσεις πετρελαίου

Ρεκόρ εξαγωγών αμερικανικού αργού, άλμα της ζήτησης για ρωσικά καύσιμα

Ο πόλεμος στο Ιράν και το κλείσιμο των Στενών του Ορμούζ άλλαξαν ραγδαία την παγκόσμια ενεργειακή σκακιέρα, προκαλώντας τη μεγαλύτερη διαταραχή εφοδιασμού στην ιστορία της παγκόσμιας αγοράς πετρελαίου. Μια εύθραυστη εκεχειρία δύο εβδομάδων που ανακοινώθηκε την Τρίτη μεταξύ των ΗΠΑ και του Ιράν αναζωπύρωσε τις ελπίδες ότι η ζωτικής σημασίας πλωτή οδός θα ανοίξει ξανά πλήρως για τα δεξαμενόπλοια, ωστόσο ο νέος γύρος των ισραηλινών επιθέσεων στον Λίβανο και τα αντίποινα της Χεζμπολάχ υπονομεύουν τις προσπάθειες για την ειρήνη στην περιοχή και την επιστροφή στην ενεργειακή ασφάλεια.

Η ξαφνική διακοπή της τροφοδοσίας από τη Μέση Ανατολή από την έναρξη του πολέμου, στις 28 Φεβρουαρίου, δημιούργησε ένα τεράστιο κενό στην παγκόσμια αγορά, το οποίο έσπευσαν όπως φαίνεται να καλύψουν οι δύο μεγαλύτεροι ανταγωνιστές στον τομέα της ενέργειας: οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Ρωσία.

Οι εξαγωγές αργού πετρελαίου από τις ΗΠΑ προβλέπεται να αγγίξουν τον Απρίλιο επίπεδα-ρεκόρ, φτάνοντας τα 5,2 εκατ. βαρέλια ημερησίως, από 3,9 εκατ. βαρέλια την ημέρα τον Μάρτιο, καθώς η Ασία ειδικότερα αναζητάει απεγνωσμένα εναλλακτικές πηγές για να αντικαταστήσει τις χαμένες ροές του Κόλπου. Τη στιγμή που γράφονταν αυτές οι γραμμές, σύμφωνα με τους Financial Times, υπήρχαν 68 άδεια δεξαμενόπλοια καθ' οδόν προς τις ΗΠΑ, σύμφωνα με τα δεδομένα παρακολούθησης πλοίων της Kpler, σε σύγκριση με 24 την εβδομάδα πριν από την έναρξη του πολέμου. Το ίδιο διάστημα πέρυσι ο μέσος όρος ήταν 27 δεξαμενόπλοια. Η ζήτηση για αμερικανικό αργό από την Ασία παρουσιάζει εκρηκτική άνοδο το τελευταίο διάστημα, με τις εκτιμήσεις να κάνουν λόγο για αύξηση στις τάξεις του 82%, στα 2,5 εκατ. βαρέλια την ημέρα.

Η αύξηση των εξαγωγών υπογραμμίζει τον αυξανόμενο ρόλο των ΗΠΑ ως παγκόσμιου προμηθευτή, ο ανταγωνισμός από την Ασία όμως θα μπορούσε παράλληλα να αυξήσει τις τιμές στην αμερικανική αγορά, εντείνοντας τους φόβους για μια νέα έξαρση πληθωρισμού που προκλήθηκε από τον

πόλεμο του προέδρου Ντόναλντ Τραμπ στο Ιράν. Το κλείσιμο του Ορμούζ, που διαχειρίζεται το ένα πέμπτο της παγκόσμιας προσφοράς πετρελαίου, είχε αυξήσει τις τιμές του αμερικανικού πετρελαίου κατά περισσότερο από 50% πριν η είδηση της εκεχειρίας προκαλέσει μια απότομη πτώση. Οι αυξανόμενες αμερικανικές εξαγωγές έχουν επίσης ωθήσει προς τα πάνω τις τιμές του αμερικανικού αργού, με το West Texas Intermediate να φτάνει σε υψηλό τετραετίας, πάνω από τα 110 δολάρια το βαρέλι νωρίτερα αυτή την

Εντείνονται οι πιέσεις στο Κογκρέσο για απαγόρευση στις εξαγωγές υδρογονανθράκων με στόχο τη σταθεροποίηση των τιμών στην εγχώρια αγορά.

εβδομάδα. Η τιμή του στα μέσα της εβδομάδας παρέμεινε πάνω από 40% υψηλότερη από ό,τι πριν από τον πόλεμο, παρά την εκεχειρία με το Ιράν.

Παρά τα κέρδη που υπόσχεται στον πετρελαϊκό κλάδο των ΗΠΑ, η αύξηση του κόστους των καυσίμων αποτελεί πολιτικό πρόβλημα για τον Τραμπ, ο οποίος ανέλαβε ξανά καθήκοντα το 2025 με την υπόσχεση να μειώσει στο μισό τις τιμές της ενέργειας. Μια έρευνα αυτή την εβδομάδα από το Pew Research Center διαπίστωσε ότι σχεδόν το 70% των Αμερικανών ανησυχεί για την αύξηση των τιμών που προκάλυψε ο πόλεμος στο Ιράν. Τα ποσοστά αποδοχής του Αμερικανού προέδρου έχουν μειωθεί απότομα, ενώ οι τιμές της βενζίνης στις ΗΠΑ εκτοξεύθηκαν πάνω από 4 δολάρια ανά γαλόνι για πρώτη φορά μετά τέσσερα χρόνια. Η τιμή του ντίζελ, κρίσιμου για τις μεταφορές και τη γεωργία, πλησιάζει το ιστορικό υψηλό των 5,81 δολαρίων ανά γαλόνι. Για να διατηρήσει υπό έλεγχο τις τιμές των καυσίμων, η κυβέρνηση Τραμπ ανακοίνωσε την απελευθέρωση περισσότερων από 170 εκατ. βαρελίων

Οι εξαγωγές αργού πετρελαίου από τις ΗΠΑ προβλέπεται να αγγίξουν τον Απρίλιο επίπεδα-ρεκόρ, φτάνοντας στα 5,2 εκατ. βαρέλια ημερησίως, από 3,9 εκατ. βαρέλια την ημέρα τον Μάρτιο, καθώς η Ασία ειδικότερα αναζητάει απεγνωσμένα εναλλακτικές πηγές για να αντικαταστήσει τις χαμένες ροές του Κόλπου.

πετρελαίου από το στρατηγικό απόθεμα πετρελαίου (SPR) των ΗΠΑ και χαλάρωσε τους κανόνες για τη ρύπανση.

Αναλυτές ωστόσο ανέφεραν ότι οι κινήσεις θα μπορούσαν να γυρίσουν μπουόμερανγκ, καθιστώντας διαθέσιμο περισσότερο φθινό πετρέλαιο σε ξένους αγοραστές που αναζητούν απεγνωσμένα αποθέματα. «Η κυβέρνηση των ΗΠΑ προσπαθεί να διατηρήσει υπό έλεγχο τις τιμές του πετρελαίου εντός συνόρων, το μόνο που καταφέρει όμως είναι να κάνει το αμερικανικό αργό σχετικά πιο ελκυστικό», δήλωσε ο Ματ Σμιθ, αναλυτής της Kpler. Κι αυτό γιατί, παρά το γεγονός ότι οι απελευθερώσεις από το SPR θα βοηθήσουν στην αναπλήρωση των εμπορικών αποθεμάτων και στη συγκράτηση του πληθωρισμού στις τιμές των καυσίμων, η εγχώρια παραγωγή δεν αυξάνεται αρκετά γρήγορα για να βοηθήσει στην εκτόνωση της κρίσης, πρόσθεσε.

Μέσα στο πιεστικό αυτό πλαίσιο, η πίεση για απαγόρευση των εξαγωγών εντείνεται στο Κογκρέσο, με τους αναλυτές να προειδοποιούν ωστόσο

ότι μια τέτοια κίνηση θα μπορούσε να διαταράξει περαιτέρω τον παγκόσμιο εφοδιασμό και να πληξεί τον εγχώριο τομέα διύλισης. Ο Μπραντ Σέρμαν, Δημοκρατικό μέλος του Κογκρέσου από την Καλιφόρνια, δήλωσε ότι σκοπεύει να προωθήσει την απαγόρευση εξαγωγών αργού πετρελαίου από τις ΗΠΑ, ένα νόμο που ίσχυε για περίπου 40 χρόνια, αλλά καταργήθηκε τον Δεκέμβριο του 2015. «Ο νόμος αυτός θέτει τους Αμερικανούς καταναλωτές σε προτεραιότητα, διασφαλίζοντας ότι οι ενεργειακοί πόροι χρησιμοποιούνται για τη σταθεροποίηση των τιμών στην εγχώρια αγορά», τόνισε. Η κυβέρνηση Τραμπ αποκλείει μέχρι στιγμής την απαγόρευση εξαγωγών, πολλοί αναλυτές ωστόσο προειδοποιούν ότι ο Λευκός Οίκος θα μπορούσε να αλλάξει γνώμη εάν οι αναταράξεις από τη Μέση Ανατολή συνεχίσουν να αυξάνουν το κόστος των καυσίμων καθώς πλησιάζουν οι ενδιάμεσες κάλπες του Νοεμβρίου. «Πιστεύουμε ότι οι αξιωματούχοι της κυβέρνησης κατανοούν τις πιθανές ακούσιες συνέπειες των ελέγχων των εξαγωγών για τον τομέα

της διύλισης. Αλλά μια κακή ιδέα που απορρίφθηκε στα 4 δολάρια/γαλόνι μπορεί να εξεταστεί ξανά στα 6 δολάρια/γαλόνι», σημειώνει χαρακτηρισικά ο Κέβιν Μπουκ, αναλυτής στην ClearView Energy Partners.

Την ίδια στιγμή, η Ρωσία βιώνει τη δική της οικονομική αναγέννηση στον τομέα των υδρογονανθράκων, με τα έσοδα από τις εξαγωγές πετρελαίου να φτάνουν στα υψηλότερα επίπεδα από την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία. Ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή έχει οδηγήσει τις παγκόσμιες τιμές πετρελαίου σε πολυετή υψηλά και έχει ενισχύσει τη ζήτηση για τις προμήθειες της Μόσχας, αφότου η Τσεκράνι ουσιαστικά έκλεισε το Ορμούζ για τη ναυτιλία. Το κλείσιμο των Στενών παγίδευσε περισσότερα από 12 εκατ. βαρέλια αργού πετρελαίου την ημέρα από τη Μέση Ανατολή στον Περσικό Κόλπο και συνέβαλε στην εξάντληση του ρωσικού αργού που είναι αποθηκευμένο στη θάλασσα, καθώς τα διυλιστήρια αγωνίζονται για εναλλακτικές προμήθειες, σημειώνει το Bloomberg. Οι αγορές της Κίνας και της Ινδίας

παραμένουν οι κύριοι πυλώνες αυτής της ροής, με την Ινδία ειδικότερα να απορροφά φορτία που προηγουμένως παρέμεναν εγκλωβισμένα λόγω των κυρώσεων, εκμεταλλευόμενη τις πρόσφατες εξαιρέσεις που επέτρεψαν τις συναλλαγές.

Η αύξηση της ακαθάριστης αξίας των ρωσικών εξαγωγών στα 2,02 δις. δολάρια εβδομαδιαίως (στις 28 ημέρες από την έναρξη του πολέμου μέχρι τις 5 Απριλίου) υπογραμμίζει την ανθεκτικότητα της ρωσικής ενεργειακής μηχανής, παρά τις ουκρανικές επιθέσεις με drones σε κρίσιμα λιμάνια εξαγωγής, όπως το Ουστ-Λούγκα, ένα από τα κύρια λιμάνια της Ρωσίας στις ακτές της Βαλτικής. Αν και οι επιθέσεις αυτές προκαλούν προσωρινές διακοπές, η παγκόσμια «διψα» για πετρέλαιο οδηγεί τις τιμές του ρωσικού αργού Urals σε ιστορικά υψηλά, ξεπερνώντας τα 116 δολάρια το βαρέλι. Αυτό το «πολεμικό σεντούκι» ενισχύεται σταθερά, καθώς η Μόσχα έχει αρχίσει να μειώνει τις εκπτώσεις που αναγκάζταν να προσφέρει μέχρι πρότινος στους Ασιάτες αγοραστές.

Η Κίνα νικήτρια στην ενέργεια εν μέσω του πολέμου στη Μέση Ανατολή

Η Κίνα είναι η κερδοσιμότερη του πολέμου στη Μέση Ανατολή, εκτιμά η Deutsche Bank, καθώς η ενεργειακή κρίση και η παγκόσμια κούρσα για την ενεργειακή ασφάλεια καθιστούν τη χώρα ισχυρότερη.

«Η Κίνα είναι η νικήτρια σε αυτόν τον πόλεμο από οικονομικής άποψης, από άποψη ενεργειακού μείγματος», είπε ο Τζάκι Τανγκ, επικεφαλής επενδύσεων για τις αναδυόμενες αγορές του τμήματος private banking της Deutsche Bank, σε συνέντευξη του στο Bloomberg.

Αν και το think tank Bruegel εκτιμά ότι η εξάρτηση της Κίνας από το ρωσικό πετρέλαιο θα αποτελέσει μια «σβαρή δοκιμασία» για την ενεργειακή στρατηγική της, εντούτοις η Deutsche Bank πιστεύει ότι, ως ο μεγαλύτερος παραγωγός καθαρής τεχνολογίας στον κόσμο, η χώρα βρίσκεται σε μια μοναδική θέση για να βοηθήσει τις κυβερνήσεις που τώρα προσπαθούν απεγνωσμένα

Η γρήγορη ανάπτυξη του τομέα καθαρής τεχνολογίας ενισχύει τον ρόλο του Πεκίνου.

να απεξαρτηθούν από τις εισαγωγές από τη Μέση Ανατολή.

Μακροπρόθεσμα, «όλοι γνωρίζουν» ότι ο κόσμος «δεν μπορεί να βασίζεται στο πετρέλαιο», λέει ο Τανγκ. Και εκτιμά ότι αυτή η συνειδητοποίηση θα φέρει μια μεγάλη αλλαγή στην Ασία, η οποία αποτελεί τον μεγαλύτερο εισαγωγέα πετρελαίου της Μέσης Ανατολής. Η Ιαπωνία, η Κορέα και η Ινδία πιθανότατα θα αναζητήσουν τρόπους για να διαφοροποιήσουν το ενεργειακό τους μείγμα και ο εξοπλισμός που απαιτείται για την επίτευξη αυτής της διαφοροποίησης

Οι ανανεώσιμες πηγές αποτελούν σχεδόν το 50% της εγκατεστημένης ισχύος στην Κίνα.

θα προέλθει αναπόφευκτα από την Κίνα, εκτιμά ο αναλυτής.

Καθώς ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή κινείται μεταξύ υπαρκτών απειλών και μιας εύθραυστης εκεχειρίας, οι διακυμάνσεις στις τιμές του πετρελαίου και του φυσικού αερίου έχουν εκτοξευθεί.

Προς το παρόν, τα Στενά του Ορμούζ παραμένουν σε μεγάλο βαθμό κλειστά, οδηγώντας τις τιμές του πετρελαίου σε νέα άνοδο. «Η κατάσταση παραμένει ρευστή», σημειώνουν οι αναλυτές της Goldman Sachs.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι κυβερνήσεις θα συνεχίσουν να εργάζονται για την ενεργειακή ανεξαρτησία. Η Κίνα, η οποία παραμένει ο μεγαλύτερος καταναλωτής άνθρακα στον κόσμο, αναπτύσσει γρήγορα τον τομέα καθαρής τεχνολογίας στο πλαίσιο του στόχου της για επίτευξη ενεργειακής ανεξαρτησίας.

Οι πηγές χαμηλών εκπομπών άνθρακα αντιπροσωπεύουν πλέον σχε-

δόν το 40% της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας, έναντι του 25% πριν από μία δεκαετία, ενώ οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αποτελούν σχεδόν το 50% της εγκατεστημένης ισχύος.

«Μια δεκαετία ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ηλεκτρισμού έχει μειώσει σημαντικά την έκθεση της Κίνας στα ενεργειακά σοκ», αναφέρει έκθεση της Barclays. Το αποτέλεσμα είναι ότι το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο «παίζουν πλέον μόνο έναν μικρό ρόλο στην παραγωγή ενέργειας» για τη χώρα.

Η μακροπρόθεσμη εστίαση της Κίνας στον εξηλεκτισμό την καθιστά πιο ανθεκτική στις ενεργειακές κρίσεις, συμφωνεί η Lombard Odier. Και η συσσώρευση στρατηγικών αποθεμάτων πετρελαίου έχει δημιουργήσει ένα αποτελεσματικό βραχυπρόθεσμο «μαξιλάρι» έναντι των αυξανόμενων τιμών του πετρελαίου.

Η σχέση εμπιστοσύνης γίνεται όφελος.

Αποκλειστικά μέσω του Alpha 360

myAlpha BUSINESS

Συνδρομητικά πακέτα συναλλαγών

www.alphabank.com.cy
8000-3333

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

Συμβουλευούνται το ChatGPT για να κάνουν τα ψώνια τους

Δύο στους τρεις Έλληνες έχουν χρησιμοποιήσει εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Πριν από μερικά χρόνια βοηθός στα ψώνια ήταν κάποιος φίλος ή συγγενής. Στη συνέχεια, ο φίλος υποκαταστάθηκε από τις μηχανές αναζήτησης και από τις πλατφόρμες σύγκρισης τιμών. Τώρα, ο νέος βοηθός για τα ψώνια λέγεται Claude, ChatGPT, Gemini, όλες εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης που χρησιμοποιούνται ολόένα και περισσότερο από τους καταναλωτές ακόμη και για την κατάρτιση λιστών με τα απαραίτητα για το σπίτι ή για ένα πάρτι.

Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποίησε το Ινστιτούτο Ερευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών (ΙΕΛ-ΚΑ) και παρουσιάστηκε πρόσφατα στο 16ο Food Retail Conference, δύο στους τρεις έχουν χρησιμοποιήσει εφαρμογές Τ.Ν. όπως chatbots, ψηφιακούς βοηθούς κ.λπ., με το 15% να χρησιμοποιεί εφαρμογές Τ.Ν. σε καθημερινή βάση και ένα 42% μερικές φορές μέσα στην εβδομάδα. Πλέον δημοφιλής εφαρμογή μεταξύ των καταναλωτών είναι το ChatGPT με το 79% των χρηστών Τ.Ν. να το επιλέγει, ακολουθεί το Gemini που χρησιμοποιείται από το 35% των χρηστών Τ.Ν., ενώ την τρίτη θέση σε δημοφιλία έχει το Microsoft Copilot με 19%.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει το γεγονός ότι τέσσερις στους δέκα χρήστες Τ.Ν. έχουν λάβει πληροφορίες για προϊόντα χρησιμοποιώντας την Τ.Ν. Συγκεκριμένα, το 43% έχει ζητήσει πληροφορίες για προϊόντα ή υπηρεσίες, το 34% έχει ζητήσει πληροφορίες για κάποιο προϊόν πριν επισκεφθεί το κατάστημα, το 27% έχει κάνει συγκρίσεις προϊόντων μέσω της Τ.Ν., το 11% έχει συγκρίνει διαφορετικές αλυσίδες σούπερ μάρκετ, ενώ υπάρχει κι ένα 6% καταναλωτών που έχει απευθυνθεί στην Τ.Ν. προκειμένου να του φτιάξει τη λίστα για το σούπερ μάρκετ.

Τα εν λόγω ποσοστά είναι δυναμικά, ειδικά μάλιστα καθώς μεγάλο ποσοστό των ερωτηθέντων, πάνω από το 40%, που δεν έχει προβεί σε κάποια από τις προαναφερθείσες ενέργειες, προτίθεται να το πράξει στο μέλλον.

Αν και ακόμη η επαφή με το προσωπικό του καταστήματος σχετικά με πληροφορίες για ένα προϊόν φαίνεται ως η καλύτερη επιλογή, είναι σημαντικά τα ποσοστά αποδοχής της Τ.Ν. ως πιθανής λύσης. Το 12% των καταναλωτών δηλώνει ότι θα ζήτησε τη βοήθεια της Τ.Ν. προκειμένου να ενημερωθεί για το εάν ένα τρόφιμο που βλέπει ενώ ψωνί-

Τι έχουν κάνει οι χρήστες Τ.Ν. ή προτίθενται να κάνουν στο μέλλον σε σχέση με προϊόντα ή υπηρεσίες

	Το έχω κάνει	Είναι πιθανό να το κάνω στο μέλλον
Αναζήτηση προϊόντων ή υπηρεσιών	43%	41%
Αναζήτηση πληροφοριών για προϊόντα πριν από την επίσκεψη στο κατάστημα	34%	43%
Σύγκριση προϊόντων	27%	41%
Αναζήτηση πληροφοριών για προϊόντα εντός του καταστήματος	15%	46%
Σύγκριση διαφορετικών αλυσίδων σούπερ μάρκετ	14%	47%
Σύγκριση διαφορετικών παραγωγών προϊόντων	11%	48%
Λήψη φωτογραφίας ή βίντεο προϊόντος μέσα στο κατάστημα για ερώτηση πληροφοριών από την Τ.Ν.	13%	45%
Δημιουργία λίστας σούπερ μάρκετ	6%	50%

ΠΗΓΗ: ΙΕΛΚΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ολοένα και περισσότεροι καταφεύγουν στην τεχνητή νοημοσύνη ακόμη και για την κατάρτιση της λίστας με τα απαραίτητα για το σπίτι.

ζει στο σούπερ μάρκετ περιέχει ή όχι αλλεργιογόνες ουσίες. Αν και η πλειονότητα συμφωνεί ότι ο διατροφολόγος είναι αυτός που πρέπει να εμπιστευθεί για τις επιλογές τροφίμων που θα κάνει στο σούπερ μάρκετ, τη δεύτερη θέση καταλαμβάνει στη συνολική αξιολόγηση η Τ.Ν., ενώ με βάση συγκεκριμένα

κριτήρια έρχεται πρώτη, καθώς είναι ταχύτερη, ευκολότερα προσβάσιμη και πιο προσιτή οικονομικά λύση.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει ότι σε γενικές γραμμές οι καταναλωτές υποθετούν θετική στάση έναντι της Τ.Ν. Ένας στους τέσσερις αξιολογεί ως καλή την εμπειρία που είχε με τη χρήση Τ.Ν. για τις αγορές του, ενώ το 22% τη χαρακτηρίζει μέτρια και το 9% κακή. Το 25% περιγράφει ως θετική τη στάση του συνολικά απέναντι στη σχέση Τ.Ν. - αγορών, το 19% αρνητικά και το 56% ουδέτερα, ποσοστό που αναμένεται να μειωθεί σταδιακά με την περαιτέρω διεξόδυση της Τ.Ν. Άλλωστε, στο ChatGPT πήρε μόλις πέντε ημέρες για να φθάσει στο 1 εκατομμύριο

χρήστες, όταν το Facebook χρειάστηκε δέκα μήνες.

«Η Τ.Ν. επηρεάζει ήδη το πώς αγοράζουμε και θα επηρεάζει τις επιχειρηματικές αποφάσεις μας ακόμη περισσότερο στο μέλλον», τόνισε στο συνέδριο ο γενικός διευθυντής του ΙΕΛΚΑ κ. Λευτέρης Κισσές. Λίγες ημέρες νωρίτερα ο γκουρού της καινοτομίας και της στρατηγικής Αμίν Τουφανί μιλώντας σε επιχειρηματίες στην Αθήνα σε ειδική εκδήλωση που διοργάνωσε η Deloitte είχε πει μεταξύ άλλων: «Ετοιμαστείτε να πουλήσετε στην Τ.Ν. του πελάτη σας», επισημαίνοντας ότι ήδη περίπου το 8% των αποφάσεων λιανικής αγοράς στις ΗΠΑ καθοδηγείται από συστάσεις του Claude και του ChatGPT.

Στο ραντάρ κορυφαίων τεχνολογικών εταιρειών η Terra Robotics

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

Στο ραντάρ κορυφαίων εταιρειών, όπως η NVIDIA και η Amazon Web Services, μπαίνει η εταιρεία από τη Θεσσαλονίκη Terra Robotics, η οποία το επόμενο διάστημα αναμένεται να αντλήσει τεχνογνωσία ώστε το προϊόν της να «οπλιστεί» με καινοτομίες που αποτελούν κυριολεκτικά την τελευταία λέξη της τεχνολογίας. Η ελληνική νεοφυής εταιρεία επιλέχθηκε να συμμετάσχει στο πρόγραμμα Physical AI Fellowship, που υποστηρίζει η Amazon Web Services και η Nvidia σε συνεργασία με τον αμερικανικό οργανισμό MassRobotics, ενώ τον Μάιο ετοιμάζει «βαλίτσες» για τη Βοστώνη προκειμένου να λάβει μέρος στην έκθεση Robotics Summit & Expo. «Είμαστε ενθουσιασμένοι», αναφέρει στην «Κ» ο Πέτρος Κατσιλέρος, συνιδρυτής της εταιρείας. «Σκοπός είναι να συνεργαστούμε με ειδικούς από την AWS αλλά και την Nvidia για να πτίσουμε πιο προηγμένες λύσεις AI στο προϊόν μας αλλά και να βελτιστοποιήσουμε τους αλγόριθμους που “τρέχουν” στο hardware, καθώς αυτό που χρησιμοποιούμε είναι της Nvidia», εξηγεί στην «Κ». «Κάναμε interviews και η Terra Robotics επιλέχθηκε ως μια από τις 9 υποσχόμενες startup στον κλάδο του physical AI, ο οποίος “συνδυάζει” τη ρομποτική με το AI». Η εταιρεία έχει αναπτύξει ένα εξελιγμένο γεωργικό εργαλείο που τοποθετείται ως παρελκόμενο στα τρακτέρ ή πίσω από αυτόνομα ρομπότ και πραγματοποιεί βιολογική ζιζανιοκτονία με τη χρήση λείζερ. Το TerraWedder, όπως αυτό αποκαλείται, αξιοποιεί τεχνολογίες όπως η ρομποτική, το AI και τεχνολογία λείζερ και έχει ήδη βρει πελάτες σε Ελλάδα αλλά και Γαλλία. Έχει εφαρμογή σε καλλιέργειες φυλλωδών λαχανικών αλλά και σε οποιαδήποτε καλλιέργεια είναι προσβάσιμη από τρακτέρ, ενώ επιχειρεί να βοηθήσει τους αγρότες να μειώσουν τα κόστη αλλά και τη χρήση χημικών, αξιοποιώντας ένα εργαλείο που παρέχει λύσεις για βιολογική ζιζανιοκτονία. «Αυτό που κίνησε το ενδιαφέρον είναι η πολυπλοκότητα του δικού μας συστήματος. Πρόκειται για ρομποτικό σύστημα εξοπλισμένο με AI το οποίο βγαίνει σε εξωτερικό περιβάλλον και λειτουργεί αυτόνομα. Λειτουργεί στα χωράφια, όπου εμφανίζονται γενικώς δυσκολίες, καθώς υπάρχουν σκόνες, νερά κ.λπ.

Παράλληλα, τους αρέσει το γεγονός ότι μαζεύουμε έναν τεράστιο όγκο δεδομένων», αναφέρει ο κ. Κατσιλέρος. «Υπάρχει πολλή πληροφορία αξιοποιήσιμη όχι μόνο από γεωργούς αλλά και από εταιρείες που θέλουν να εκπονήσουν μελέτες σε φυτοφάρμακα, ζιζάνια κ.λπ.», επισημαίνει. Παράλληλα, η εταιρεία συμμετέχει και στο πρόγραμμα Nvidia Inception, όπου η startup αποκτά πρόσβαση στο οικοσύστημά της εταιρείας, ενώ δεν αποκλείεται να μπει και στο ραντάρ διεθνών επεν-

Η Terra Robotics έχει αναπτύξει ένα γεωργικό εργαλείο που τοποθετείται ως παρελκόμενο στα τρακτέρ ή πίσω από αυτόνομα ρομπότ και πραγματοποιεί βιολογική ζιζανιοκτονία με τη χρήση λείζερ.

Η ελληνική νεοφυής επιλέχθηκε να συμμετάσχει στο πρόγραμμα Physical AI Fellowship, που υποστηρίζουν η Amazon Web Services και η Nvidia.

δυτών. «Από το 2024 έχουμε καταφέρει να αναβαθμίσουμε το προϊόν μας. Όλα αυτά αποτελούν για εμάς σημαντική εξέλιξη», αναφέρει ο κ. Κατσιλέρος, που «έστισε» την εταιρεία με τον Κωνσταντίνο Κανδύλα και άλλες startups που αναπτύσσουν ρομποτικές καινοτομίες, από τους «αγρούς» και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μέχρι τα logistics.

Διαφάνεια και δικαιοσύνη στους μισθούς ζητούν οι εργαζόμενοι στην Ελλάδα

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Ενα υπόγειο, αυξανόμενο ρήγμα μεταξύ της απόστασης των προσδοκιών που έχουν οι υποψήφιοι εργαζόμενοι και των πρακτικών που ακολουθούν οι εργοδότες αναδεικνύουν δύο έρευνες του kariera.gr, που παρουσιάζει σήμερα η «Κ», οι οποίες φωτίζουν τόσο τις μισθολογικές απαιτήσεις των εργαζομένων όσο και τα κριτήρια για τα οποία αξιολογούν πλέον τους εργοδότες. Πρόκειται για υποψηφίους ή εργαζομένους τόσο από τη γενιά των Millennials, όσο και της Gen Z που δηλώνουν ότι σε ποσοστό 53% «οκεδόν ποτέ ή ποτέ» δεν έχουν दें αναφορά μισθών στις αγγελίες εργασίας.

Σύμφωνα με τις έρευνες, οι υποψήφιοι \ εργαζόμενοι θα ήθελαν περισσότερες πληροφορίες για το εύρος των μισθών πρωτίστως (85%) και εν συνεχεία για bonus, επιδόματα και παροχές (65%). Ένας στους τρεις θεωρεί πως δεν δι-

Οι επιχειρήσεις που θα ξεχωρίσουν τα επόμενα χρόνια θα είναι εκείνες που θα επενδύσουν σε πιο ανοιχτές και δικαιες πρακτικές.

νονται ξεκάθαρα όρια από την εταιρεία, ενώ ταυτόχρονα φοβούνται να ζητήσουν όσα σκέφτονται μήπως απορριφθούν. Η συντριπτική πλειονότητα (85%) θεωρεί ότι το βασικό έλλειμμα δεν είναι τόσο ο ίδιος ο μισθός, όσο η απουσία ξεκάθαρων, αξιόπιστων και διαφανών μηχανισμών που εξηγούν πώς αμείβεται, πώς εξελίσσεται και πότε προάγεται. Σε ποσοστό 92%, οι ερωτώμενοι ανησυχούν για το κόστος ζωής και τους χαμηλούς μισθούς. Ακολουθούν η έλλειψη διαφάνειας από τους εργοδότες (44%) καθώς και η αστάθεια της αγοράς εργασίας

αλλά και η έλλειψη δεδομένων για το τι είναι δίκαιο (39%).

Οι υποψήφιοι δεν ζητούν, σύμφωνα με την έρευνα, απαραίτητα μεγαλύτερους μισθούς. Ζητούν λιγότερη αβεβαιότητα. Το «καθαρό αίτημα» που κυριαρχεί, είναι «Δώστε μας εύρος, κανόνες και διαδικασίες».

Στην ερώτηση των επισκεπτών του kariera.gr «Τι σε ενδιαφέρει περισσότερο να μάθεις για την επιχείρησή», οι δημοφιλέστερες απαντήσεις είναι μισθός και παροχές σε ποσοστό 67%, άλλες ανοικτές θέσεις εργασίας 38% και εργασιακό περιβάλλον 32%.

Το 27% άφησε την αίτηση στη μέση γιατί δεν αναγράφονταν ο προσφερόμενος μισθός, θεωρώντας ότι θα έπρεπε να είναι προσαπαιτούμενο για τη δημοσίευση αγγελίας από τους εργοδότες. Θα βοηθούσε, σύμφωνα με τα σχόλια των υποψηφίων, και τις δύο πλευρές ώστε να μη κάνουν άσκοπα τον χρόνο τους και την ενέργειά τους με την αποστολή

και τη διαχείριση βιογραφικών.

Στην πρώτη έρευνα, που πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με το Γραφείο Πρακτικής Ασκήσης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, οι υποψήφιοι στην Ελλάδα εμφανίζονται σαφώς πιο απαιτητικοί και ενημερωμένοι σε ό,τι αφορά τις αποδοχές τους. Η πλειονότητα δηλώνει ότι βασικό κριτήριο για την επιλογή εργασίας είναι το ύψος του μισθού, ωστόσο αυτό που αναδεικνύεται ως κομβικό δεν είναι μόνο το ποσό, αλλά η σαφήνεια και η διαφάνεια γύρω από αυτό. Οι συμμετέχοντες επισημαίνουν ότι η απουσία μισθολογικών πληροφοριών στις αγγελίες λειτουργεί αποτρεπτικά, δημιουργώντας αίσθημα αβεβαιότητας και έλλειψης εμπιστοσύνης απέναντι στους εργοδότες.

Το εύρημα αυτό αποκτά ιδιαίτερη σημασία σε μια περίοδο όπου η αγορά εργασίας χαρακτηρίζεται από έντονες ανακατατάξεις και αυξημένη κινητικότητα. Οι εργαζόμενοι δεν διατάζουν να

αναζητήσουν καλύτερες ευκαιρίες, ενώ η διαφάνεια στις αποδοχές αναδεικνύεται σε βασικό εργαλείο προσέλκυσης ταλέντων. Η έρευνα καταγράφει ότι ένα σημαντικό ποσοστό υποψηφίων απορρίπτει εξαρχής αγγελίες χωρίς μισθολογικά στοιχεία, ανεξαρτήτως του κύρους της εταιρείας.

Στο ίδιο μήκος κύματος, η δεύτερη έρευνα του kariera.gr, η οποία πραγματοποιήθηκε το καλοκαίρι του 2025, επικεντρώνεται στο τι αναζητούν οι εργαζόμενοι όταν επισκεπτόνται το προφίλ μιας εταιρείας. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι υποψήφιοι δεν αρκούνται πλέον σε γενικές περιγραφές εταιρικής κουλτούρας ή παροχών. Αντιθέτως, αναζητούν συγκεκριμένες πληροφορίες: μισθολογικό εύρος, δυνατότητες εξέλιξης, συνθήκες εργασίας και ξεκάθαρες διαδικασίες αξιολόγησης. Μάλιστα δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στην αξιοπιστία της πληροφορίας. Οι χρήστες δείχνουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη σε

εταιρείες που παρέχουν αναλυτικά και σαφή δεδομένα, ενώ αποφεύγουν προφίλ που περιορίζονται σε γενικόλογες διατυπώσεις. Παράλληλα, η ύπαρξη ξεκάθαρης στρατηγικής ανθρώπινου δυναμικού και η ανάδειξη πραγματικών παραδειγμάτων εξέλιξης εργαζομένων λειτουργούν ενισχυτικά για την εικόνα του εργοδότη.

Σχολιάζοντας τα ευρήματα, η CEO του Kariera Group, Μαντώ Πατσασούρα, επισημαίνει ότι το χάσμα μεταξύ προσδοκιών και πρακτικών είναι πλέον εμφανές και δεν μπορεί να αγνοηθεί καθώς οι υποψήφιοι ζητούν διαφάνεια, σαφή δεδομένα και δικαιοσύνη στις αποδοχές, ενώ οι εργοδότες εξακολουθούν να τηρούν στάση επιφυλακτικότητας. «Σε ένα περιβάλλον όπου η πλειονότητα δηλώνει ότι σπάνια βλέπει μισθολογικές πληροφορίες σε αγγελίες, η διαφάνεια παύει να είναι προαιρετική και γίνεται καθοριστικός παράγοντας προσέλκυσης και διακράτησης ταλέντους».

Των ΣΤΑΘΗ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΥ και ΔΙΟΝΥΣΗ ΧΙΩΝΗ

«**Πώς** μία χώρα που δεν μπορεί να βάλει δύο τρένα σε ξεχωριστές ράγες θα μπορεί να λειτουργεί έναν πυρηνικό αντιδραστήρα;». Ήταν η εύλογη απορία ενός φοιτητή κατά την ομιλία μας στο ΕΜΠ για την πυρηνική ενέργεια λίγους μήνες μετά την τραγωδία των Τεμπών.

Κατά την άποψή μας, αυτό είναι το ερώτημα με τη μεγαλύτερη ουσιαστική βαρύτητα και η εξέτασή του μπορούν να συμβάλουν περισσότερο από κάθε άλλο στη δημόσια συζήτηση για τη χρήση της πυρηνικής ενέργειας στην Ελλάδα. Τις τελευταίες μέρες, δεκάδες άρθρα προσεγγίζουν το θέμα, προσφέροντας αναλύσεις σχετικά με τα οφέλη και τις προκλήσεις της πυρηνικής ενέργειας. Κάθε προσέγγιση είναι πολύτιμη και

όλες οι γνώμες πρέπει να ακουστούν, ώστε να ωριμάσει ο δημόσιος διάλογος. Οι τεχνικές προσεγγίσεις είναι ιδιαίτερα σημαντικές και θα αποτελέσουν τη βάση για την κυβέρνηση να λάβει μια τεκμηριωμένη εθνική απόφαση για την έναρξη ή μη ενός πυρηνικού προγράμματος.

Ωστόσο, η διεθνής εμπειρία δείχνει σαφώςτα ότι η επιτυχία εφαρμογής ενός πυρηνικού προγράμματος εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την αποδοχή του από την κοινωνία. Η δημόσια αποδοχή λοιπόν δεν αποτελεί πολυτέλεια, αλλά αναγκαία προϋπόθεση. Κατ' επέκτασιν, η ερώτηση του φοιτητή είναι εύλογη. Υπερβαίνει τα στενά όρια μιας τεχνικής προσέγγισης και φέρνει στο προσκήνιο τον «ελέφαντα στο δωμάτιο»: το έλλειμμα εμπιστοσύνης μεγάλου μέρους της κοινωνίας προς τους θεσμούς.

Όταν οι πολίτες δεν εμπιστεύονται επαρκώς κρίσιμες κρατικές λειτουργίες και δημόσιες υπηρεσίες, είναι αναμενόμενο να δυσκολεύονται ακόμη περισσότερο να εμπιστευθούν ένα τόσο πολύπλοκο θέμα όπως η πυρηνική ενέργεια. Στο ερώτημα αν η χώρα μας είναι έτοιμη για την πυρηνική εποχή, η απάντηση είναι απλή. Όχι. Δεν συζητούμε καν αν η Ελλάδα μπορεί αύριο να πατήσει ένα κουμπί και να λειτουργήσει με ασφάλεια έναν πυρηνικό αντιδραστήρα. Το ζητούμενο είναι αν η χώρα θέλει και χρειάζεται να μπει σε μια διαδικασία που θα διαρκέσει τουλάχιστον μία δεκαετία για να χτίσει, με διεθνή βοήθεια και αυστηρό έλεγχο, τις προϋποθέσεις για να αναπτύξει το δικό της εθνικό πυρηνικό πρόγραμμα. Μια νέα χώρα όπως η Ελλάδα δεν χρειάζεται να αυτοσχεδιάσει. Ένας από τους λόγους, άλλωστε, που η ανάπτυξη πυ-

ρηνικού προγράμματος απαιτεί χρόνια είναι η απαίτηση για σωστή στελέχωση και εκπαίδευση του εξειδικευμένου προσωπικού, καθώς και η διαμόρφωση διαδικασιών, θεσμών και ενός πλαίσιου εργασίας με βάση τα διεθνή πρότυπα, που θα εμπνέει εμπιστοσύνη στην κοινωνία.

Όταν μια κοινωνία δυσπιστεί απέναντι στους ίδιους τους θεσμούς της, η αποδοχή της πυρηνικής ενέργειας γίνεται ακόμη πιο απαιτητική. Η απάντηση, όμως, μπορεί εν μέρει να βρίσκεται στον ίδιο τον τρόπο με τον οποίο έχει δομηθεί η πυρηνική βιομηχανία. Δηλαδή, όχι πάνω στην τυφλή εμπιστοσύνη προς τον άνθρωπο, αλλά πάνω στην παραδοχή ότι ο άνθρωπος παράγαν μπορεί να σφάλλει. Η πυρηνική βιομηχανία είναι ίσως ο πιο αυστηρά ελεγχόμενος βιομηχανικός τομέας

ακριβώς επειδή ξεκινάει από την παραδοχή ότι λάθος μπορεί να συμβούν. Αυτή η παραδοχή είναι η βάση για την ανάπτυξη συγκεκριμένων εργασιακών κουλτούρας που έχει πολλαπλά επίπεδα ελέγχου, συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, εξονυχιστικής αδειοδότησης και επαναλαμβανόμενης εξωτερικής αξιολόγησης τόσο από εγχώριους όσο και από διεθνείς ανεξάρτητους οργανισμούς. Η ελληνική κοινωνία δεν χρειάζεται να πειστεί εκ των προτέρων για τα πλεονεκτήματα της πυρηνικής ενέργειας. Χρειάζεται, πρώτα απ' όλα, να ενημερωθεί αντικειμενικά για τα υπέρ και τα κατά από ειδικούς, με απλή και κατανοητή γλώσσα, χωρίς προκαταλήψεις και δογματισμούς. Παράλληλα, το κράτος οφείλει, με σοβαρότητα, διαφάνεια και εξωτερικό έλεγχο, να χτίσει τις προϋποθέσεις ώστε η πυρηνική ενέργεια

να μπορεί να ενταχθεί στο ενεργειακό μείγμα της χώρας. Αυτές είναι οι δύο βασικές προϋποθέσεις για να πραγματοποιηθεί το εγχείρημα για μια ιστορική εθνική επιλογή.

Το ερώτημα που πρέπει να απαντήσουμε είναι αν η Ελλάδα είναι διατεθειμένη να χτίσει με συνέπεια και σε βέλτους χρόνους τις προϋποθέσεις για να ενταχθεί στην πυρηνική εποχή και όχι αν είναι σήμερα έτοιμη γι' αυτό. Αν η απάντηση είναι ναι, τότε το επόμενο βήμα δεν είναι η βιασύνη, αλλά η σταδιακή και αξιόπιστη οικοδόμηση των προϋποθέσεων που απαιτεί ένα τόσο απαιτητικό εγχείρημα.

Ο κ. Στάθης Βλασσόπουλος και ο κ. Διονύσης Χιώνης είναι συνιδρυτές της Athlos Energy, της πρώτης ελληνικής εταιρείας πυρηνικής ενέργειας.

Οι νέες τάσεις στον τουρισμό χρυσή ευκαιρία για την Ελλάδα

Από τη μαζικότητα, στην αυθεντικότητα και στη βιωσιμότητα – Τι δείχνει έρευνα

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Ο **ευρωπαϊκός** τουριστικός κλάδος βρίσκεται ενώπιον μιας δομικής μεταστροφής, καθώς οι αξίες των ταξιδιωτών περνούν από τη μαζική κατανάλωση προς την αναζήτηση της αυθεντικότητας, της βιωσιμότητας και της ουσιαστικής σύνδεσης με τους τοπικούς προορισμούς.

Το 64% των Ευρωπαίων ταξιδιωτών εντάσσεται πλέον στην κατηγορία του «συνειδητοποιημένου ταξιδιώτη» (conscious traveller), υιοθετώντας συμπεριφορές που στοχεύουν στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και στην ενίσχυση των τοπικών κοινωνιών, σύμφωνα με έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ταξιδιών (ETC), που παρουσιάζει αυτή την εβδομάδα. Αυτή η νέα πραγματικότητα διαμορφώνει ένα πεδίο γεμάτο ευκαιρίες για την Ελλάδα, η οποία αναδεικνύεται σε προορισμό-κλειδί για τα πλέον δυναμικά και υψηλής οικονομικής επιφάνειας τμήματα της αγοράς.

Ασφάλεια και ποιότητα

Η Ελλάδα καταλαμβάνει στρατηγική θέση στις προτιμήσεις των πέντε βασικών τμημάτων που ταυτοποίησε η έρευνα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η κατηγορία των «Hassle-free Holidaymakers», όπου το 11% δηλώνει ξεκάθαρη πρόθεση να επισκεφθεί τη χώρα μας. Πρόκειται για ένα κοινό μέσης ηλικίας, προερχόμενο κυρίως από τη Δυτική Ευρώπη, με υψηλά εισοδήματα, που αναζητά την άνεση, την ασφάλεια και τις ποιοτικές υποδομές. Για το ελληνικό τουριστικό προϊόν, αυτό μεταφράζεται σε μια ευκαιρία προσέλκυσης επισκεπτών που είναι διατεθειμένοι να δαπανήσουν σημαντικά ποσά –σημειώνεται ότι το 43% των συνειδητοποιη-

μένων ταξιδιωτών προϋπολογίζει πάνω από 1.500 ευρώ κατά άτομο πέραν των δαπανών για μεταφορικά και διαμονή για το επόμενο ταξίδι του– αρκεί να τους προσφερθεί μια εμπειρία χωρίς περιττές δυσκολίες και με εγγυημένη ποιότητα.

Τηλεργασία και διακοπές

Παράλληλα, η Ελλάδα αποτελεί πόλο έλξης για τους «Gen Z Remote Adventurers», με το 9% αυτού του νεανικού κοινού να την κατατάσσει στις κορυφαίες επιλογές του. Αυτοί οι ταξιδιώτες συνδυάζουν την εργασία ή τις σπουδές με την αναψυχή, επιλέγοντας παραθαλάσσιους προορισμούς για μακράς διάρκειας διαμονή, συχνά κατά τη χαμηλή περίοδο. Η τάση αυτή προσφέρει στην Ελλάδα τη δυνατότητα να αμβλύνει το πρόβλημα της εποχικότητας, καθώς αυτοί οι «ψηφιακοί νομάδες» αναζητούν την αυθεντικότητα και την αλληλεπίδραση με την τοπική κοινότητα πέρα από τους μήνες αιχμής, αναφέρονται κύκλοι της ελληνικής τουριστικής βιομηχανίας. Επιπλέον, το γεγονός ότι το 67% των συνειδητοποιημένων ταξιδιωτών προτιμά πλέον ταξίδια κατά την ενδιάμεση (shoulder months: τους μήνες πριν και μετά το τριήμερο του καλοκαιριού) ή τη χαμηλή περίοδο συνιστά μια ευκαιρία για την επέκταση της ελληνικής τουριστικής σεζόν που ιστορικά κορυφώνεται τον Ιούλιο και τον Αύγουστο.

Η ασφάλεια του προορισμού (45%), ο καλός και προβλέψιμος καιρός (35%) και η φιλοξενία των κατοίκων (28%) παραμένουν κυρίαρχα κριτήρια επιλογής, τομείς στους οποίους η Ελλάδα παραδοσιακά υπερέχει, σύμφωνα με έρευνες ικανοποίησης του Ινστιτούτου του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχει-

Για το ελληνικό τουριστικό προϊόν η νέα πραγματικότητα μεταφράζεται σε μια ευκαιρία προσέλκυσης επισκεπτών που είναι διατεθειμένοι να δαπανήσουν σημαντικά ποσά. Σημειώνεται ότι το 43% των συνειδητοποιημένων ταξιδιωτών προϋπολογίζει πάνω από 1.500 ευρώ κατά άτομο πέραν των δαπανών για μεταφορικά και διαμονή για το επόμενο ταξίδι, αρκεί να τους προσφερθεί μια εμπειρία χωρίς περιττές δυσκολίες και με εγγυημένη ποιότητα.

Το 64% των Ευρωπαίων ταξιδιωτών εντάσσεται πλέον στην κατηγορία του «συνειδητοποιημένου ταξιδιώτη».

ρήσεων. Ωστόσο η έκθεση κρούει τον κώδωνα του κινδύνου σχετικά με την κλιματική αλλαγή, καθώς το 21% των ταξιδιωτών εκφράζει ανησυχία για ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως καύσωνες και πυρκαγιές. Αυτό ωθεί ένα σημαντικό μέρος των ταξιδιωτών –όπως το 24% των «Eco-responsible Explorers»– να αναζητά προορισμούς με πιόστερες θερμοκρασίες ή να μεταφέρει τις διακοπές του σε περιόδους όπως ο Οκτώβριος ή ο Μάιος. Η Ελλάδα μπορεί να κεφαλαιοποιήσει –και σε ένα βαθμό έχει αρχίσει να το κάνει σύμφωνα με τους ειδικούς– αυτή τη μετατόπιση προβάλλοντας τις λιγότερο θερμές περιοχές της και ενισχύοντας το προφίλ των προορισμών που επιδεικνύουν κλιματική ανθεκτικότητα.

Μια άλλη κρίσιμη παράμετρος είναι η αποφυγή του υπερτουρισμού. Το 51% των συνειδητοποιημένων ταξιδιωτών προτιμά πλέον λιγότερο δημοφιλείς ή συνωστισμένους προορισμούς, ενώ το 10% επιζητά απομακρυσμένες τοποθεσίες. Αυτό ανοίγει τον δρόμο για την τουριστική ανάπτυξη της ελληνικής ενδοχώρας και των μικρότερων νησιών, τα οποία μπορούν να προσελκύσουν τους «Off-beat Destination Seekers». Αυτό το κομμάτι των τουριστών, που αποτελεί το 31% του δείγματος της έρευνας της ETC, ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για δραστηριότητες στη φύση και την ύπαιθρο, αναζητώντας «κρυμμένα διαμάντια» μακριά από τις μάζες.

Η έρευνα βασίστηκε σε εκτεταμένο δείγμα 23.939 Ευρωπαίων πολιτών από δέκα χώρες υψηλής ταξιδιωτικής σημασίας, όπως η Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Γαλλία. Η μελέτη κάλυψε την περίοδο από τον Σεπτέμβριο του 2024 έως τον Μάρτιο του 2026, χρησιμοποιώντας προηγμένες στατιστικές μεθόδους (Cluster Analysis) για την ταυτοποίηση των πέντε προφίλ.

Σε προορισμό 365 ημερών εξελίσσεται σταδιακά η χώρα

Η **αύξηση** της χρήσης πιστωτικών καρτών από τους ξένους επισκέπτες στην Ελλάδα κατά 12% το 2025, σε συνδυασμό με την ενίσχυση του αριθμού των τουριστών-χρηστών Visa κατά 13%, αναδεικνύει την ισχυρή δυναμική και την ψηφιακή ωρίμανση του ελληνικού τουριστικού προϊόντος. Τα στοιχεία αυτά, που παρουσιάστηκαν επίσημα στο πλαίσιο της ανανέωσης του μνημονίου συνεργασίας μεταξύ του υπουργείου Τουρισμού και της Visa, επιβεβαιώνουν ότι η χώρα δεν ενισχύει μόνο το οικονομικό της αποτύπωμα, αλλά μετασχηματίζεται σταδιακά σε έναν προορισμό με διάρκεια καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Η συμφωνία, την οποία υπέγραψαν στην Αθήνα η υπουργός Τουρισμού Ολγα Κεφαλογιάννη και η γενική διευθύντρια της Visa για την Ελλάδα, την Κύπρο, τη Μάλτα και το Ισραήλ, Sevi Vassileva, στοχεύει στην παροχή αξιόπιστων δεδομένων για τις καταναλωτικές τάσεις, επιτρέποντας στον στρατηγικό σχεδιασμό της χώρας να βασίζεται σε πραγματικά στοιχεία για τη βελτίωση της ποιότητας του εισερχόμενου τουρισμού. Η τάση αυτή υποστηρίζεται από τη σημαντική άνοδο των δαπανών κατά τους μήνες εκτός της υψηλής περιόδου, με τον Φεβρουάριο του 2025 να καταγράφει τη μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση, γεγονός που υπογραμμίζει τη σταδιακή μείωση της εποχικότητας και την ανάδειξη της Ελλάδας ως προορισμού 365 ημερών.

Σε επίπεδο γεωγραφικής κατανομής, η Αττική διατήρησε τον πρωταγωνιστικό ρόλο της, συγκεντρώνοντας το 25% της συνολικής τουριστικής δαπάνης με κάρτες Visa για το 2025. Η ελληνική πρωτεύουσα παραμένει στην κορυφή των προτιμήσεων σχεδόν ολόκληρο το έτος, με εξαίρεση τους καλοκαιρινούς μήνες, οπότε και τα σκήπτρα περνούν στα νησιά του Νοτίου Αιγαίου. Η Κρήτη σταθεροποιήθηκε στην τρίτη θέση της σχετικής κατάταξης, ενώ τα Ιόνια Νησιά και η Κεντρική Μακεδονία ακολουθούσαν με σημαντικά μερίδια. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η περίπτωση της Πελοποννήσου, η οποία αναδείχθηκε ως περιοχή με τη μεγαλύτερη ετήσια αύξηση τόσο στις τουριστικές δαπάνες όσο και στον αριθμό των επισκεπτών, ξεπερνώντας τον εθνικό μέσο όρο. Παράλληλα, παραδοσιακοί προορισμοί όπως η Ρόδος, η Μύκονος, η Κέρκυρα και η Σαντορίνη συνέχισαν να καταγράφουν ισχυρές πωλήσεις,

επιβεβαιώνοντας τη σταθερή ελκυστικότητα του ελληνικού νησιωτικού συμπλέγματος.

Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης των τουριστών, η ανάπτυξη του 2025 τροφοδοτήθηκε κυρίως από τις παραδοσιακές αγορές. Το Ηνωμένο Βασίλειο σημείωσε αύξηση 13% στις δαπάνες με κάρτα, παραμένοντας η βασική δεξαμενή επισκεπτών, ακολουθούμενο από τις Ηνωμένες Πολιτείες, τη Γερμανία και τη Γαλλία. Ωστόσο η εντυπωσιακότερη ποσοστιαία μεταβολή προήλθε από την αγορά της Τουρκίας, η οποία κατέγραψε άνοδο 31% στις δαπάνες με κάρτα σε σύγκριση με το 2024. Σημαντική ενίσχυση των τουριστικών ροών παρατηρήθηκε επίσης από τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία, χώρες που ενισχύουν το προφίλ του οδικού τουρισμού και των περιφερειακών αγορών. Η ανάλυση των δεδομένων δείχνει επίσης μια σταθερή άνοδο στις δαπάνες των «επισκεπτών μακράς διάρκειας», εκείνων δηλαδή που πραγματοποιούν συναλλαγές για τουλάχιστον τρεις συνεχόμενους μήνες εντός του έτους, οι οποίοι αύξησαν το οικονομικό τους αποτύπωμα κατά 10%.

Η κατανομή των δαπανών ανά κατηγορία δραστηριότητας αποκαλύπτει τις προτεραιότητες των ξένων επισκεπτών κατά την παραμονή τους στην Ελλάδα. Η εστίαση κατέλαβε την πρώτη θέση με αύξηση 15% στις συναλλαγές, γεγονός που αναδεικνύει τη γαστρονομία ως κυρίαρχο πυλώνα της ταξιδιωτικής εμπειρίας. Οι αγορές λιανικής ακολούθησαν στη δεύτερη θέση, ενώ οι δαπάνες σε ξενοδοχεία κατέλαβαν την τρίτη θέση. Αξιοσημείωτη είναι η εξέλιξη στην κατηγορία της ψυχαγωγίας, η οποία κατέγραψε τη μεγαλύτερη ετήσια αύξηση, υποδηλώνοντας μια στροφή των τουριστών προς βιωματικές δραστηριότητες. Η συνεχιζόμενη ενίσχυση των ψηφιακών πληρωμών, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της Visa, δεν διευκολύνει μόνο τις συναλλαγές αλλά προσφέρει ταυτόχρονα ένα ασφαλές και σύγχρονο περιβάλλον για τους επισκέπτες, στήριζοντας τη μετάβαση της ελληνικής τουριστικής οικονομίας σε ένα πιο διαφανές και βιώσιμο μοντέλο ανάπτυξης. Η συνεργασία του υπουργείου Τουρισμού με τη Visa αναμένεται να αποτελέσει το εργαλείο για την περαιτέρω ενδυνάμωση αυτών των τάσεων, διασφαλίζοντας ότι η Ελλάδα θα παραμείνει ανταγωνιστική στο διεθνές τουριστικό σπέρμα.

UNCUT

Το εβδομαδιαίο podcast συνεντεύξεων

με την Ελισάβετ Γεωργίου

 Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Υπερέσοδα 19,7 δισ. ευρώ την τετραετία 2022-2025

Πάνω από το 55% προέρχεται από τους έμμεσους φόρους – Η ακρίβεια γεμίζει τα κρατικά ταμεία – Ποιοι ενισχύθηκαν

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΚΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

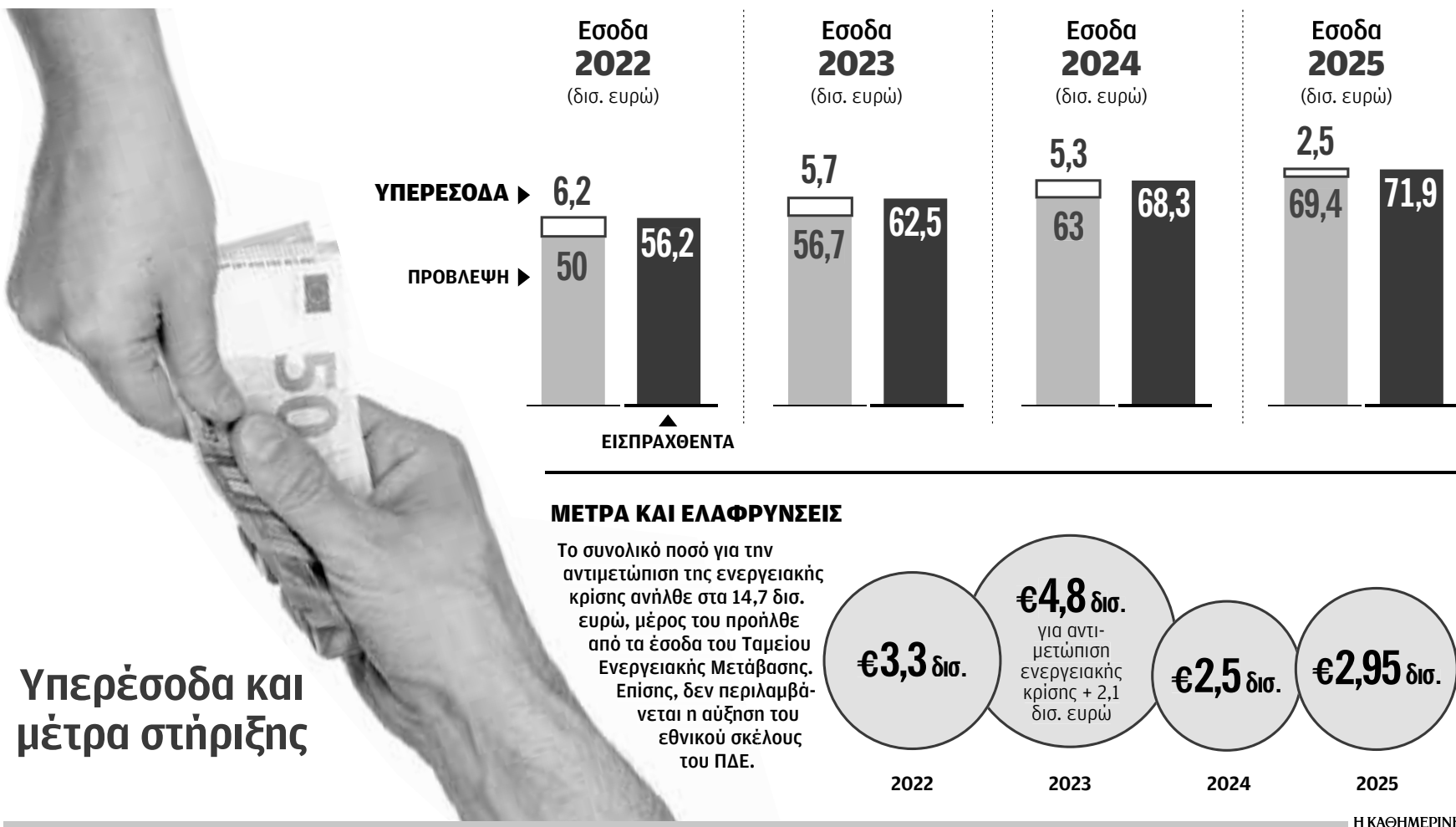
Υπερέσοδα ύψους 19,7 δισ. ευρώ εισέπραξε το ελληνικό Δημόσιο την τετραετία 2022-2025 από φόρους, μέρος των οποίων μετατράπηκε σε μόνιμες παροχές, επιδόματα και ενισχύσεις σε ευάλωτους και όσους επλήγησαν από φυσικές καταστροφές. Καθώς και μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας αλλά και της ενεργειακής κρίσης. Σε αυτά θα πρέπει να προστεθεί και η αύξηση του προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων το οποίο διπλασιάστηκε σε ό,τι αφορά το εθνικό σκέλος τα τελευταία χρόνια κυρίως για αμυντικές δαπάνες και νοσοκομεία. Ουσιαστικά, τα επιπλέον έσοδα επιστράφηκαν μέσω αυξήσεων σε μισθούς και συντάξεις, καταργήσεις φόρων όπως η εισφορά αλληλεγγύης και το τέλος επιτηδεύματος, μείωσης ασφαλιστικών εισφορών κ.λπ.

Σημειώνεται ότι ο λογαριασμός της ενεργειακής κρίσης ανήλθε στα 14,7 δισ. ευρώ εκ των οποίων κάποια προέρχονταν από τον προϋπολογισμό και κάποια από τα έσοδα του Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης. Σύμφωνα με τα στοιχεία των προϋπολογισμών της τελευταίας τετραετίας, οι δημοσιονομικές παρεμβάσεις διαμορφώθηκαν ως εξής: **2022:** Ανήλθαν στο ποσό των 3,3 δισ. ευρώ.

2023: 4,8 δισ. ευρώ αφορούν παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και 2,1 δισ. ευρώ για ενισχύσεις σε συνταξιούχους, κατάργηση εισφορών αλληλεγγύης κ.λπ.

2024: Εφθασαν τα 2,5 δισ. ευρώ. **2025:** Διαμορφώθηκαν στα 2,95 δισ. ευρώ.

Η αύξηση των εσόδων αποδίδεται, μεταξύ άλλων, στη διεύρυνση των ηλεκτρονικών συναλλαγών, που συνέβαλε στον εντοπισμό αδήλωτων εισοδημάτων, αλλά και στον υψηλό πληθωρισμό, με τις τιμές σε ενέργεια και τρόφιμα να καταγράφουν σημαντική άνοδο και επομένως και τα έσοδα του κράτους από τη φορολόγησή τους. Παράλληλα, οι αυξήσεις σε μισθούς δημοσίων

Υπερέσοδα και μέτρα στήριξης

Το 54,9% των φορολογικών εσόδων του 2025 προέρχεται από την έμμεση φορολογία, ενώ για το τρέχον έτος αυξάνεται στο 55,4%.

υπαλλήλων, συνταξιούχων και εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα ενίσχυσαν τα έσοδα από τη φορολογία μισθωτών υπηρεσιών.

Καθοριστικό ρόλο διαδραμάτισε το γεγονός ότι η φορολογική κλίμακα δεν τιμαριθμοποιήθηκε, με αποτέλεσμα πολλοί φορολογούμενοι να μετακινηθούν σε υψηλότερα φορολογικά κλίμακα. Ιδιαίτερη βαρύτητα έχουν οι έμμεσοι φόροι, καθώς αποτέλεσαν τη βασική πηγή των επιπλέον εσόδων. Είναι ενδεικτικό ότι το 2025, το 54,9% των συνολικών φορολογικών εσόδων

προήλθε από τον ΦΠΑ και τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, ενώ το υπόλοιπο κατανεμήθηκε μεταξύ φόρου εισοδήματος και ΕΝΦΙΑ.

Ουσιαστικά, η ελληνική οικονομία μεγεθύνεται τα τελευταία χρόνια με γοργούς ρυθμούς, με αποκορύφωμα το πρωτογενές πλεόνασμα «μιαμούθ» του 2024 το οποίο ανήλθε στο 4,8% του ΑΕΠ ή 11,4 δισ. ευρώ, ενώ για το 2025 οι εκτιμήσεις της ΤτΕ ανεβάζουν το πρωτογενές πλεόνασμα στο 4,5% του ΑΕΠ από 3,7%, δηλαδή επιπλέον 2 δισ. ευρώ.

Παρά τη σημαντική αύξηση των βασικών οικονομικών μεγεθών, η φορολογική κλίμακα για τα εισοδήματα παρέμεινε αμετάβλητη έως και το 2025.

Την ίδια περίοδο, το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της χώρας αυξήθηκε αισθητά, από 168 δισ. ευρώ το 2020 σε περίπου 250 δισ. ευρώ, καταγράφοντας σημαντική διεύρυνση της οικονομικής δραστηριότητας. Ωστόσο η μη προσαρμογή της φορολογικής κλίμακας σημαίνει ότι τα όρια και οι συντελεστές φορολόγησης διατηρήθηκαν στα ίδια επίπεδα, ανεξάρτητα από

τη μεταβολή των εισοδημάτων και των τιμών. Στην πράξη, αυτό οδήγησε σε μεγαλύτερη φορολογική επιβάρυνση για μέρος των φορολογουμένων, καθώς αυξήσεις αποδοχών, που συνδέονται με την οικονομική μεγέθυνση και τον πληθωρισμό, οδήγησαν σε μετάβαση σε υψηλότερα φορολογικά κλίμακα χωρίς αντίστοιχη αναπροσαρμογή του συστήματος.

Σημειώνεται ότι το 2020 τα φορολογικά έσοδα ανήλθαν στα 44,489 δισ. ευρώ (η πρώτη χρονιά της πανδημίας), ενώ το 2025 εφθασαν τα 71,909 δισ. ευρώ αυξημένα κατά 27,4 δισ. ευρώ, ενώ για το τρέχον έτος υπολογίζεται ότι θα εισπραχθούν συνολικά από φόρους 73,6 δισ. ευρώ.

Το 54,9% των φορολογικών εσόδων του προϋπολογισμού του 2025 προέρχεται από την έμμεση φορολογία, ενώ για το τρέχον έτος αυξάνεται στο 55,4%, με το υπόλοιπο ποσοστό να καλύπτεται από τον φόρο εισοδήματος και άλλες επιβαρύνσεις. Η εικόνα αυτή αποτυπώνει με σαφήνεια τη σταθερή εξάρτηση του κράτους από τους έμμεσους φόρους. Βέβαια, με την ακρίβεια και την αύξηση των τιμών στα καύσιμα το ανωτέρω ποσοστό πιθανόν να εκτοξευτεί και να προσεγγίσει το 57% ή 58% επί των φορολογικών εσόδων.

Την ίδια στιγμή, οι πολίτες έρχονται καθημερινά αντιμέτωποι με την άνοδο των τιμών, ενώ το Δημόσιο εισπράττει όλο και περισσότερα έσοδα από τον ΦΠΑ και τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης. Η χώρα φαίνεται να στηρίζει πλέον σε μεγάλο βαθμό τα δημόσια έσοδα στην κατανάλωση, με αποτέλεσμα οι εισπράξεις από τους συγκεκριμένους φόρους να σκαρφαλώνουν σε νέα ύψη. Πέρα όμως από την ακρίβεια, ρόλο στην άνοδο των έμμεσων φόρων παίζουν και οι αυξημένες τουριστικές ροές, η ενισχυμένη κατανάλωση λόγω και της αύξησης των μισθών, τα μέτρα κατά της φοροδιαφυγής και η ραγδαία εξάλειψη των ηλεκτρονικών συναλλαγών.

«Αγκάθι» για την οικονομία η χαμηλή παραγωγικότητα

Της ΘΕΑΣΜΑΣ ΧΑΤΖΗΘΑΝΑΣΙΟΥ

Εμπόδιο στην περαιτέρω σύγκλιση της ελληνικής οικονομίας με τις πιο ανεπτυγμένες οικονομίες του ΟΟΣΑ παραμένει η χαμηλή παραγωγικότητα, ενώ το μεγάλο επενδυτικό κενό, η χαμηλή καινοτομία και η αργή υιοθέτηση προηγμένων τεχνολογιών από τις επιχειρήσεις εξακολουθούν να περιορίζουν τη δυναμική της ανάπτυξης. Αυτό προκύπτει από τη χθεσινή έκθεση του ΟΟΣΑ σχετικά με τα θεμέλια της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας, όπου τονίζεται μεν η ανθεκτικότητα της ελληνικής οικονομίας στις κρίσεις των τελευταίων ετών, αλλά και αναδεικνύονται οι προκλήσεις που επιβραδύνουν την πρόοδο της.

Για να αυξηθούν τα εισοδήματα, να διασφαλιστεί η ανταγωνιστικότητα και να καλυφθούν οι μεγάλες ανάγκες δαπάνων στην Ελλάδα –ταυτόχρονα με την περαιτέρω μείωση του χρέους– απαιτείται τόνωση της παραγωγικότητας και διατήρηση των βελτιωμένων συνθηκών που επικρατούν στην αγορά εργασίας, σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ.

Σημειώνει ότι αν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις είχαν καλύτερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση θα αποκοτούσαν ισχυρότερα κίνητρα για καινοτομία και επενδύσεις σε πιο προηγμένες τεχνολογίες. Επίσης, εντοπίζοντας τις ελλείψεις δεξιοτήτων στην ελληνική αγορά εργασίας, ο ΟΟΣΑ συστήνει βελτίωση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και την ανάγκη αύξησης της απασχόλησης των γυναικών. Τέλος, αναφέρει ότι αν αρθούν και τα εναπομεινάντα ρυθμιστικά βάρη, τότε θα ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα και ο δυναμισμός των επιχειρήσεων.

Για τις ελλείψεις δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας, η έκθεση του ΟΟΣΑ τονίζει ότι είναι ήδη μεγάλες και αυξάνονται περαιτέρω, εμποδίζοντας την ανάπτυξη και την καινοτομία.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, η Ελλάδα έχει αρχίσει ήδη να συγκλίνει με τις πιο ανεπτυγμένες οικονομίες σε όρους κατά κεφαλήν ΑΕΠ, καθώς ενισχύθηκε το παραγωγικό κεφάλαιο, δημιουργήθηκαν νέες θέσεις εργασίας και προχώρησαν οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Εξακολουθούν όμως να υπάρχουν τρωτά σημεία, που συνδέονται με τη χαμηλή παραγωγικότητα και το επενδυτικό έλλειμμα, με αποτέλεσμα να περιορίζουν τη δυναμική της ανάπτυξης.

Κατ' αρχάς, ενώ η κατάσταση στον τραπεζικό τομέα έχει βελτιωθεί σημαντικά, η κρίση χρέους έχει αφήσει πληγές στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Στο μέτωπο της χρηματοδότησης, απαιτείται ταχύτερη απονομή δικαιουσύννης και

επιτάχυνση των διαδικασιών αφερεγγυότητας, ώστε να λύνονται πιο γρήγορα οι εκκρεμότητες γύρω από χρέη και εγγυήσεις. Παράλληλα, ο ΟΟΣΑ δίνει έμφαση στην ολοκλήρωση της ψηφιοποίησης του Κτηματολογίου και τη στενή παρακολούθηση της πορείας των κόκκινων δανείων.

Στο πεδίο του ψηφιακού μετασχηματισμού, ο ΟΟΣΑ επισημαίνει ότι τα επίμονα κενά παραγωγικότητας συνοδεύονται από αργή διάχυση των ψηφιακών τεχνολογιών. Εισηγείται συνεπώς την ενίσχυση της πρόσβασης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε ποιοτική εκπαίδευση διοίκησης και ψηφιακές οργάνωσης, προγράμματα χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού, καθώς και επιτάχυνση

της ανάπτυξης δικτύων gigabit και 5G. Για τις ελλείψεις δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας, ο ΟΟΣΑ τονίζει ότι είναι ήδη μεγάλες και αυξάνονται περαιτέρω, εμποδίζοντας την ανάπτυξη και την καινοτομία. Προτείνει συνεννόηση με τον διεθνή οργανισμό των παρόχων κατάρτισης, διεύρυνση των στοχευμένων vouchers για προγράμματα μεγαλύτερης διάρκειας, καθώς και μεταφορά μέρους της στήριξης από τη δημιουργία θέσεων εργασίας προς περισσότερη κατάρτιση και συμβουλευτική για τους ανέργους.

Ειδικά αναφορά γίνεται στη γυναικεία απασχόληση, που αποτελεί μεγάλη πηγή ανεκμετάλλετου εργατικού δυναμικού, με τον ΟΟΣΑ να υποστηρίζει ενίσχυση της πρόσβασης σε ποιοτικές και προστιές δομές φροντίδας παιδιών, με μετατόπιση πόρων από επιδόματα γέννησης προς τέτοιο είδους υπηρεσίες. Σημειώνει επίσης ότι απαιτείται ενδυνάμωση των πολιτικών ισότητας.

Τέλος, ο ΟΟΣΑ αναφέρει ότι η ελληνική οικονομία χαρακτηρίζεται από ασθενή επιχειρηματική δυναμική, καθώς κυριαρχούν μικρές επιχειρήσεις που συχνά έχουν χαμηλή παραγωγικότητα και περιορισμένη δυνατότητα ανάπτυξης. Στο πεδίο του ανταγωνισμού και του ρυθμιστικού πλαισίου, προτείνει έγκαιρη και ουσιαστική διαβούλευση για νέες ρυθμίσεις, αποφυγή των έκτακτων νομοθετικών παρεμβάσεων και επιτάχυνση της αναθεώρησης υφιστάμενων κανόνων. Παράλληλα, προτείνει χαλάρωση των περιορισμών σε επαγγελματικές υπηρεσίες, όπως οι νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, με ταυτόχρονη συνετή δημοσιονομική στάση, ώστε να υπάρχει επαρκής «χώρος» για δράση εφόσον η κρίση παραταθεί. Η εμπειρία των προ-

Η Bank of America κατεβάζει τον πήχυ για την ανάπτυξη

Στην υποβάθμιση των προβλέψεων της για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας προχωράει η Bank of America, στο πλαίσιο μιας πρώτης εκτιμήσεως της για τις επιπτώσεις που θα έχει ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή σε ολόκληρη την Ευρώζων.

Ο επενδυτικός οίκος μίλαε για ένα μεγάλο ενεργειακό σοκ, με το πετρέλαιο Brent να παραμένει κοντά στα 100 δολάρια το βαρέλι έως τα τέλη της χρονιάς και το φυσικό αέριο στα 80 ευρώ ανά MWh έως και τον επόμενο χειμώνα, κάτι που σημαίνει ότι η Ευρώζων μετά βίας θα αποφύγει μια τεχνική ύφεση, πριν να σημειώσει μια ρηχή μόνο ανάκαμψη.

Σε ένα τέτοιο περιβάλλον, η ελληνική οικονομία αναμένεται να εμφανίσει ανάπτυξη 1,6% φέτος και 1,7% το 2027. Σημειώνεται ότι η BofA είναι έτσι κι αλλιώς πιο συντηρητική στις προβλέψεις της για την Ελλάδα σε σχέση με τις συγκλίνουσες εκτιμήσεις, καθώς ανέμενε προηγούμενος ρυθμούς ανάπτυξης 1,8% για φέτος και 1,9% για το 2027.

Αισθητή είναι η αναβάθμιση των προβλέψεων για τον πληθωρισμό, ο οποίος προβλέπεται στο 3,7% φέτος και στο 2,8% το 2027 στην Ελλάδα.

Σε κάθε περίπτωση, η υποβάθμιση από την BofA έρχεται να προστεθεί σε ανάλογες αναθεωρήσεις εκτιμήσεων που κάνουν σιγά σιγά και άλλα τμήματα ανάλυσης, λόγω του πολέμου στη Μέση Ανατολή. Η UBS, που παραδοσιακά είναι από τους πιο αισιόδοξους επενδυτικούς

οίκους απέναντι στην ελληνική οικονομία, αναθεώρησε προ ημερών την πρόβλεψη για τη φετινή ανάπτυξη στο 2,2%, από 2,4% προηγούμενης. Η ING υποβάθμισε τη δική της εκτίμηση στο 1,9% από 2,1% για φέτος, διατηρώντας αμετάβλητη την πρόβλεψη για 1,8% το 2027.

Ως γνωστόν, η Τράπεζα της Ελλάδος αναθεώρησε και εκείνη την πρόβλεψη της για την ανάπτυξη στην Ελλάδα το 2026 στο 1,9%, από 2,1%, αλλά και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο μείωσε τη δική του εκτίμηση του για τον ρυθμό ανάπτυξης στο 1,8%, από 2%. Το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή (ΓΠΚΒ) προχώρησε επίσης σε οριακή υποβάθμιση της ανάπτυξης για το 2026 στο 2% από 2,1% προηγούμενης.

Ακόμα και εάν η γεωπολιτική σύγκρουση αποκλιμακωθεί έως τα τέλη Απριλίου, οι τιμές του πετρελαίου και του φυσικού αερίου δεν θα μπορούσαν να υποχωρήσουν άμεσα, λόγω της μόνιμης ζημιάς που έχει γίνει στις ενεργειακές προμήθειες, τονίζει η BofA.

Συνεπώς, το πετρέλαιο θα κινηθεί κοντά στα 100 δολάρια και οι ευρωπαϊκές τιμές του φυσικού αερίου (ΤΤF) γύρω στα 90 ευρώ ανά MWh έως τα τέλη του 2026, με κάποια ανακούφιση να έρχεται το 2027, όταν οι τιμές του Brent αναμένεται να διαμορφωθούν στα 78 δολάρια ανά βαρέλι κατά μέσον όρο και εκείνες του φυσικού αερίου να πέσουν στα 40 ευρώ μετά τη χειμερινή περίοδο.

ΑΠΟΨΗ

Οι νέες προκλήσεις για την ελληνική οικονομία

Της ΖΑΦΕΙΡΑΣ ΚΑΣΤΡΙΝΑΚΗ

Η ένταση στη Μ. Ανατολή επαναφέρει με οξύ τρόπο έναν γνωστό κίνδυνο για την Ευρώπη: το ενεργειακό σοκ και τις ευρύτερες διαταραχές στις εφοδιαστικές αλυσίδες. Η άνοδος των τιμών ενέργειας και η ενίσχυση της αβεβαιότητας επηρεάζουν ήδη τις προοπτικές ανάπτυξης στην Ευρώζων, η οποία εκτιμάται ότι θα κινηθεί κοντά στο 1% το 2026.

Η Ελλάδα εισέρχεται σε αυτή τη συγκυρία πιο ισχυρή από ό,τι στο παρελθόν. Η ανάπτυξη εκτιμάται ότι θα διατηρηθεί κοντά στο 2%, επίπεδο σχεδόν διπλάσιο του ευρωπαϊκού μέσου όρου, ενώ οι επενδύσεις, που προσεγγίζουν το 18% του ΑΕΠ, συμβάλλουν στη μεί-

ωση του επενδυτικού κενού έναντι της Ευρώζων – το οποίο εκτιμάται ότι το 2026 θα διαμορφωθεί στο χαμηλότερο επίπεδο από το 2010. Παράλληλα, το δημόσιο χρέος αποκλιμακώνεται με σταθερό ρυθμό, ενισχύοντας περαιτέρω την αξιοπιστία της οικονομίας και τη σταθερότητα.

Ταυτόχρονα, η ανεργία έχει μειωθεί σημαντικά –η μεγαλύτερη πτώση στην Ε.Ε. από το 2019– και πλέον βρίσκεται κάτω από το 9%.

Σε συνδυασμό με την ενίσχυση του διαθέσιμου εισοδήματος, διαμορφώνεται μια πιο ανθεκτική βάση για την κατανάλωση και την οικονομική δραστηριότητα. Η αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος δεν είναι συγκυριακή, αλλά

αποτέλεσμα μιας συνεκτικής πολιτικής: στις σωρευτικές αυξήσεις του κατώτατου μισθού κατά περίπου 42% την περίοδο 2019-2026, της βελτίωσης της οικονομικής δραστηριότητας που ενισχύει και τους μέσους μισθούς, της μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών που ενισχύει το καθαρό εισόδημα της εργασίας, καθώς και της γενναίας φορολογικής μεταρρύθμισης του 2025, τα αποτελέσματα της οποίας αναμένεται να αποτυπωθούν στο τρέχον έτος. Αυτά τα μεγέθη δεν αποτελούν απλώς στατιστική πρόοδο – συνιστούν ένα ουσιαστικό απόθεμα ανθεκτικότητας απέναντι σε εξογενείς αναταράξεις. Ωστόσο, η έκθεση της ελληνικής οικονομίας δεν είναι αμελητέα. Ένα παρα-

τεταμένο ενεργειακό σοκ δεν μπορεί παρά να επηρεάσει την οικονομική δραστηριότητα και τις προσδοκίες, με την ένταση των επιπτώσεων να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη διάρκεια και το βάθος της κρίσης. Παράλληλα, δεν μπορούν να αποκλειστούν και δευτερογενείς επιδράσεις, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τη μεσοπρόθεσμη δυναμική. Σε αυτό το πλαίσιο, η οικονομική πολιτική εστιάζεται σε μια ισορροπημένη προσέγγιση: έγκαιρες και στοχευμένες παρεμβάσεις για τη στήριξη των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, με ταυτόχρονη συνετή δημοσιονομική στάση, ώστε να υπάρχει επαρκής «χώρος» για δράση εφόσον η κρίση παραταθεί. Η εμπειρία των προ-

ηγούμενων κρίσεων έχει ενισχύσει τα αντανακλαστικά της οικονομικής διακυβέρνησης, επιτρέποντας γρήγορες και αποτελεσματικές παρεμβάσεις ώστε να περιορίζεται η μετακλίση του κόστους στην πραγματική οικονομία.

Την ίδια στιγμή, σε ένα περιβάλλον κοινών προκλήσεων, η απάντηση οφείλει να είναι συντονισμένη. Χρειάζομαστε, λοιπόν, περισσότερη Ευρώπη: ενισχυμένη συνεργασία, βαθύτερη ενοποίηση και ενιαία προσέγγιση. Η Ελλάδα βρίσκεται στην πρώτη γραμμή αυτής της προσπάθειας, διαδραματίζοντας ενεργό ρόλο στις ευρωπαϊκές διεργασίες και συμβάλλοντας ουσιαστικά στη διαμόρφωση των πολιτικών.

Η χώρα διαθέτει πλέον την εμπειρία,

τα εργαλεία και την αξιοπιστία για να ανταποκριθεί στις νέες προκλήσεις. Το ζητούμενο δεν είναι μόνο η διαχείριση των βραχυπρόθεσμων πιέσεων, αλλά η διασφάλιση ότι η τρέχουσα συγκυρία δεν θα ανακόψει τη μεσοπρόθεσμη αναπτυξιακή πορεία. Με συνέπεια στη δημοσιονομική πολιτική, εμβάθυνση των μεταρρυθμίσεων, ενίσχυση της παραγωγικής δυναμικής και διατήρηση της εμπιστοσύνης, η ελληνική οικονομία μπορεί όχι μόνο να αντέξει, αλλά να βγει από τη συγκυρία αυτή πιο ισχυρή.

Η κ. Ζαφείρα Καστρινάκη είναι πρόεδρος του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομητών στο υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

Προχωρεί το σχέδιο επέκτασης του «Ελ. Βενιζέλος»

Η συνολική επιφάνεια των αεροσταθμών θα αυξηθεί κατά 150.000 τ.μ. - Το συνολικό επενδυτικό πρόγραμμα εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε 1,3 δισ. ευρώ.

Της **MATINAZ ΧΑΡΚΟΦΤΑΚΗ**

Σε πλήρη ανάπτυξη βρίσκονται οι εργασίες επέκτασης του «Ελ. Βενιζέλος», με στόχο τη σταδιακή αύξηση της δυναμικότητάς του ώστε να έχει τη δυνατότητα να εξυπηρετεί 40 εκατομμύρια επιβάτες μέχρι το 2032. Το συνολικό επενδυτικό πρόγραμμα, το οποίο εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε περίπου 1,3 δισ. ευρώ, προβλέπει αύξηση της συνολικής επιφάνειας των αεροσταθμών κατά περίπου 150.000 τ.μ., που αντιστοιχεί σε αύξηση 68% σε σύγκριση με τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις.

Να σημειωθεί ότι πριν από μερικούς μήνες το γραφείο μελετών που έχει αναλάβει το σχέδιο επέκτασης των κτιρίων του κύριου και δορυφορικού αεροσταθμού, καθώς και τις εργασίες στην περιοχή στάθμευσης, ολοκλήρωσε με επιτυχία τη φάση της γενικής μελέτης, ανοίγοντας τον δρόμο για το επόμενο βήμα. Ειδικότερα, ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών προχώρησε στην προ-

κήρυξη διεθνούς διαγωνισμού εφαρμοζοντας τη στρατηγική της πρώιμης συμμετοχής εργολάβου (Early Contractor Involvement - ECI).

Με τη μέθοδο αυτή, στο έργο συμμετέχουν από νωρίς αναδόχοι με εμπειρία σε μεγάλα έργα, ώστε ο σχεδιασμός να είναι πιο ασφαλής, το κόστος πιο ελεγχόμενο και οι κίνδυνοι περιορισμένοι. Η εταιρεία θα αξιοποιήσει πλήρως αυτή τη διαδικασία καθ' όλη τη διάρκεια του διαγωνισμού, με την ανάθεση στον ανάδοχο να αναμένεται το δεύτερο εξάμηνο του 2026. Θυμίζουμε ότι η επέκταση του κτιρίου του κύριου αεροσταθμού προβλέπει επέκταση του αεροσταθμού κατά 148.000 τ.μ., προσθήκη νέων εγκαταστάσεων επιβίβασης, αναβάθμιση των θέσεων στάθμευσης αεροσκαφών, και σημαντική διεύρυνση των χώρων λιανικής πώλησης και εστίασης, οι οποίοι θα αυξηθούν κατά περισσότερο από 100%.

Σε ό,τι αφορά τον νέο αεροσταθμό VIP, ο οποίος θα εκτείνεται σε μια επι-

Το 2025 ξεκίνησε η κατασκευή του νέου πολυώροφου χώρου στάθμευσης οχημάτων και ενός βορειοδυτικού χώρου στάθμευσης αεροσκαφών.

φάνεια 600 τ.μ., στις αρχές της φετινής χρονιάς ανατέθηκε σε εξειδικευμένο ανάδοχο η ολοκλήρωση της μελέτης, ενώ οι εργασίες σχεδιασμού και κατασκευής αναμένεται να ξεκινήσουν μέσα στο επόμενο διάστημα, με στόχο να έχουν ολοκληρωθεί το 2027. Επισημαίνεται ότι ο συγκεκριμένος αεροσταθμός προορίζεται για την εξυπηρέτηση αρχικών κρατών και κυβερνητικών στελεχών, προσφέροντας σημαντική αναβάθμιση σε σχέση με τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις. Το σύγχρονο κτίριο θα φιλοξενεί αποκλειστικό χώρο στάθμευσης με δυνατότητα φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, ενώ η πρόσβαση για άτομα με μειωμένη κινητικότητα θα είναι πλήρως βελτιωμένη.

Κατά τη διάρκεια του 2025 ξεκινάει η κατασκευή του νέου πολυώροφου χώρου στάθμευσης οχημάτων και ενός βορειοδυτικού χώρου στάθμευσης αεροσκαφών. Ειδικότερα, το επιπλέον κτίριο θα φιλοξενεί περίπου 3.365 αυτοκίνητα στη θέση του παλαιού πάρκινγκ

P1, ενώ ο βορειοδυτικός χώρος θα προσφέρει 32 θέσεις για αεροσκάφη, μαζί με σταθμό εξυπηρέτησης, τροχοδρόμους και δύο γέφυρες.

Παράλληλα ολοκληρώθηκαν έργα επέκτασης των χώρων αναμονής για πτήσεις εντός και εκτός Σένγκεν, προστέθηκαν έξι γκισέ ελέγχου διαβατηρίων και δημιουργήθηκε νέος απομακρυσμένος χώρος 500 θέσεων. Επίσης δημιουργούνται σύγχρονες υποδομές ασφαλείας, νέες εγκαταστάσεις για τον στόλο και αντικατάσταση των ιμάντων παραλαβής αποσκευών, με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των επιβατών, αξιοποιώντας τις περιόδους χαμηλής κίνησης για να ελαχιστοποιηθούν οι διακοπές στη λειτουργία. Κατά την περυσινή χρονιά η επιβατική κίνηση του μεγαλύτερου αεροδρομίου της χώρας συνέχισε την αναπτυξιακή πορεία της, φθάνοντας στα 33,99 εκατομμύρια επιβάτες, αυξημένη κατά 6,7% από τα επίπεδα του 2024, με αποτέλεσμα να διαμορφωθεί πολύ πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

ΑΠΟΨΗ

Η αρχιτεκτονική των επενδυτικών αποφάσεων στο νέο γεωπολιτικό τοπίο

Του **ΣΩΤΗΡΗ ΛΕΒΑΚΟΥ**

Η γεωπολιτική αστάθεια και ο γεωοικονομικός κατακερματισμός έχουν αναδειχθεί σε καθοριστικές προκλήσεις για τις οικονομίες παγκοσμίως, αναδιαμορφώνοντας με βαθύ και πολυεπίπεδο τρόπο το διεθνές οικονομικό και χρηματοπιστωτικό περιβάλλον. Οι σημαντικότεροι κίνδυνοι δεν εξαντλούνται πλέον στη συνήθη μεταβλητότητα των αγορών. Αναδύονται ολοένα και περισσότερο από τη διατάραξη των εφοδιαστικών αλυσίδων, τις ενεργειακές αναταράξεις, τους εμπορικούς περιορισμούς και τις κυρώσεις, τις κυβερνοπειλές και τις ευπάθειες κρίσιμων υποδομών, τα προβλήματα στις μεταφορές, καθώς και από τον μόνιμο κίνδυνο μια περιφερειακή σύγκρουση να μετατραπεί σε παράγοντα πληθωριστικών πιέσεων, αύξησης του κόστους χρηματοδότησης και συνολικής αναδιάρθρωσης των επενδυτικών αποφάσεων. Οι πρόσφατες εξελίξεις στη Μέση Ανατολή υπενθυμίζουν με εμφαντικό τρόπο ότι η

γεωπολιτική ένταση μπορεί, σχεδόν εν μια νυκτί, να μεταφραστεί σε ενεργειακή ανασφάλεια, διαταραχή εμπορικών ροών, κόστος πληθωρισμού και έντονη χρηματοπιστωτική αβεβαιότητα.

Οι μεταβολές αυτές δεν επηρεάζουν απλώς το γενικό οικονομικό κλίμα, αλλά τον ίδιο τον πυρήνα των στρατηγικών και επενδυτικών αποφάσεων: τον τρόπο με τον οποίο τα διοικητικά συμβούλια, οι επενδυτικές επιτροπές και τα ανώτατα διοικητικά στελέχη αξιολογούν επενδύσεις, ιεραρχούν στρατηγικές πρωτοβουλίες, κατανέμουν κεφάλαια, σταθμίζουν κινδύνους και αποδόσεις και διαμορφώνουν τη μακροπρόθεσμη πορεία της επιχείρησης. Στο νέο αυτό περιβάλλον, τα παραδοσιακά εργαλεία χάραξης στρατηγικής και αξιολόγησης επενδύσεων, όπως η προεξόφληση ταμειακών ροών, η καθαρή παρούσα αξία και οι γραμμικές προβολές του μέλλοντος, αποδεικνύονται ολοένα και πιο ανεπαρκή. Στην εποχή του γεωοικονομικού κατακερματισμού, κάθε μεγάλη επένδυση συνιστά ένα σύν-

θετο στοίχημα επί ενός δυναμικού συστήματος: δεν εξαρτάται μόνο από τη ζήτηση, το κόστος κεφαλαίου ή τις τεχνικές παραμέτρους του έργου, αλλά και από τη γεωπολιτική, την ασφάλεια, τη ρυθμιστική αβεβαιότητα και τις τεχνολογικές ανακατατάξεις.

Οι πλέον πρωτοπόρες επιχειρήσεις δεν περιορίζονται στην υιοθέτηση πιο σύνθετων μοντέλων ή στην αξιοποίηση περισσότερων δεδομένων. Η προσέγγισή τους συνίσταται στη μετάβαση προς ένα νέο υπόδειγμα στρατηγικής σκέψης και λήψης αποφάσεων: μια νέα αρχιτεκτονική όπου προηγμένα εργαλεία στρατηγικής ανάλυσης και λήψης αποφάσεων ενσωματώνονται οργανικά στις λειτουργίες του στρατηγικού σχεδιασμού και της διαχείρισης κινδύνων. Στον πυρήνα αυτής της αρχιτεκτονικής βρίσκονται μέθοδοι όπως η ανάλυση σεναρίων, το war-gaming, η προσέγγιση των real options, τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης και η ανάλυση ευπαθειών δικτύων αλληλεξαρτήσεων.

Η μέθοδος των σεναρίων αναπτύχθηκε αρχικά στο πλαίσιο του Ψυχρού Πολέμου, ως εργαλείο υποστήριξης αποφάσεων για την κατανομή μακροχρόνιων αμυντικών δαπανών και τον σχεδιασμό εξοπλιστικών προγραμμάτων υπό συνθήκες βαθιάς αβεβαιότητας. Σε αντίθεση με τις συμβατικές προβλέψεις, οι οποίες αναζητούν συνήθως ένα «βασικό» ή «πιθανότερο» μέλλον, η μεθοδολογία των σεναρίων επιδιώκει να κατανοήσει σε βάθος τις δυνάμεις και τις κρίσιμες αβεβαιότητες που διαμορφώνουν τις εξελίξεις, διερευνώντας πολλαπλά, εσωτερικά συνεκτικά και εξίσου εύλογα εναλλακτικά μέλλοντα. Υπό αυτή την οπτική, η τελική επενδυτική στρατηγική δεν προκύπτει από την προσήλωση σε μία και μόνη πρόβλεψη, αλλά από τη διαμόρφωση στρατηγικής ευελιξίας, τη διατήρηση προαιρετικότητας και την εγκαθίδρυση μηχανισμών έγκαιρης προειδοποίησης, οι οποίοι επιτρέπουν στην επιχείρηση να αναγνωρίζει εγκαίρως ποιο από τα πιθανά σενάρια αρχίζει να αποκτά μεγα-

λύτερη δυναμική. Στο ίδιο πνεύμα, ολοένα μεγαλύτερη σημασία αποκτούν και εργαλεία χαρτογράφησης και ανάλυσης δικτύων αλληλεξαρτήσεων, τα οποία επιτρέπουν στην επιχείρηση να αποτυπώνει προμνηστεύς, αντισυμβαλλομένους, ρυθμιστικές αρχές, πηγές χρηματοδότησης και λοιπούς κρίσιμους παράγοντες ως αλληλοσυνδεόμενους κόμβους, εντοπίζοντας έτσι εκείνους τους ελάχιστους αλλά καθοριστικούς δεσμούς των οποίων η διατάραξη θα μπορούσε να προκαλέσει αλυσιδωτές επιπτώσεις σε ολόκληρο το επενδυτικό σχέδιο. Η αξία των εργαλείων αυτών δεν έγκειται στο ότι «προβλέπουν» το μέλλον, αλλά στο ότι καθιστούν την επιχείρηση ικανότερη να κινηθεί εντός αυτού με μεγαλύτερη ανθεκτικότητα, διορατικότητα και προσαρμοστικότητα. Όταν ενσωματώνονται συστηματικά στον στρατηγικό σχεδιασμό και στη διαχείριση κινδύνων, παύουν να λειτουργούν ως αποσπασματικές αναλυτικές τεχνικές και συγκροτούν ένα ολοκληρωμένο σύστημα στρατηγικής

αντίληψης και λήψης αποφάσεων. Στο σύγχρονο επιχειρηματικό περιβάλλον, η έννοια της στρατηγικής ανθεκτικότητας αποκτά πιο σύνθετη και ενεργή διάσταση. Η παραδοσιακή προσέγγιση της διαχείρισης κινδύνων, που εστιάζει στην ικανότητα άμεσης αντίδρασης και ταχείας ανάκαμψης ύστερα από μια κρίση δεν επαρκεί. Η στρατηγική ανθεκτικότητα προϋποθέτει πρόβλεψη και έγκαιρη προσαρμογή απέναντι σε μεταβολές του στρατηγικού περιβάλλοντος που μπορεί να είναι βαθιές, διαρκείς και ενίοτε μη αναστρέψιμες. Συνιστά μια διαρκή διαδικασία στρατηγικής ανανέωσης, μέσα από την οποία η επιχείρηση επαναπροσδιορίζει τη στρατηγική της κατευθύνση και κατευθύνει εγκαίρως κεφάλαια και πόρους προς νέες προτεραιότητες ανάπτυξης, πριν οι εξελίξεις τη φέρουν προτετελεσμένων.

Ο κ. Σωτήρης Λεβάκος είναι στέλεχος Στρατηγικής και Επενδύσεων, δίδακτωρ του Πανεπιστημίου Cambridge.

Με τον Ανδρέα Βιολάρη και τον Λούη Νικολάου

24SPORTS

Η Coca-Cola HBC Κύπρου δίπλα στην κοινωνία

Με διαχρονική στήριξη στον Αντικαρκινικό Σύνδεσμο Κύπρου και τις δράσεις του

Επιμέλεια **ANNA ΠΟΥΛΥΒΙΟΥ**

H Coca-Cola HBC Κύπρου, στο πλαίσιο των δράσεων εταιρικής κοινωνικής ευθύνης που αναπτύσσει διαχρονικά, συνεχίζει να επενδύει σε πρωτοβουλίες που ενισχύουν την κοινωνική συνοχή και να στηρίζουν εμπράκτως όσους το χρειάζονται.

Μέσα από σταθερές συνεργασίες με οργανισμούς που επιτελούν σημαντικό κοινωνικό έργο, η εταιρεία επιδιώκει να συμβάλει ουσιαστικά στη βελτίωση της καθημερινότητας των πολιτών, ενθαρρύνοντας παράλληλα την ενεργό συμμετοχή των εργαζομένων της σε δράσεις εθελοντισμού και προσηλυτισμού.

Στο πλαίσιο αυτό, διατηρεί τη μακροχρόνια συνεργασία της με τον Αντικαρκινικό Σύνδεσμο Κύπρου, μέσα από

Στο πλαίσιο της συνεχούς υποστήριξης προς τον Σύνδεσμο, τα Γαλακτοκομικά ΛΑΝΙΤΗΣ καλύπτουν καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου τις ανάγκες σε γάλα του Κέντρου Ανακουφιστικής Φροντίδας Αροδαφνούσα.

τα Γαλακτοκομικά ΛΑΝΙΤΗΣ, στηρίζοντας δράσεις που σχετίζονται με την ενημέρωση, την ευαισθητοποίηση και την ενίσχυση των υπηρεσιών του οργανισμού προς τα άτομα με εμπειρία καρκίνου.

Ο Αντικαρκινικός Σύνδεσμος Κύπρου, με περισσότερα από 50 χρόνια παρουσίας, αποτελεί έναν από τους βασικούς πυλώνες υποστήριξης για άτομα με επιβεβαιωμένο καρκίνο και τις οικογένειές τους. Μέσα από ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών, που περιλαμβάνει υπηρεσίες υποστήριξης, ανακουφιστικές φροντίδες και ψυχολογικής στήριξης, συμβάλλει ουσιαστικά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ασθενών, καλύπτοντας σημαντικές ανάγκες.

Κατά τη φετινή χρονιά, η εταιρεία συμμετείχε για άλλη μια φορά στον ετήσιο οδικό έρανο του Συνδέσμου, καθώς και στην καθιερωμένη Πορεία Χριστούδουλας, η οποία αποτελεί μία από τις μακροβιότερες εκστρατείες ενημέρωσης και κοινωνικής κινητοποίησης στην Κύπρο. Στις 2 Απριλίου, 40 εργαζόμενοι από διαφορετικά τμήματα της εταιρείας –συμπεριλαμβανομένων των ομάδων πωλήσεων, μάρκετινγκ, διοίκησης και το εργοστάσιο παραγωγής των Γαλακτοκομικών ΛΑΝΙΤΗΣ– ένωσαν τις δυνάμεις τους και συμμετείχαν ενεργά στον οδικό έρανο, στελεχώνοντας περίπτερο συλλογής εισφορών στο κέντρο της Λευκωσίας καθ' όλη τη διάρκεια της

ημέρας. Η συμμετοχή αυτή εντάσσεται στην ευρύτερη φιλοσοφία κοινωνικής ευθύνης που υπάρχει εντός της εταιρείας, με στόχο τη διαρκή σύνδεση με την κοινωνία.

Παράλληλα, στο πλαίσιο της συνεχούς υποστήριξης προς τον Σύμβουλο, τα Γαλακτοκομικά ΛΑΝΙΤΗΣ καλύπτουν καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου τις ανάγκες σε γάλα του Κέντρου Ανακουφιστικής Φροντίδας Αρροφαντίσα, συμβάλλοντας στην κάλυψη βασικών αναγκών, διασφαλίζοντας ότι οι ασθενείς λαμβάνουν ουσιαστική διατροφική υποστήριξη. Η πρωτοβουλία αυτή αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης προσέγγισης που δίνει έμφαση όχι μόνο στην άμεση στήριξη δράσεων,

αλλά και στη μακροπρόθεσμη ενίσχυση φροντίδας.

Επιπλέον, η εταιρεία διέθεσε για άλλη μια φορά στους ελεγκτές του εράνου το Φυσικό Μεταλλικό Νερό ΚΥΚΚΟΣ, ενώ αντίστοιχη στήριξη θα προσφερθεί και κατά τη διάρκεια της Πορείας Χριστούδουλας, η οποία θα πραγματοποιηθεί στις 18 Απριλίου σε όλες τις πόλεις της Κύπρου, με τη συμμετοχή χιλιάδων πολιτών, στηρίζοντας με αυτό τον τρόπο την προσπάθεια και την παρουσία τους σε αυτόν τον σημαντικό σκοπό. Η συμβολή αυτή διευκολύνει την ομαλή διεξαγωγή των δράσεων, ενισχύοντας την εμπειρία των συμμετεχόντων.

Μιλώντας για τη συνεχή στήριξη

της εταιρείας, ο Ανδρέας Γιόρτσος, Corporate Affairs & Sustainability Manager της Coca-Cola HBC Κύπρου, δήλωσε: «Με έντονο αίσθημα ευθύνης και αλληλεγγύης, στηρίζουμε με υπερηφάνεια τον Αντικαρκινικό Σύνδεσμο Κύπρου για άλλη μια φορά. Οι άνθρωποι μας συμμετείχαν με ενθουσιασμό, δίπλα σε έναν οργανισμό που το έργο του κάνει πραγματικά τη διαφορά. Καλούμε όλους να «Είναι Εκεί» και να συμμετάσχουν στη φετινή Πορεία Χριστοδούλας σε όλες τις πόλεις της Κύπρου στις 18 Απριλίου, ενισχύοντας το μήνυμα της εκλιπίας και στηρίζοντας όποιον το έχουν περισσότερο ανάγκη».

Παράλληλα, η διαχρονική συνεργασία με τον Σύνδεσμο αποτελεί βα-

σικό άξονα της στρατηγικής βιωσιμότητας της εταιρείας, επισημαίνοντας τη σημασία της συλλογικής δράσης και της ουσιαστικής προσφοράς προς την κοινωνία.

Η συνεργασία μεταξύ της Coca-Cola HBC Κύπρου και του Αντικαρκινικού Συνδέσμου Κύπρου εντάσσεται σε ένα ευρύτερο πλαίσιο πρωτοβουλιών που στοχεύουν στη δημιουργία ενός θετικού κοινωνικού αποτυπώματος. Μέσα από τέτοιες δράσεις, αναδεικνύεται η σημασία της συμπαράστασης στους ιδιωτικούς τομείς και οργανισμούς κοινωνοφελούς χαρακτήρα, καθώς και ο ρόλος που μπορεί να διαδραματίσει η ενεργός συμμετοχή των πολιτών στην ενίσχυση του έργου τέτοιων οργανισμών.

Στις 2 Απριλίου, 40 εργαζόμενοι από διαφορετικά τμήματα της εταιρείας ένωσαν τις δυνάμεις τους και συμμετείχαν ενεργά στον οδικό έρανο, στελεχώνοντας περίπτερο συλλογής εισφορών στο κέντρο της Λευκωσίας καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας.

30.04.2026
Πέμπτη *Thursday*

20:30 (80')

Θέατρο Ριάλτο
Rialto Theatre

Chunky Funky & Soulful Groove Collective

Morfitis GEM Music Productions & Θέατρο Ριάλτο

Εισιτήρια
Tickets

P
rialto.com.cy
77777745

Θεσμικός Χορηγός
Institutional Sponsor

 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΤΜΗΜΑ
ΣΥΣΤΡΟΦΩΝ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Μεγάλοι Χορηγοί
Main Sponsors

 ALPHA BANK

**Χορηγοί
Sponsors**

CROWNE PLAZA
LIMASSOL
Αντ. Βαλ. ΝΕΤΕΛ

 FIDELIS
Management Services

Χορηγοί Επικοινωνίας
Media Sponsors

 wiz

 LOVE
100.7 FM

uide

to.com

cy

ΣΟΦΙΑ

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
10:00 - 13:00

LOVE
100.7 *FM*
98.1 & 105.7

ΠΡΩΙΜΟΥ

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΞΑΝΟΓΛΟΥ

Με σημαντική, πλην όμως αναμενόμενη πτώση κατά 25% ολοκληρώθηκε το 2025 σε ό,τι αφορά τις ξένες επενδύσεις στην ελληνική αγορά ακινήτων. Με βάση τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ) για τις εισροές ξένων κεφαλαίων για την απόκτηση ακινήτων στην Ελλάδα, το σχετικό ποσό διαμορφώθηκε πέρυσι σε 2,05 δισ. ευρώ, έναντι 2,75 δισ. ευρώ το 2024, παραμένοντας όμως μεταξύ των τριών καλύτερων επιδόσεων διαχρονικά.

Όπως αναμενόταν, η αυστηροποίηση των ορίων επένδυσης μέσω του προγράμματος «χρυσή βίζα» αλλά και η επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών σε αρκετές αγορές ενδιαφέροντος για την ελληνική αγορά είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση του αγοραστικού ενδιαφέροντος. Παράλληλα, ρόλο στην εξέλιξη αυτή είχαν και οι όλο και υψηλότερες τιμές πώλησης που έχουν διαμορφωθεί σε αρκετές περιοχές της χώρας, ιδίως στις πιο δημοφιλείς τουριστικά.

Με βάση τα στοιχεία της ΤτΕ, η πτώση από τις χώρες εκτός Ε.Ε. άγγιξε το 30,6% έναντι του 2024, καθώς επενδύθηκαν 1,2 δισ. ευρώ έναντι 1,75 δισ. ευρώ το 2025. Συνολικά το 2025 υποβλήθηκαν 7.031 νέες αιτήσεις χορήγησης αδειών διαμονής μέσω του προγράμματος «χρυσή βίζα» έναντι 9.414 αιτήσεων το 2024, καταγράφοντας ετήσια πτώση κατά 25%.

Η πτώση αυτή είχε άμεση αντανάκλαση στις εισροές κεφαλαίων από το εξωτερικό και δη τις χώρες εκτός Ε.Ε.

Είναι χαρακτηριστικό ότι το 2025 η Ελλάδα προσείλκυσε 202 εκατ. ευρώ από χώρες που συνδέονται με την κινεζική αγορά (Κίνα, Χονγκ Κονγκ και Σιγκαπούρη) έναντι 458 εκατ. ευρώ το 2024, μια πτώση κατά 55,8%.

Πτώση κατά 27% σημειώθηκε και από την αγορά της Τουρκίας με 214 εκατ. ευρώ, από 293 εκατ. ευρώ το 2024. Αντίστοιχα, μείωση κατά 31,7% καταγράφουν και οι επενδύσεις στην αγορά ακινήτων από το Ισραήλ, όπως επίσης και από τις ΗΠΑ με 32,8%. Κατά 31% υποχώρησαν και οι ροές κεφαλαίων από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, που περιορίστηκαν σε 67 εκατ. ευρώ το 2025, ενώ κατά 10% μειώθηκαν και οι επενδύσεις στην αγορά ακινήτων από

τους Βρετανούς αγοραστές (63 εκατ. ευρώ). Σε πρόσφατη ανάλυση της εταιρεία Elxis-At Home in Greece, η οποία προωθεί ακίνητα αποκλειστικά στις αγορές του εξωτερικού, κατέγραψε αυτή την τάση.

Σύμφωνα με τον κ. Γιώργο Γαβριλίδη, διευθύνοντα σύμβουλο της εταιρείας, «το εμφανώς μειωμένο ενδιαφέρον των αγοραστών από χώρες εκτός Ε.Ε. για τη λήψη της άδειας διαμονής οφείλεται στο γεγονός ότι τα ακίνητα που αγοράζονται μέσω της “χρυσής βίζας” δεν μπορούν πλέον να διατεθούν για βραχυχρόνια μίσθωση. Επομένως χάνουν επενδυτική αξία». Μάλιστα, η Elxis σημειώνει ότι η πτώση αυτή διατηρείται και φέτος, με υποχώρηση της

ζήτησης κατά 83% σε σχέση με το 2025.

Υπενθυμίζεται ότι με βάση τις αλλαγές που έγιναν στο πρόγραμμα «χρυσή βίζα», κάθε ακίνητο που αγοράζεται θα πρέπει να είναι ελάχιστης επιφάνειας 120 τ.μ., ενώ απαγορεύεται να χρησιμοποιείται ως κατάλυμα βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Παράλληλα, αποτρεπτικό ρόλο στη ζήτηση από επενδυτές εκτός Ε.Ε. έχει διαδραματίσει και η αύξηση των ελάχιστων ορίων επένδυσης στις 800.000 ευρώ για ακίνητα στην Αττική, στον Δήμο Θεσσαλονίκης και στα νησιά με ελάχιστο πληθυσμό 3.100 κατοίκων.

Πτώση κατά 15,4% σημείωσαν πέρυσι και οι εισροές κεφαλαίων από χώρες της Ε.Ε., καθώς υποχώρησαν σε 835 εκατ. ευρώ, από 988 εκατ. ευρώ το

2024. Η πτώση προήλθε σχεδόν αποκλειστικά από χώρες της Ευρωζώνης, με τις ροές να μειώνονται κατά 16,5% σε 785 εκατ. ευρώ, από 937 εκατ. ευρώ.

Μεταξύ άλλων, οι επενδύσεις από την Κύπρο μειώθηκαν κατά 34% σε 210 εκατ. ευρώ, ενώ πτώση σημειώθηκε και από τη σημαντική αγορά της Γερμανίας με 12,3% και 142 εκατ. ευρώ. Μείωση κατά 20,8% σημειώθηκε επίσης και από την Ολλανδία σε 76 εκατ. ευρώ.

Αντιθέτως, αύξηση κατά 31,1% κατέγραψε η αγορά της Γαλλίας στα 101 εκατ. ευρώ, ενώ άνοδο κατά 6,3% σημείωσαν και οι εισροές κεφαλαίων από τη Βουλγαρία, που επίσης άγγιξαν τα 101 εκατ. ευρώ.

Μετά την εξέλιξη αυτή, τα ακίνητα υποχώρησαν σημαντικά ως «υποδοχές» ξένων επενδύσεων στην ελληνική οικονομία συνολικά. Σύμφωνα με τα στοιχεία από το ισοζύγιο πληρωμών, το μερίδιο των ακινήτων ως ποσοστό επί των συνολικών άμεσων ξένων επενδύσεων υποχώρησε σε 16,6% (2 δισ. ευρώ επί συνόλου 12 δισ. ευρώ), κάτι που οφείλεται ασφαλώς και στη μεγάλη αύξηση των ξένων επενδύσεων συνολικά. Για παράδειγμα, το 2024 το μερίδιο των ακινήτων στις συνολικές ξένες επενδύσεις είχε διαμορφωθεί σε 46%, ενώ ανάλογο ήταν το ποσοστό και το 2023 (47%). Δηλαδή, σχεδόν ένα στα δύο ευρώ που εισέρρεαν στην Ελλάδα από το εξωτερικό κατευθύνονταν προς τα ακίνητα, κάτι ασφαλώς που προκάλεσε και στρεβλώσεις, καθώς απογείωσε τις τιμές και δυσχέρανε σημαντικά την προσιτότητα στέγης για μεγάλη μερίδα εγχωρίων αγοραστών.

Το μερίδιο επί των συνολικών επενδύσεων

Σύμφωνα με τα στοιχεία από το ισοζύγιο πληρωμών, το μερίδιο των ακινήτων ως ποσοστό επί των συνολικών άμεσων ξένων επενδύσεων υποχώρησε σε 16,6% (2 δισ. ευρώ επί συνόλου 12 δισ. ευρώ), κάτι που οφείλεται ασφαλώς και στη μεγάλη αύξηση των ξένων επενδύσεων συνολικά. Για παράδειγμα, το 2024 το μερίδιο των ακινήτων στις συνολικές ξένες επενδύσεις είχε διαμορφωθεί σε 46%, ενώ ανάλογο ήταν το ποσοστό και το 2023 (47%).

Υποχωρεί η ζήτηση και φέτος

Σύμφωνα με τον κ. Γιώργο Γαβριλίδη, διευθύνοντα σύμβουλο της Elxis-At Home in Greece, «το εμφανώς μειωμένο ενδιαφέρον των αγοραστών από χώρες εκτός Ε.Ε. για τη λήψη της άδειας διαμονής οφείλεται στο γεγονός ότι τα ακίνητα που αγοράζονται μέσω της “χρυσής βίζας” δεν μπορούν πλέον να διατεθούν για βραχυχρόνια μίσθωση». Μάλιστα, η Elxis σημειώνει ότι η πτώση αυτή διατηρείται και φέτος, με υποχώρηση της ζήτησης κατά 83% σε σχέση με το 2025.

Διπλασιάστηκαν οι τιμές κατοικιών στην Αττική από το 2017

Η σταδιακή εξομάλυνση των ξένων επενδύσεων σε ακίνητα, μετά μια «εκρηκτική» τριετία, αναμένεται να επιπρεάσει συνολικά την αγορά κατοικίας, καθώς θα πρέπει να αυξηθεί η εξάρτηση από την εγχώρια ζήτηση, κάτι διόλου εύκολο με τα σημερινά οικονομικά δεδομένα. Μέχρι σήμερα και χάρη στη μεγάλη άνοδο της ζήτησης από το εξωτερικό παρατηρήθηκε μεγάλη αύξηση τιμών πώλησης, ιδίως σε περιοχές με επενδυτικό ενδιαφέρον, όπως το κέντρο της Αθήνας, τα νότια προάστια και δημοφιλείς παραθεριστικοί προορισμοί.

Το «ράλι» αυτό συμπάρεσυρε κι άλλες περιοχές, καθώς καλλιεργήσε πολύ υψηλές προσδοκίες μεταξύ των πωλητών και αρκετοί εξ αυτών έχουν πλέον κερδοσκοπικό προσανατολισμό, δηλαδή επιθυμούν να πουλήσουν μόνο αν εξασφαλίσουν ένα πολύ υψηλό τίμημα, συχνά πολύ μεγαλύτερο από την εύλογη

αξία του ακινήτου τους. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΤτΕ, από το 2017, δηλαδή όταν ολοκληρώθηκε η καθοδική πορεία της αγοράς, και μέχρι και το 2025, οι τιμές στην Αττική έχουν σημειώσει σωρευτική αύξηση κατά 104,5%. Μάλιστα είναι πλέον 13,1% υψηλότερες σε σχέση με το 2008, κάτι που εξηγεί και τη δυσκολία των εγχωρίων αγοραστών να ακολουθήσουν, καθώς η αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών παραμένει σε επίπεδο χαμηλότερο σε σχέση με την περίοδο πριν από την οικονομική κρίση.

Στο σύνολο της χώρας, οι τιμές των κατοικιών έχουν σημειώσει αύξηση κατά 87,6% από το χαμηλό του 2017, όντας πλέον 8,1% πάνω από το προηγούμενο υψηλό σημείο του 2008. Αντίστοιχα, στη Θεσσαλονίκη παρατηρείται αύξηση κατά 99,4% από το 2017 και οι τιμές ξεπερνούν και κατά 6,2% το επίπεδο του 2008.

Σύμφωνα με έρευνα της ΤτΕ, η δυνατότητα απόκτησης στέγης στην περιοχή μέσω τραπεζικού δανεισμού είναι πλέον δύσκολη, ακόμη και για νοικοκυριά μεσαίων εισοδημάτων.

Την ίδια περίοδο, όμως, η αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών δεν έχει ακολουθήσει την ίδια πορεία. Σύμφωνα με τη Eurostat, το ποσοστό του πληθυσμού που δαπανάει πάνω από το 40% του διαθέσιμου εισοδήματός του για έξοδα στέγασης (δείκτης επιβάρυνσης κόστους κατοικίας) στην Ελλάδα ανήλθε σε 28,9% το 2024, με τον αντίστοιχο

ευρωπαϊκό μέσο όρο να εκτιμάται στο 8,2%, κατατάσσοντας την Ελλάδα στην πρώτη θέση ως προς τη στεγαστική επιβάρυνση στην Ε.Ε.

Στα μεγάλα αστικά κέντρα αυτό το ποσοστό εκτιμήθηκε στο 29,1%, ενώ στις αγροτικές περιοχές στο 27,7%. Το ποσοστό των ενοικιαστών που εμφανίζονται να καταβάλλουν άνω του 40% του εισοδήματός τους για στέγαση εκτιμάται στο 37,4%, ενώ στην περίπτωση ιδιοκτητών με στεγαστικό δάνειο ο δείκτης επιβάρυνσης υπολογίζεται στο 20,9%.

Το αποτέλεσμα είναι ότι η δυνατότητα απόκτησης κατοικίας στην Αττική μέσω τραπεζικού δανεισμού είναι πλέον πολύ δύσκολη, ακόμη και για νοικοκυριά μεσαίων εισοδημάτων που πληρούν τα κριτήρια χρηματοδότησης. Στο συμπέρασμα αυτό καταλήγει σχετική έρευνα της ΤτΕ για την εκτίμηση της προσιτότητας των κατοικιών στην Αττική. Για

να υπολογιστεί η δυνατότητα εξασφάλισης του απαραίτητου κεφαλαίου, η ΤτΕ δημιούργησε τον Δείκτη Ικανότητας Στεγαστικής Χρηματοδότησης, ο οποίος μετράει τον βαθμό στον οποίο ένα νοικοκυριό μπορεί να αποπληρώσει ένα στεγαστικό δάνειο για τυπική κατοικία μέσης αξίας στην υπό διερεύνηση περιοχή.

Όταν ο δείκτης είναι ίσος με τη μονάδα ή μεγαλύτερος, η εκάστοτε περιοχή είναι προσιτή για ένα νοικοκυριό μεσαίου εισοδήματος, καθώς η δόση του στεγαστικού δανείου για αγορά της τυπικής κατοικίας δεν υπερβαίνει το 25% του εισοδήματός του. Αντίθετα, όταν η τιμή του δείκτη γίνεται μικρότερη της μονάδας, η αγορά ακινήτου μέσω τραπεζικού δανεισμού καθίσταται μη προσιτή.

Με βάση τα παραπάνω, η έρευνα της ΤτΕ αποκαλύπτει ότι στην Αττική ο δείκτης κυμαίνεται πλησίον του ορι-

ου του 1 και συγκεκριμένα μεταξύ 0,7 και 1,4, στοιχείο που σύμφωνα με την ΤτΕ «καταδεικνύει οριακή ή χαμηλή προσιτότητα». Αναλυτικότερα, με βάση τα αποτελέσματα του δείκτη, η βέλτιστη δυνατότητα αγοράς κατοικίας με τραπεζική χρηματοδότηση καταγράφεται στην αγορά κατοικιών των δυτικών προαστίων, ενώ αντίθετα τα νότια προάστια καταγράφονται ως η λιγότερο προσιτή επιλογή. Χαμηλότερα από το 1 εκτιμάται και ο δείκτης για τα βόρεια προάστια, ενώ αντίθετα οι δείκτες του Πειραιά και της υπόλοιπης Αττικής εκτιμώνται ελαφρώς υψηλότερα του 1. Τέλος, για το κέντρο της Αθήνας ως σύνολο (δηλαδή περιλαμβάνοντας και τις πιο προσιτές περιοχές, πέραν του ακριβού ιστορικού κέντρου) ο δείκτης εκτιμάται οριακά πάνω από το όριο ικανότητας στεγαστικής χρηματοδότησης των νοικοκυριών.

CYVIEW 182 LAKATAMIA

- ✓ Modern Residential Development
- ✓ Energy Efficient (Class A)
- ✓ Well Design Living Spaces
- ✓ Elegant Architecture
- ✓ Available 1-2 Bedrooms

From €130.000 + VAT

Αγίου Γεωργίου 47,
3ος όροφος, 2224 Λατοιά

22486955

www.cyview-developers.com

info@cyview-developers.com

Hilton Nicosia Επαναπροσδιορίζει την εμπειρία των Meetings

Στη σύγχρονη επιχειρηματική πραγματικότητα, οι επαγγελματικές συναντήσεις και εκδηλώσεις απαιτούν χώρους που συνδυάζουν τεχνολογία, ευελιξία και υψηλή αισθητική. Το Hilton Nicosia επαναπροσδιορίζει την εμπειρία των Meetings & Events στη Λευκωσία, προσφέροντας ολοκληρωμένες λύσεις υψηλών προδιαγραφών, πάντα με την αξιοπιστία και τα διεθνή πρότυπα του Ομίλου Hilton.

Στην καρδιά αυτής της εμπειρίας βρίσκεται η πλήρως ανακαινισμένη Ledra Ballroom, μία από τις μεγαλύτερες και πιο εμβληματικές αίθουσες εκδηλώσεων της πρωτεύουσας. Με δυνατότητα φιλοξενίας έως και 3.000 ατόμων σε δεξίωση και 1.000 σε καθιστό δείπνο, αποτελεί ιδανική επιλογή τόσο για μεγάλα συνέδρια και εταιρικές παρουσιάσεις όσο και για gala dinners και κοινωνικές εκδηλώσεις. Ο ενιαίος χώρος, χωρίς κολώνες, προσφέρει απρόσκοπτη ορατότητα και μέγιστη ευελιξία στη διαμόρφωση, ενώ μπορεί να διαχωριστεί σε επιμέρους αίθουσες για ταυτόχρονες ενέργειες. Οι αναβαθμισμένες υποδομές περιλαμβάνουν προηγμένα οπτικοακουστικά συστήματα, σύγχρονο φωτισμό LED και βελτιστοποιημένη ακουστική, διασφαλίζοντας ιδανικές συνθήκες για παρουσιάσεις, συνέδρια και επαγγελματικές συναντήσεις υψηλών απαιτήσεων.

Πέρα από τις εντυπωσιακές υποδομές, το Hilton Nicosia ξεχωρίζει για την ολοκληρωμένη υποστήριξη σε κάθε στάδιο της διοργάνωσης. Η εξειδικευμένη ομάδα του ξενοδοχείου προσφέρει εξατομικευμένες λύσεις, από τον σχεδιασμό και την τεχνική υποστήριξη μέχρι την υψηλού επιπέδου γαστρονομική εμπειρία, διασφαλίζοντας την άψογη εκτέλεση κάθε εκδήλωσης, συνεδρίου ή επαγγελματικής συνάντησης.

Ο γενικός διευθυντής του Hilton Nicosia, κ. Εύρος Στυλιανού, δήλωσε: «Στόχος μας είναι να προσφέρουμε εμπειρίες που ξεπερνούν τις προσδοκίες των επισκεπτών μας, συνδυάζοντας σύγχρονες υποδομές, υψηλού επιπέδου υπηρεσίες και την αυθεντική φιλοξενία που χαρακτηρίζει τον Όμιλο Hilton παγκοσμίως».

Eurobank Διπλή διάκριση

Η Eurobank συνεχίζει να κάνει τη διαφορά στον τομέα του Private Banking, προσφέροντας υπηρεσίες υψηλού επιπέδου στους πελάτες της. Αυτό επιβεβαιώνουν οι σημαντικές διακρίσεις που εξασφάλισε πρόσφατα η Τράπεζα στα Euromoney Private Banking Awards 2026.

Τα συγκεκριμένα βραβεία αποτελούν έναν από τους πιο έγκριτους θεσμούς βράβευσης του χρηματοπιστωτικού τομέα διεθνώς. Η Eurobank εξασφάλισε τα βραβεία «Cyprus's Best International Private Bank» και «Cyprus's Best for Digital Solutions» ως αναγνώριση της αριστείας των υπηρεσιών που προσφέρει στους τομείς του private banking και της τεχνολογικής καινοτομίας.

Πρόκειται για δύο διακρίσεις που αποτυπώνουν την ηγετική θέση της Eurobank στο private banking και αντανακλούν τη μακροχρόνια επι-

στοσύνη των πελατών της προς την ίδια. Οι συγκεκριμένες διακρίσεις είναι το αποτέλεσμα της ουσιαστικής επένδυσης της Τράπεζας σε προηγμένες τεχνολογικές λύσεις, που αναβαθμίζουν τις υπηρεσίες της και την τραπεζική εμπειρία που παρέχει, σε κάθε επίπεδο.

Η διάκριση ήρθε σε μια ιδιαίτερα σημαντική περίοδο για τον οργανισμό μετά την ολοκλήρωση της νομικής συγχώνευσης των δραστηριοτήτων της στην Κύπρο, που

σηματοδότησε μια κίνηση στρατηγικής σημασίας για τον χρηματοπιστωτικό τομέα της χώρας.

Με βασικό πλεονέκτημα την τεχνογνωσία και τη διεθνή παρουσία του Ομίλου Eurobank, μέσα από ένα ισχυρό δίκτυο στην Κύπρο, το Λουξεμβούργο, την Ελλάδα και το Ηνωμένο Βασίλειο, η Eurobank παρέχει καθημερινά στους πελάτες της πρόσβαση σε ένα ευρύ φάσμα επενδυτικών επιλογών και εξειδικευμένων χρηματοοικονομικών

υπηρεσιών για την προστασία και την αύξηση των περιουσιακών τους στοιχείων. Οι υπηρεσίες Private Banking της Τράπεζας, προσαρμοσμένες στις ανάγκες και το προφίλ κάθε πελάτη, εξασφαλίζουν μια γκάμα επιλογών, από εξειδικευμένες χρηματοδοτήσεις, όπως επενδυτικά δάνεια τύπου Lombard, μέχρι εξατομικευμένες επενδυτικές στρατηγικές, που βελτιστοποιούν τη διαχείριση της περιουσίας και των επενδύσεων.

Photos Photiades Breweries Δεντροφύτευση στη Νήσου

Με συνέπεια και υπευθυνότητα αφεναντι στις δεσμεύσεις της για βιώσιμη ανάπτυξη, η Photos Photiades Breweries, μέλος του Ομίλου Φώτος Φωτιάδης, προχώρησε στην υλοποίηση της υπόσχεσής που έδωσε στο πλαίσιο της εκδήλωσης του προγράμματος «Επιλογή», πραγματοποιώντας δεντροφύτευση κατά μήκος του ποταμού στη Νήσου, σε συνεργασία με τον Δήμο Νότιας Λευκωσίας - Ιδαίου.

Η πρωτοβουλία αυτή αποτελεί συνέχεια της συμβολικής δράσης όπου οι προσκεκλημένοι είχαν την ευκαιρία να «υιοθετήσουν» ένα δεντράκι. Η υπόσχεση αυτή πήρε σάρκα και οστά, με τη φύτευση των δέντρων να συμβάλλει ουσιαστικά στην ενίσχυση του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής.

Στη δράση συμμετείχαν ενε-

γά, μέλη της Ομάδας της Photos Photiades Breweries, επιβεβαιώνοντας ότι το πρόγραμμα «Επιλογή» δεν αποτελεί μόνο μια στρατηγική βιωσιμότητας, αλλά έναν τρόπο λειτουργίας που διαπερνά ολόκληρο τον οργανισμό. Συμμετείχαν, επίσης, συνεργάτες της εταιρείας, καθώς και μέλη από το προσωπικό του Δήμου. Μέσα από τέτοιες πρωτοβουλίες, η Εταιρεία συνεχίζει να λειτουργεί Υπεύθυνα κατ' Επilogή δημιουργώντας θετικό αποτύπωμα

τόσο στο περιβάλλον όσο και στην κοινωνία, προάγοντας την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση.

Μιλώντας για την εκδήλωση η Corporate Affairs Manager του Ομίλου Φώτος Φωτιάδης κα Άντρη Σάουρου δήλωσε μεταξύ άλλων: «Η βιωσιμότητα αποτελεί μακροχρόνια δέσμευση με συγκεκριμένους στόχους μέχρι το 2040, με σκοπό τη δραστική μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της εταιρείας και του Ομίλου, καθώς η προ-

στασία της φύσης είναι η πρώτη μας επιλογή». Ο δήμαρχος Νότιας Λευκωσίας - Ιδαίου, κ. Σταύρος Χατζηγιάννης, αφού ευχαρίστησε την εταιρεία, τόνισε ότι ο Όμιλος αποτελεί πρότυπο πράσινης βιομηχανίας και πηγή έμπνευσης για άλλες εταιρείες. Μάλιστα, εξέφρασε την ελπίδα ότι ένα ανοικτό κάλεσμα προς άλλους οργανισμούς να ακολουθήσουν τα χνάρια της εταιρείας και του Ομίλου για ένα καλύτερο μέλλον για τις επόμενες γενιές.

Ομίλος Πηλακούτα & Renault Κύπρου Best Partnership in Europe

Κορυφαία διάκριση σε διεθνές επίπεδο για τη Renault Κύπρου, η οποία κατέκτησε το βραβείο «Best Partnership in Europe» στο Renault Global Importers Conference που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα από τις 23 έως τις 25 Μαρτίου 2026.

Το Global Importers Conference αποτελεί ένα από τους σημαντικότερους θεσμούς της Renault σε παγκόσμιο επίπεδο, συγκεντρώνοντας εισαγωγείς από αγορές από όλο τον κόσμο, οι οποίοι αξιολογούνται βάσει αυστηρών κριτηρίων που περιλαμβάνουν την επιχειρησιακή απόδοση, την ανάπτυξη της μάρκας, την ποιότητα εξυπηρέτησης και τη συνολική εμπειρία του πελάτη.

Η ανάδειξη της Renault Κύπρου ως «Best Partnership in Europe» αποτελεί σημαντική αναγνώριση της εξαιρετικής συνεργασίας και καταδεικνύει την ικανότητά της να εφαρμόζει με επιτυχία τη διεθνή στρατηγική της μάρκας σε τοπικό επίπεδο. Παράλληλα, επιβεβαιώνει τη διαρκή επένδυση της εταιρείας σε ανθρώπινο δυναμικό, τεχνογνωσία, υποδομές και παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών και καινοτόμων λύσεων προς τους πελάτες της.

Η διεθνής αυτή διάκριση ενισχύει τον ρόλο του Ομίλου Πηλακούτα και της Renault Κύπρου, ως έναν από τους πλέον αξιόπιστους και δυναμικούς οργανισμούς στον τομέα της αυτοκίνησης στη χώρα μας. Ταυτόχρονα, αναδεικνύει τη σημασία της τοπικής αγοράς στο ευρύτερο ευρωπαϊκό οικοσύστημα της Renault.

Ως μέλος του Ομίλου Πηλακούτα, η Renault Κύπρου συνεχίζει να επενδύει στη βιώσιμη κινητικότητα, την καινοτομία και την αναβάθμιση της εμπειρίας πελάτη, συμβάλλοντας ενεργά στη διαμόρφωση του μέλλοντος της αυτοκίνησης στη χώρα μας προσφέροντας μια πλήρη γκάμα επιβατικών και επαγγελματικών μοντέλων.

Μέσα από ένα εκτεταμένο δίκτυο πωλησιών και εξυπηρέτησης, η εταιρεία παρέχει ολοκληρωμένες λύσεις και διασφαλίζει ότι οι Κύπριοι καταναλωτές έχουν άμεση πρόσβαση στις τελευταίες εξελίξεις της αυτοκινητοβιομηχανίας, με έμφαση στις σύγχρονες τεχνολογίες, όπως τα υβριδικά και ηλεκτρικά αυτοκίνητα.

Ισχυρή άνοδος στο Χρηματιστήριο με ράλι στις μετοχές των τραπεζών

Ο Γ.Δ. έκλεισε στις 2.284,40 μονάδες με κέρδη 2,64%, στα 470,44 εκατ. ο τζίρος

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Ισχυρό άλμα σημείωσε ο Γενικός Δείκτης στο Χρηματιστήριο Αθηνών στην «επιστροφή» του μετά τις αργίες του Πάσχα, με τον τραπεζικό κλάδο να πρωταγωνιστεί στις αποδόσεις, έπειτα και από τη βελτίωση του διεθνούς κλίματος που προκάλεσαν οι αναφορές για προσπάθειες των ΗΠΑ και του Ιράν να επιστρέψουν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, με στόχο μια πιο μακροπρόθεσμη συμφωνία αποκλιμάκωσης. Οι δηλώσεις Τραμπ ότι το Ιράν προσέγγισε τις ΗΠΑ λίγες ώρες μετά την επιβολή ναυτικού αποκλεισμού στις ιρανικές εξαγωγές πετρελαίου στα Στενά του Ορμούζ αποκλιμάκωσε, έστω και προσωρινά, τις ανησυχίες για διαταραχές στην παγκόσμια προσφορά ενέργειας. Πάντως, οι αναλύτες επισημαίνουν πως είναι σημαντικό να υπάρξει ένα προσέχδιο συμφωνίας προτού ολοκληρωθεί η εκκλειρία στις 21 Απριλίου.

Ετσι, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 2.284,40 μονάδες με κέρδη 2,64%, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 470,44 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιο-

ποίησης ενισχύθηκε κατά 2,79%, στις 5.821,74 μονάδες, ενώ με κέρδη 2,23% έκλεισε η μεσαία κεφαλαιοποίηση, στις 2.768,31 μονάδες. Στα μη τραπεζικά blue chips ξεχώρισε το ράλι 9,16% της Ακτορ και ακολούθησε η Βιοχάλκο με άλμα 5,19%. Με κέρδη άνω του 3% έκλεισαν οι ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, ΕΛΒΑΛΧαλκός και Aegean, ενώ το 2% ξεπέρασε η άνοδος στη Cenergy. Στον αντίποδα, απώλειες 5,56% κατέγραψε η Allwyn, πτώση 2,49% η Melten και υποχώρηση 1,20% η Motor Oil.

Ο τραπεζικός δείκτης κατέγραψε ράλι 5,63% κλείνοντας στις 2.673,7 μονάδες, με τη Eurobank να εκτινάσσεται 7,56% υψηλότερα, την Εθνική Τράπεζα να σημειώνει άλμα της τάξεως του 5,95%, την Τράπεζα Κύπρου να ακολουθεί με κέρδη 5,68%, την Τράπεζα Πειραιώς να ενισχύεται κατά 4,47%, την Alpha Bank να σημειώνει κέρδη 4,40% και την Optima bank να κλείνει 3,20% υψηλότερα.

Σημαντική ώθηση δέχθηκαν οι τραπεζικές μετοχές από τις νέες εκθέσεις των HSBC και UBS για τον κλάδο. Οι δύο οίκοι δήλωσαν «αγοραστές» των μετοχών των τεσσάρων ελληνικών συστημικών τραπεζών.

Σημαντική ώθηση δέχθηκαν οι τραπεζικές μετοχές από τις νέες εκθέσεις των HSBC και UBS για τον κλάδο. Οι δύο οίκοι δήλωσαν «αγοραστές» των μετοχών των τεσσάρων ελληνικών συστημικών τραπεζών.

μικών τραπεζών, εκτιμώντας πως παρά το ριμπάουντ που έχουν σημειώσει από τη βουτιά που προκάλεσε ο πόλεμος στο Ιράν, οι αποτιμήσεις τους παραμένουν

ελκυστικές, με το περιθώριο για περαιτέρω άνοδο να είναι σημαντικό. Η HSBC μάλιστα τόνισε πως «βλέπει» τέσσερις λόγους για να γίνει πιο θετική, τους εξής:

- 1) οι νεοαποκτηθείσες ασφαλιστικές εταιρείες υποστηρίζουν υψηλότερο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης κερδών ανά μετοχή 8% για το 2025-2028,
 - 2) οι ελληνικές τράπεζες έχουν θετική ευαισθησία στις αυξήσεις επιτοκίων της ΕΚΤ,
 - 3) οι αναβαθμιζόμενοι στόχοι επιστροφής κεφαλαίου υποδηλώνουν πολύ υψηλές αποδόσεις rayout της τάξεως του 19%-25% κατά την επόμενη τριετία και
 - 4) η αναβάθμιση της Ελλάδας στο γκρουπ των ανεπτυγμένων αγορών θα οδηγήσει σε σταδιακές εισροές κεφαλαίων στις τράπεζες.
- Ετσι, η HSBC αναβάθμισε τη σύστασή της για την Εθνική Τράπεζα και τη Eurobank σε «αγορά», από «διακράτηση» πριν, ενώ εξακολουθεί να προτιμά την Alpha Bank και την Τράπεζα Πειραιώς, στις οποίες η σύσταση παραμένει «αγορά». Επίσης, αύξησε την τιμή-στόχο της Alpha Bank στα 4,85 ευρώ, από 4,35 ευρώ πριν, της Eurobank στα 4,70 ευρώ, από 3,65 ευρώ, της Εθνικής Τράπεζας στα 18,45 ευρώ, από 13,65 ευρώ, και της Τράπεζας Πειραιώς στα 11,70 ευρώ, από 9,25 ευρώ.

Σημαντικά κέρδη κατέγραψαν οι ευρωπαϊκές αγορές

Στα υψηλότερα επίπεδα του τελευταίου μήνα έφθασαν χθες οι ευρωπαϊκές μετοχές, καθώς επικράτησε αισιοδοξία μεταξύ επενδυτών για την προοπτική νέων ειρηνευτικών συνομιλιών ανάμεσα στην Ουάσιγκτον και την Τεχεράνη.

Η προσδοκία υπερίσχυσε, έτσι, των δυσοίωνων προειδοποιήσεων του οίκου ειδών πολυτελείας LVMH αλλά και άλλων εταιρειών για τον αντίκτυπο του πολέμου στα έσοδα και στα κέρδη τους. Η αισιοδοξία βασίστηκε σε πηγές που αναφέρουν πως οι εκπρόσωποι των εμπόλεμων θα επιστρέψουν στο τραπέζι των συνομιλιών στο Ισλαμαμπάντ μέσα στην εβδομάδα παρά το αδιέξοδο του προηγούμενου γύρου. Αυτό είχε άμεσο αντίκτυπο στις τιμές του πετρελαίου που υποχώρησαν κάτω από το επίπεδο των 100 δολ. το βαρέλι. Ετσι το αργό Δυτικού Τέξας κυμαίνονταν το βράδυ στα 93,70 δολ. το βαρέλι, σημειώνοντας υποχώρηση κατά 5,40%, και το Brent στα 96,40 δολ. το βαρέλι, σημειώνοντας πτώση κατά 2,97%. Οι ευρωπαϊκές αγορές έχουν γνωρίσει σημαντικές διακυμάνσεις από τις αρχές του πολέμου στο τέλος Φεβρουαρίου, σε μεγάλο βαθμό εξαιτίας της ενεργειακής εξάρτησης της Ευρώπης από τους υδρογονάνθρακες της Μέσης Ανατολής.

Παρά τους κραδασμούς, πάντως, ο πανευρωπαϊκός δείκτης Eurostoxx 600 έχει συγκεντρώσει συνολικά κέρδη 4% μέσα στους τελευταίους 12 μήνες, υπερβαίνοντας ελαφρώς την απόδοση του αμερικανικού S&P 500 που στη διάρκεια

Ο Xetra DAX στη Φρανκφούρτη έκλεισε χθες με άνοδο 1,27%.

της ίδιας περιόδου σημείωσε άνοδο 0,5%. Χθες ο Eurostoxx 600 έκλεισε με άνοδο 0,95%, με τα μεγαλύτερα κέρδη να συγκεντρώνουν οι βιομηχανικές μετοχές και οι μετοχές του κλάδου της τεχνολογίας. Οι δείκτες που παρακολουθούν τους δύο κλάδους έκλεισαν με άνοδο 1,2% και 1,9% αντιστοίχως.

Οι κλάδοι που σημείωσαν απώλειες ήταν των ειδών οικιακής χρήσης, όπως και των ειδών πολυτελείας, αλλά και η Imperial Brands που σημείωσε πτώση 8% όταν η καπνοβιομηχανία Davidoff ανακοίνωσε πως ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή ενδέχεται να πλήξει την απόδοσή της το δεύτερο εξάμηνο. Ετσι, ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου έκλεισε με μικρά κέρδη 0,25%, ενώ με σημαντικά άνοδο έκλεισαν οι μεγαλύτερες ευρωπαϊκές αγορές: ο Xetra DAX με άνοδο 1,27%, όπως και ο CAC 40 του Παρισιού επίσης με άνοδο 1,12% και ο FTSE MIB του Μιλάνου με κέρδη 1,36%.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				London/Λονδίνο			
(Σε δολάρια)				(Σε νέβες)			
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	
3M COMPANY/d	153,02	0,1505		ANGLO AMERICAN/d	3566,06	1,968	
ALCOA CORP/d	71,57	-2,3735		A.B.FOOD/d	1881,741	-0,319	
ALTRIA GROUP/d	65,255	-2,3275		ADMIRAL GRP/d	3307	-0,661	
AMAZON COM/d	250,23	4,3103		ADINTECH/d	3875	2,84	
AMER EXPRESS C/d	328,06	1,3094		AVIVA/d	633,2	1,77	
AMER INTL GROU/d	77,88	0,0642		ASTRAZENECA/d	14970	-0,467	
AMGEN/d	349,7801	-0,0114		BACCOCK INTL/d	1277	-0,316	
APPLE INC/d	258,615	-0,2257		BAE SYS/d	2231,5	-0,623	
BANK OF AMERIC/d	53,515	0,3093		BARCLAYS/d	440,65	1,828	
BAKTER INTL INF/d	17,835	1,1628		BRAMERJOB/d	4244	-2,852	
BOEING CO/d	223,11	0,4367		BERKELEY GRHL/d	3390	-1,796	
BRISTOL MYERS /d	58,31	0,4306		BRAND/d	384,3	2,891	
CITICORP INC/d	792,06	0,0401		BUNZL/d	2313	-1,616	
THE CIGNA GP O/d	273,41	-0,6215		BP/d	566,3	-2,434	
CHEVRON/d	185,59	-3,2277		BURBERRY GRP/d	1144,4	2,903	
CISCO SYSTEMS/d	81,94	-0,4979		BT GROUP/d	220	2,23	
CITIGROUP/d	130,54	3,3735		COCACOLA HBC A/d	4405,486	0,385	
CERVECERIAS/d	12,395	-0,3617		CARNIVAL/d	2114	5,331	
COCA-COLA CO/d	76,09	-0,4188		CENTRICA/d	212,6	-0,189	
COLGATE PALMOL/d	84,31	0,393		COMPASS GROUP/d	2725	-0,073	
DAMAS CORP/d	118,51	1,874		CAPITA GROUP/d	272,155	3,592	
DIANA SHIPPING/d	2,54	0,7937		CRH/d	8672	1,66	
DOW INC/d	38,935	-2,9294		DCC/d	5151,022	0,588	
DUPONT DE NMOU/d	46,71	-0,9332		DIADEO/d	1494,6	2,406	
GLBL X EM MR E/d	33,78	1,4414		EXPERIAN/d	2661	2,209	
ENTERGY CP/d	115,33	0		EASYVIEW/d	393,3	5,118	
EXXON MOBIL/d	148,01	-3,0333		FRESNILLQ/d	3654	4,739	
FEDEX CORP/d	370,98	-0,2447		GLENCORE/d	568,1	-0,266	
FORD MOTOR CO/d	12,63	3,8651		GSK/d	2189,8686	0,922	
INTL BUS MACHI/d	240,51	1,1311		HIKMA/d	1345,5	1,4	
GENERAL DYNAM/d	338,34	-0,7102		HAMMERSON/d	326,972	4,315	
GE AEROSPACE O/d	316,975	1,6271		HSBC HLDGS.UK/d	1335,4	0,931	
GOLDM SACHS GR/d	908,63	2,0027		INTL CONSOL A/d	392,7	3,187	
HALLIBURTON CO/d	37,68	-2,4087		INTERCON. HOTE/d	142,37921	3,351	
THE HTFD INF/d	138,615	-0,3272		3I GRP/d	2765,5	0,236	
HP INC/d	18,825	-2,1061		IMPERIAL/d	2906	-4,835	
HOME DEPOT INC/d	341,82	0,0762		INTERTEK GROUP/d	4316	12,834	
INTEL CORP/d	62,8792	-3,5299		ITV/d	78,178	1,23	
JOHNSON JOHNSO/d	241,54	1,5045		JOHNSON MATTHE/d	2030	1,196	
JPMORGAN CHASE/d	311,97	-0,5451		KINGFISHER/d	305	-0,295	
LAZARD INC ORD/d	49,74	3,1095		LAND SECS/d	593,867	2,06	
MCDONALD'S COR/d	301,975	-0,8325		LEGAL&GEN/d	263,725	2,409	
MERCK & CO/d	119,49	-0,5493		LLOYDS GRP/d	101,9	2,325	
MICROSOFT CP/d	394,2501	2,5705		MARKS & SP/d	4895	-0,112	
3M COMPANY/d	153,02	0,1505		MONDI/d	863,54	0,117	
MORGAN STANLEY/d	184,215	1,6976		NATIONAL GRID/d	1311,9	-0,803	
NIKE INC CL B/d	43,81	2,0974					
NORFOLK SOUTHE/d	299	0,4839					
PFIZER INC/d	27,28	-0,2195					
PROCTER & GAMB/d	144,285	0,491					
ROCKWELL AUTOM/d	406,94	-0,206					
SLB LMTD ORD/d	51,42	-0,963					
SOUTHERN/d	95,42	-0,5316					

Zurich/Zupixn				Frankfurt/Φρανκφούρτη			
(Σε ελβ. Φρ.)				(Σε ευρώ)			
Εταιρείες	Χθες	Μετ.%		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	
ABB LTD N/d	72,2	0,87		ADIDAS N/d	137,9	1,9	
RICHMONT N/d	156,35	2,26		ALLIANZ SE/d	384	5,1	
GEBERIT N/d	546,8	0,51		BASF SE/d	53,73	-0,92	
NOVARTIS N/d	120,28	-0,28		BAY MOT WERKE/d	82,5	-1,38	
SGS N/d	85,46	1,74		BEIERSDORF/d	75,88	1,08	
SWATCH GROUP I/d	186,6	1,17		BAYER N AG/d	40,61	-0,18	
ADECCO N/d	18,57	1,2		COMMERZBANK/d	35,24	0,86	
JULIUS BAER N/d	61,4	0,92		CONTINENTAL AG/d	64,94	1,3	
GIVAUDAN N/d	2869	2,68		DEUTSCHE BANK I/d	28,535	1,05	
NESTLE SA/d	79,43	1,72		DT BOERSE N/d	253,9	-1	
SWISSCOM N/d	666,5	0,83		DT LUFTHANSA A/d	8,004	0,238	
SWISS RE N/d	129,1	1,73		DT TELEKOM N/d	28,74	-0,37	
UBS GROUP N/d	33,48	1,3					
ZURICH INSURAN/d	552,6	0,51					

Amsterdam/Αμστερντμ				Milano/Μιλάνο			
(Σε ευρώ)				(Σε ευρώ)			
Εταιρείες	Χθες	Μετ.%		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	
AALBERTS/d	31,18	0,97		ENI/d	23,49	24,01	
AEGON/d	6,862	1,15		#N/A Invalid field.	5,765	1,93	
ABN AMRO BANK/d	30,01	2,92		MEDIOBANCA/d	17,98	17,98	
AKZO NOBEL/d	51,52	1,82		RCS MEDIAGROUP/d	0,98	0,96	
ARCELOMITTAL/d	52,82	2,21		SNAM/d	6,74	6,73	
ASMI HOLDING/d	1284,2	1,94		TELECOM ITALIA/d	0,66	0,66	
GALAPAGOS/d	24,66	2,75		TENARIS/d	25,25	25,73	
HEINEKEN/d	68	0,62		TERNA/d	10,23	10,27	
ING GROEP/d	25,025	1,32		UNICREDIT/d	70,36	3,2	
KPN KON/d	4,769	-0,65		Τοkyo/Τόκιο			
NN GROUP/d	72,8	0,61		(Σε γιέν)			
IMCO/d	91,18	-0,26		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	
ROSTAD/d	22,22	0,82		ASAHI GROUP HL/d	1622,5	0,22	
RELX/d	29,56	2,43		ASTELLAS PHARM/d	2521	-1,54	
VOPAK/d	43,02	0,23		BRIDGESTONE CO/d	3405	0,68	
WOLTERS KLUWER/d	65	2,3		CANON INC/d	4345	-0,66	
SHIMIZU CORP/d	2863	0,58		CASIO COMPUTER/d	1731	4,4	
SHISEIDO/d	3215	-2,13		CITIZEN WATCH/d	1795	0,11	
SONY GROUP COR/d	3280	0,89					
SMFG/d	5539	-0,68					
SUMITOMO CHEM/d	520,1	-0,52					
SUZUKI/d	2832	0,35					
TAISEI CORP/d	16580	1,07					
TDK CORPORATION/d	2273	0,31					
TOBU RAILWAY/d	2923,5	-0,48					
TOKIO MARINE H/d	6915	-1,21					
TORAY INDUSTRI/d	1151,5	0,09					
TREND MICRO/d	5361	4,24					
TOPY INDS LTD/d	3055	0,99					
TORAY INDUSTRI/d	1151,5	0,09					
TOYOTO/d	1493	1,84					
TOYOTA MOTOR C/d	3326	0,21					
YAMAHA CORP/d	1187,5	-0,34					
Paris/Παρισι							
(Σε ευρώ)							
Εταιρείες	Χθες	Μετ.%		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	
ACCOR/d	45,49	2,39		AIR LIQUIDE/d	187,28	-0,12	

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ			
ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ		ΤΙΜΕΣ SPOT	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1793	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,6225
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	187,33	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	8,0379
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	24,349	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	9,2372
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4726	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	20.202,65
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,86913	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,5567
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	363,85	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	109,7765
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,2425	ΓΟΥΑΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1.734,18
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	5,0903	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	20,3173
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,7980	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	4,6594
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	0,9210	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,9992
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	143,80	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	70,578
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	11,1010	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,4993
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	52,7442	ΜΠΑΧΤ ΤΑΙΛΑΝΔΗΣ	37,791
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,6558	PANT ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	19,2845
ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	5,8747		

ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ: Λόγω της τρέχουσας συναλλακτικής δραστηριότητας στην αγορά EUR/RUB, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία τιμή αναφοράς αντιπροσωπευτική των επικρατούσων συνθηκών της αγοράς. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ αποφάσισε να αναστείλει τη δημοσίευση τιμής ανα

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ					ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.						
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	2.284,40	2.225,74	58,66	2,64%	ΤΡΑΠΕΖΕΣ				
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	5.821,74	5.663,91	157,83	2,79%	ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ				
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΕΝ.Α. GROWTH ΧΑ	17.931,34	18.004,61	-73,27	-0,41%	ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ				
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.837,59	4.826,10	11,49	0,24%	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ				
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΜΙΚΡΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΧΑ	2.347,58	2.325,06	22,52	0,97%	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ				
FTSE/Χ.Α. MID CAP	2.768,31	2.707,99	60,32	2,23%	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ				
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	1.375,39	1.334,85	40,54	3,04%	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ				
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ Χ.Α.	518,22	506,24	11,98	2,37%	ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ				
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	2.717,54	2.643,85	73,69	2,79%	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ				
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	10.448,88	10.165,61	283,27	2,79%	ΤΣΙΜΕΝΤΑ				
FTSE/Χ.Α. MID CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.971,86	3.885,32	86,54	2,23%	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ				
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	3.055,13	2.999,46	55,67	1,86%	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ				
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	4.516,69	4.400,72	115,97	2,64%	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ				
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	2.673,70	2.531,12	142,58	5,63%	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΧΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ				
FTSE/ATHEX ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	6.677,99	6.582,68	95,31	1,45%	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒ. ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ				
FTSE/ATHEX ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	12.496,86	11.834,72	662,14	5,59%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ				
FTSE/ATHEX ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.305,58	5.246,29	59,29	1,13%	ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ				
FTSE/ATHEX ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	4.768,23	4.831,45	-63,22	-1,31%	ΥΔΡΕΥΣΗ				
FTSE/ATHEX ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	9.957,64	9.931,15	26,49	0,27%	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ				
FTSE/ATHEX ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	11.829,86	11.519,74	310,12	2,69%	ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ				
FTSE/ATHEX ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	10.642,35	10.238,74	403,61	3,94%	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ				
FTSE/ATHEX ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	6.852,90	6.889,30	-36,40	-0,53%	ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ				
					ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ				
					ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ				
					ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ				
					ΤΡΟΦΙΜΑ				
					ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ				

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ					ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25				
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.	Κλείσιμο	Μετ. %		
ΑΚΤΟΡ ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ (ΚΟ)	10,960	9,16%	ALLWYN AG (ΚΟ)	13,600	-5,56%	ΕΕΕ	50,7	1,40%	
ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	3,960	8,20%	ΕΥΡΩΠΗ HOLDINGS (ΚΟ)	1,862	-2,92%	ΠΕΙΡ	8,46	4,47%	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΥΡΟΒANK Α.Ε. (ΚΟ)	4,014	7,56%	METLEN PLC (ΚΟ)	35,200	-2,49%	ΕΥΡΩΒ	4,014	7,56%	
ΒΙΟΚΑΡΠΕΤ (ΚΟ)	1,716	6,06%	ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	38,000	-1,20%	ΕΤΕ	15,13	5,95%	
CREDIABANK (ΚΟ)	1,156	6,06%	REBOIL (ΚΟ)	1,595	-0,93%	ΑΛΦΑ	3,8	4,40%	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	15,130	5,95%	ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	15,400	-0,90%	ΔΕΗ	19,58	1,50%	
BANK OF CYPRUS HOLDINGS PLC (ΚΟ)	9,300	5,68%	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	1,144	-0,87%	ΜΤΛΝ	35,2	-2,49%	
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	14,200	5,19%	ALPHA REAL ESTATE SERVICES (ΚΟ)	7,220	-0,82%	BOCHGR	9,3	5,68%	
ΚΑΡΕΛΙΑ (ΚΟ)	407,000	5,17%	ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	9,130	-0,76%	ΟΤΕ	18,1	1,12%	
REAL CONSULTING (ΚΟ)	5,780	5,09%	ΔΙΔΟΣ ΠΛΑΣΤΙΚΑ (ΚΟ)	6,040	-0,66%	ΓΕΚΤΕΡΝΑ	40,04	3,20%	

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ			
ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ		
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	90.710.317,36	ALPHA ETF FTSE ATHEX LARGE CAP	2,18%
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)	72.714.401,94	ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)	0,83%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΥΡΟΒANK Α.Ε. (ΚΟ)	70.887.578,66	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,66%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	56.097.610,86	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	0,65%
METLEN PLC (ΚΟ)	21.061.114,56	PROFILE (ΚΟ)	0,58%
ALLWYN AG (ΚΟ)	20.490.663,06	ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	0,54%
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	18.181.698,40	ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΥΡΟΒANK Α.Ε. (ΚΟ)	0,49%
JUMBO (ΚΟ)	14.950.399,80	JUMBO (ΚΟ)	0,47%
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	14.394.429,18	ΤΖΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΛ (ΚΟ)	0,47%
ΟΤΕ (ΚΟ)	12.602.038,55	LAVIPHARM (ΚΟ)	0,44%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ				
ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ				
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΦΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ	
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	356	2.976	9.296	
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	15	37	3.131	
FTSE/Χ.Α. Large Cap	338	2.909	6.165	
MSCI GREECE REBASED	3	30	0	
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	3.495	37.933	1.692.009	
ΑΔΗΜΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	4	21	8.104	
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	6	35	2.536	
ΑΚΤΟΡ Α.Ε. ΣΥΜ/ΧΩΝ (ΚΟ)	48	828	96.491	
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	328	910	4.181	
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	1.011	11.450	58.055	
AUTONELLAS (ΚΟ)	6	32	240	
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	0	0	126	
BANK OF CYPRUS (ΚΟ)	26	219	2.225	
COCOA-LA HBC AG (ΚΟ)	35	10.547	1.267.847	
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	1	5	942	
CrediaBank (ΚΟ)	0	0	113	
ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΚΟ)	67	383	3.517	
ΕΛΒΑΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	632	4.148	65.632	
EUROBANK (ΚΟ)	1	4	1.582	
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	50	216	2.561	
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	201	2.324	25.441	
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	16	57	12.784	
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	18	72	2.868	
HELLENIQ ENERGY (ΚΟ)	42	168	5.279	
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	0	0	326	
INTRALOT (ΚΟ)	7	16	4.201	
JUMBO (ΚΟ)	58	299	12.011	
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	38	192	3.869	
METLEN PLC (ΚΟ)	33	103	19.028	
MIG (ΚΟ)	222	836	13.372	
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	0	0	143	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	17	47	259	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	153	995	11.344	
ΤΡΑΠΕΖΑ OPTIMA BANK (ΚΟ)	1	5	485	
ΟΤΕ (ΚΟ)	1	1	877	
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	40	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΟ)	360	3.584	45.374	
ΔΕΗ (ΚΟ)	30	169	17.584	
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	3	4	211	
TITAN (ΚΑ)	10	26	327	
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	70	237	2.034	
Δικαιώματα σε Δείκτες	49	681	3.716	
FTSE/Χ.Α. Large Cap	49	681	3.716	
Δικαιώματα σε Μετοχές	3	28	3.862	
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3	28	613	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	98	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	364	
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	227	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΟ)	0	0	2.450	
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	110	
Συνολική Δραστηριότητα	3.903	41.618	1.708.883	

Η ενεργειακή κρίση, εφιάλτης των κεντρικών τραπεζών

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΤΟΥΜΠΟΥ**

Η παρούσα κατάσταση στη Μέση Ανατολή και η δραστική μείωση στη διέλευση πλοίων μεταφοράς πετρελαίου και φυσικού αερίου από τα Στενά του Ορμούζ αναζωοπνύουν τον φόβο επανεμφάνισης του στασιμοληθωρισμού.

Οι κεντρικοί τραπεζίτες βρίσκονται ενώπιον του γνωστού διλήμματος: Σύσφιγξη της νομισματικής πολιτικής και ύφεση ή χαλάρωση και πληθωρισμός;

Η αύξηση των τιμών ενέργειας λειτουργεί ως ένας φόρος επί καταναλωτών και επιχειρήσεων, ωθώντας άμεσα τις τιμές προς τα πάνω. Αντιθέτως, οι υφεσιακές επιπτώσεις εκδηλώνονται σταδιακά, καθώς οι επιχειρήσεις περιορίζουν την παραγωγή και τα νοικοκυριά τις δαπάνες τους.

ενώπιον του γνωστού διλήμματος: Σύσφιγξη της νομισματικής πολιτικής και ύφεση, ή χαλάρωση και πληθωρισμός; Ένα άλλο εύλογο ερώτημα κοινής λογικής σχετίζεται με τη χρονική αλληλουχία στην εκδήλωση των στασιμοληθωρισμού μετά ένα ενεργειακό σοκ. Ο πληθωρισμός εμφανίζεται πρώτος, καθώς οι αυξήσεις στην ενέργεια μετακλύονται άμεσα στις τιμές και στο κόστος παραγωγής. Η στασιμότητα ακολουθεί με καθυστέρηση, καθώς η αγοραστική δύναμη διαβρώνεται και οι επενδύσεις περιορίζονται. Η αλληλουχία αυτή αντανακλά ευρύτερους οικονομικούς συσχετισμούς. Η αύξηση των τιμών ενέργειας λειτουργεί ως ένας φόρος επί καταναλωτών και επιχειρήσεων, ωθώντας άμεσα τις τιμές προς τα πάνω. Αντιθέτως, οι υφεσιακές επιπτώσεις εκδηλώνονται σταδιακά, καθώς οι επιχειρήσεις περιορίζουν την παραγωγή και τα νοικοκυριά τις δαπάνες τους. Η νομισματική πολιτική μπορεί είτε να επιταχύνει είτε να μετριάσει αυτή τη διαδικασία. Μια χαλαρή νομισματική πολιτική μπορεί να στηρίξει προσωρινά την ανάπτυξη, αλλά ενέχει τον κίνδυνο εδραίωσης του πληθωρισμού. Μια περιοριστική νομισματική πολιτική μπορεί να ανακόψει τον πληθωρισμό, αλλά να επιδεινώσει την ύφεση. Οι κεντρικοί τραπεζίτες κατηγορούνται συχνά ότι τη διάρκεια της διαπραχής. Μια πρόσκαιρη διακοπή θα μπορούσε να οδηγήσει σε απότομη, αλλά παροδική αύξηση τιμών. Μια παρατεταμένη κρίση, αντιθέτως, θα ενίσχυε τον πληθωρισμό και θα επιβράδυνε αισθητά την ανάπτυξη. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον, οι κεντρικές τράπεζες βρίσκονται

σοδίων, η ιστορική εμπειρία δείχνει ότι μπορούν να διαρκέσουν αρκετά χρόνια, ακόμη και μετά την υποχώρηση του αρχικού ενεργειακού σοκ. Στη δεκαετία του 1970 χρειάστηκε σχεδόν μία δεκαετία και μια αποφασιστική στροφή στη νομισματική πολιτική για να αποκαταταθεί η σταθερότητα των τιμών. Η επιμονή των στασιμοληθωριστικών επιπτώσεων οφείλεται κυρίως στις δευτερογενείς επιδράσεις, προερχόμενες από τη λεγόμενη δίνη μισθών - τιμών (wage - price spiral) και τις προσδοκίες για τον πληθωρισμό. Όταν ο πληθωρισμός εδραιωθεί στην κοινωνική συμπεριφορά και στις εργασιακές συμβάσεις, η εξάλειψή του απαιτεί σταθερή και αξιόπιστη νομισματική πολιτική που είναι, βραχυπρόθεσμα οικονομικά και μακροπρόθεσμα πολιτικά, επώδυνη. Ένα είναι το γεγονός, η σκιά της κρίσης πάνω στην οικονομία συνήθως διαρκεί περισσότερο από την ίδια την κρίση. Στις τρέχουσες συνθήκες του πολέμου στη Μέση Ανατολή, οι προβλέψεις παραμένουν διχασμένες. Ορισμένοι αναλυτές εκτιμούν ότι οι σημερινές αγορές ενέργειας είναι πιο διαφοροποιημένες και ευέλικτες, σε βαθμό που μπορούν να απορροφήσουν ένα μέτρο σοκ χωρίς να οδηγήσουν, ιδιαίτερα τις δυτικές οικονομίες, σε συνθήκες στασιμοληθωρισμού. Άλλοι είναι πιο απαισιόδοχοι. Εξίσου σημαντικό, να παρατηρήσουμε ότι όλες οι οικονομίες δεν είναι στον ίδιο βαθμό ευάλωτες στις επιπτώσεις μιας ενεργειακής κρίσης. Οι ανεπτυγμένες οικονομίες με υψηλή εξάρτηση από εισαγόμενη ενέργεια, δύσκαμπτες αγορές εργασίας και περιορισμένα δημοσιονομικά περιθώρια είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένες. Πολλές ευρωπαϊκές χώρες ανήκουν σε αυτή την κατηγορία, όπως και αρκετές αναπτυσσόμενες οικονομίες. Η Αμερική, ο Καναδάς, αλλά και η Κίνα, επηρεάζονται λιγότερο. Ένα παράλληλο διήγημα της ιστορίας είναι ότι η συνολική αρχιτεκτονική μιας οικονομίας καθορίζει αν ένα ενεργειακό σοκ θα έχει παροδικές επιπτώσεις ή θα τείνει να μετατραπεί σε παρατεταμένη οικονομική δυσλειτουργία. As κλείσουμε όπως αρχίσαμε, με τις κεντρικές τράπεζες. Σε περιόδους που διαφαίνονται στασιμοληθωριστικοί κίνδυνοι δεν υπάρχουν εύκολες λύσεις, μόνο δύσκολες επιλογές. Όπως μας υπενθυμίζει ο Milton Friedman, ο πληθωρισμός είναι σε τελική ανάλυση ένα νομισματικό φαινόμενο· η τιθάσευσή του όμως, ιδίως όταν η ανάπτυξη υποχωρεί, απαιτεί λεπτή ισορροπία μεταξύ τέχνης και επιστήμης. Εντέλει, η νομισματική πολιτική είναι το μοναδικό διαθέσιμο εργαλείο, αλλά ένα εργαλείο που πρέπει να χρησιμοποιείται με ακρίβεια και αποφασιστικότητα, διότι αλλιώς η θεραπεία κινδυνεύει να αποδειχθεί εξίσου επώδυνη με την ασθένεια.

Ο κ. Γιώργος Στούμπος διετέλεσε καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας και στέλεχος της Τράπεζας της Ελλάδος.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Αναζητώντας τη μετέωρη εξωστρέφεια της οικονομίας

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Οι κοσμογονικές αλλαγές στο παγκόσμιο εμπόριο αλλάζουν τον κόσμο και αναγκάζουν την εγχώρια επιχειρηματικότητα να προσαρμοστεί σε ευκαιρίες αλλά και κινδύνους που επιπρεάζουν και την ελληνική αγορά.

Η αλήθεια είναι ότι το παγκόσμιο εμπόριο το 2025 δεν μειώθηκε, παρά τις σχετικές δυσοιωνες προβλέψεις. Τόσο οι εισαγωγές των ΗΠΑ όσο και οι κινεζικές εξαγωγές έφθασαν σε νέα υψηλά. Η γεωπολιτική όμως «κέρδιση» πρωταγωνιστική θέση στις εξελίξεις, ενώ συνολικά το εμπόριο αυξήθηκε ταχύτερα από την παγκόσμια οικονομία. Στην πράξη το εμπόριο άλλαξε προσανατολισμό και κινείται περισσότερο προς «πολιτικά φιλικές» αγορές, μακριά από παλιούς εμπορικούς εταίρους που βρίσκονται πλέον σε μεγάλη «γεωπολιτική απόσταση». Στην Ευρώπη ενισχύθηκαν οι εμπορικές συναλλαγές στο εσωτερικό της Ε.Ε. κατά 6% περίπου το 2025, ελαφρώς ταχύτερα από την πραγματική αύξηση των εξαγωγών εκτός Ε.Ε.

Αυτή η μεγάλη εικόνα, βέβαια, δεν αφήνει ανεπηρέαστη και την εγχώρια πραγματικότητα, όσο κι αν αυτή κυριαρχείται συχνά από εντυπώσεις «εσωτερικών», κρίσιμων υποτίθεται, εξελίξεων. Με υψηλό τρόπο η πρόσφατη έκθεση του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννη Στουρνάρα περιγράφει την κατάσταση για το 2025. «Το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκε αισθητά στο 5,7% του ΑΕΠ, παραμένει όμως σε υψηλό επίπεδο».

Η εμπόδιση στα στοιχεία της έκθεσης αποκαλύπτει ότι σε σταθερές τιμές οι εξαγωγές αγαθών χωρίς τα καύσιμα αυξήθηκαν κατά 4,7%, λόγω της θετικής συμβολής πρωτίστως των τροφίμων, ποτών και καπνού και δευτερευόντως των χημικών και των βασικών μετάλλων. Αντίστοιχα, οι εισαγωγές αγαθών χωρίς τα καύσιμα σημείωσαν άνοδο κατά 2,4%, η οποία συνδέεται με την αύξηση των εισαγωγών μη διαρκών καταναλωτικών αγαθών και μεταφορικού εξοπλισμού, ενώ μεμονωμένα κατηγορήσαν οι εισαγωγές επενδυτικών αγαθών. Το 2025 το μερίδιο της Ελλάδας

σημείωσε αύξηση σε χώρες της Ε.Ε. εκτός Ευρωζώνης, ενώ στις χώρες της ζώνης ευρώ καταγράφηκε οριακή μείωση. Βελτιωμένη επίδοση εμφάνισαν οι ελληνικές εξαγωγές στα Δυτικά Βαλκάνια, η οποία ωστόσο δεν ήταν αρκετή για να αντισταθμίσει την υποχώρηση του μεριδίου της Ελλάδας στον υπόλοιπο κόσμο και κυρίως στις ανεπτυγμένες, εκτός Ε.Ε. χώρες, με αποτέλεσμα τη μείωση του συνολικού μεριδίου στην αγορά.

Μια προσεκτική ματιά θα αποκαλύπτει ευκαιρίες για ελληνικές επιχειρήσεις που είναι εξαγωγικές ή πρέπει να γίνουν.

Η Ευρώπη θα μπορούσε να ειρκε αντισταθμίσει εισαγωγές από την Κίνα εξάγοντας αγαθά που οι Ηνωμένες Πολιτείες σταμάτησαν να εισάγουν από αυτή τη χώρα. Στην πράξη αυτό δεν συνέβη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση κατέλαβε λιγότερο από το 3% της ζήτησης των ΗΠΑ που προηγουμένως κάλυπτε η Κίνα, κυρίως σε ένα περιορισμένο σύνολο φαρμακευτικών προϊόντων. Στην πραγματικότητα, εκτός των φαρμακευτικών προϊόντων, οι εξαγωγές της Ε.Ε. προς τις Ηνωμένες Πολιτείες μειώθηκαν.

Η Κίνα επέκτεινε τον ρόλο της ως «παραγωγός εργοστασίων», αυξάνοντας τις αποστολές σε αναπτυσσόμενες οικονομίες, προμηθεύοντας τα μηχανήματα και εξαρτήματα που απαιτούνται για την τροφοδοσία προηγμένων κόμβων παραγωγής. Οι Ηνωμένες Πολιτείες αντικατέστησαν περίπου τα δύο τρίτα του κενού με εισαγωγές από άλλους πωλητές, ενώ οι Κινέζοι εξαγωγείς καταναλωτικών αγαθών, από ηλεκτρικά αυτοκίνητα μέχρι παιχνίδια, μείωσαν τις τιμές κατά μέσον όρο 8% για να βρουν αγοραστές σε νέες αγορές.

Η εξωστρέφεια φαίνεται να είναι το βασικό ζητούμενο τόσο για την ελληνική οικονομία όσο και για την ευρωπαϊκή. Δύο κινήσεις εξωστρέφειας της Ε.Ε., τον Ιανουάριο του 2026, να υπογράψει συμφωνίες με την Ινδία και το λατινοαμερικανικό μπλοκ Mercosur, με την τελευταία να εκκρεμεί στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, δεν έχουν αποδώσει ακόμη κυρίως για πολιτικούς λόγους.

Στον δρόμο προς το ψηφιακό ευρώ κινείται σταθερά η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έχοντας ορίσει συγκεκριμένα ορόσημα που θα οδηγήσουν στην έκδοσή του και στην κυκλοφορία του από το 2029, με κύριο χαρακτηριστικό τις offline πληρωμές. Νωρίτερα και για διάστημα ενός έτους το ψηφιακό ευρώ θα τεθεί σε πιλοτική κυκλοφορία. Οι offline πληρωμές με το ψηφιακό ευρώ σημαίνουν ότι δεν θα υπάρχει ψηφιακό αποτύπωμα της συναλλαγής των καταναλωτών, γεγονός που εξασφαλίζει την απαιτούμενη ιδιωτικότητα, ώστε να καταστεί ανταγωνιστικό απέναντι στα μετρητά.

Σήμερα η όλη διαδικασία έχει περάσει από τη φάση του σχεδιασμού σε αυτήν της τεχνικής υλοποίησης του εγχειρήματος, όπως προκύπτει από το ειδικό κεφάλαιο για τα βήματα προς το ψηφιακό ευρώ, που περιλαμβάνεται στην έκθεση του διοικητή της Τραπέζης της Ελλάδος που παρουσιάστηκε την προηγούμενη Δευτέρα.

Πρόκειται για την τρίτη φάση που περιλαμβάνει το διάστημα Οκτωβρίου 2025-Σεπτέμβριος 2027, το οποίο επικεντρώνεται στην περαιτέρω ανάπτυξη και επιχειρησιακή προετοιμασία του ψηφιακού ευρώ. Οι τρεις άξονες εργασίας περιλαμβάνουν: την προώθηση της τεχνικής ετοιμότητας με την ανάπτυξη της υποδομής και των προτύπων, την προετοιμασία πιλοτικών δοκιμών και τη στενότερη συνεργασία με φορείς της αγοράς για την οριοτικοποίηση του εγχειρίδιου κανόνων. Η φάση αυτή είναι κρίσιμη, δεδομένου ότι συνιστά τη γέφυρα μεταξύ σχεδιασμού και πρακτικής εφαρμογής, με την επιδίωξη να διασφαλιστεί ότι το ψηφιακό ευρώ θα λειτουργεί με ασφάλεια, αξιοπιστία και ευρεία αποδοχή σε όλη την Ευρωζώνη.

Είχαν προηγηθεί οι δύο πρώτες φάσεις στον δρόμο της δημιουργίας του ψηφιακού ευρώ όπως αυτές καταγράφονται στην έκθεση του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, Γιάννη Στουρνάρα.

Το ψηφιακό ευρώ θα ωθήσει τις τράπεζες και τους λοιπούς παρόχους υπηρεσιών πληρωμών να αναπτύξουν νέα προϊόντα.

Συγκεκριμένα, η φάση διερεύνησης την περίοδο Οκτωβρίου 2020-Οκτωβρίου 2023 επικεντρώθηκε στην εξέταση της σκοπιμότητας και στον καθορισμό των βασικών χαρακτηριστικών του ψηφιακού ευρώ, ορίζοντας και τις θεμελιώδεις αρχές για την υιοθέτηση και χρήση του: μέγιστη προστασία της ιδιωτικότητας των χρηστών, προστασιμότητα και ευκολία στη χρήση για όλες τις κοινωνικές ομάδες και διασφάλιση ότι το ψηφιακό ευρώ θα λειτουργεί συμπληρωματικά προς τα μετρητά. Η φάση ολοκληρώθηκε επιτυχώς με την έγκριση ενός ισχυρού στρατηγικού πλαισίου, ανοίγοντας τον δρόμο για τα επόμενα βήματα.

Ακολούθησε η φάση προετοιμασίας (Νοέμβριος 2023-Οκτώβριος 2025), η οποία σηματοδότησε τη μετάβαση από τη θεωρητική διερεύνηση στον πρακτικό σχεδιασμό.

Σύμφωνα με την έκθεση Στουρνάρα, κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης, το Ευρωσύστημα εργάστηκε για τον προσδιορισμό των λειτουργικών και τεχνικών χαρακτηριστικών του ψηφιακού ευρώ, τη διερεύνηση πιλοτικών λύσεων και τη συνεργασία με τράπεζες και άλλους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών.

Το ψηφιακό ευρώ, αναμένεται να αποτελέσει ένα σύγχρονο μέσο πληρωμής, σχεδιασμένο να καλύπτει τις ανάγκες όλων των Ευρωπαίων πολιτών στην ψηφιακή εποχή. Όλοι οι Ευρωπαίοι πολίτες της ζώνης του ευρώ, θα μπορούν να το αποκτήσουν και να το χρησιμοποιούν με ίσους όρους.

Ορόσημο της δεύτερης φάσης αποτέλεσε η πρώτη έκδοση του εγχειρίδιου κανόνων (Rulebook) για το ψηφιακό ευρώ, η οποία αποτυπώνει τους βασικούς κανόνες χρήσης και λειτουργίας του, καθώς και τους ρόλους και τις υποχρεώσεις όλων των συμμετεχόντων στο οικοσύστημα του ψηφιακού ευρώ. Το εγχειρίδιο αυτό, η επεξεργασία του οποίου βρίσκεται σε εξέλιξη, λειτουργεί ως κοινό πλαίσιο αναφοράς, εν-

σχύοντας τη διαφάνεια, τη συνέπεια, τη νομική ασφάλεια και το στιβαρό πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης.

Στην επόμενη, 4η φάση, προβλέπεται να διενεργηθεί η πιλοτική άσκηση (Σεπτέμβριος 2027-Σεπτέμβριος 2028). Εφόσον η δέσμη νομοθετικών μέτρων για το ψηφιακό ευρώ υιοθετηθεί έως το τέλος του 2026, προβλέπεται να διενεργηθεί πιλοτική άσκηση διάρκειας 12 μηνών.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της άσκησης, επιλεγμένοι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών θα συνεργαστούν με το Ευρωσύστημα για τη δοκιμασία της τεχνικής, λειτουργικής και επιχειρησιακής ετοιμότητας του συστήματος σε ελεγχόμενο περιβάλλον.

Μετά από όλα αυτά θα ανοίξει ο δρόμος για την έκδοση ψηφιακού ευρώ (2029 και έπειτα): Οι τελικές αποφάσεις για την επίσημη κυκλοφορία του ψηφιακού ευρώ θα ληφθούν από τα αρμόδια όργανα που θα προβλέπονται από τη σχετική νομοθεσία, εφόσον υιοθετηθεί. Η τελική απόφαση για την έκδοση θα ληφθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ μόνον αφού η νομοθεσία τεθεί σε ισχύ.

Τα πλεονεκτήματα από τη δημιουργία του ψηφιακού ευρώ, όπως τα καταγράφει η Τράπεζα

της Ελλάδος, είναι τα ακόλουθα:

- Το ψηφιακό ευρώ, αναμένεται να αποτελέσει ένα σύγχρονο μέσο πληρωμής, σχεδιασμένο να καλύπτει τις ανάγκες όλων των Ευρωπαίων πολιτών στην ψηφιακή εποχή.

- Θα είναι προσβάσιμο σε όλους τους πολίτες της ζώνης του ευρώ, οι οποίοι θα μπορούν να το αποκτήσουν και να το χρησιμοποιούν με ίσους όρους.

- Θα γίνεται καθολικά αποδεκτό για πληρωμές σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ και υπό προϋποθέσεις και σε άλλες χώρες, εντός ή εκτός της Ε.Ε.

- Θα αξιοποιεί στον μέγιστο δυνατό βαθμό υφιστάμενες υποδομές και τεχνικά πρότυπα για την αποδοχή και τον διακανονισμό του, ελαχιστοποιώντας το κόστος προσαρμογής της αγοράς.

- Θα ενισχύσει τον ανταγωνισμό στο ευρωπαϊκό τοπίο πληρωμών, μειώνοντας ταυτόχρονα την εξάρτηση από μη ευρωπαϊκούς παρόχους.

- Θα εισαγάγει νέες δυνατότητες χρήσης, όπως οι εκτός σύνδεσης (offline) πληρωμές.

- Θα ωθήσει τις τράπεζες και τους λοιπούς παρόχους υπηρεσιών πληρωμών να αναπτύξουν νέα προϊόντα σε συνδυασμό με το ψηφιακό ευρώ.

- Θα λειτουργεί με τα πλέον απαιτητικά πρότυπα ασφάλειας και εντός αυστηρού πλαισίου προστασίας των προσωπικών δεδομένων των χρηστών.

«Το ψηφιακό ευρώ έχει ιδιαίτερη σημασία για το μέλλον της Ευρώπης, καθώς ενισχύει τη νομισματική κυριαρχία στη ζώνη του ευρώ και την ανθεκτικότητα σε κρίση κεντρικής τράπεζας έναντι των διαθέσιμων ιδιωτικών μέσων πληρωμών και στηρίζει την καινοτομία. Παράλληλα, συμβάλλει στη χρηματοοικονομική ένταξη, παρέχοντας τη δυνατότητα σε όλους τους πολίτες να συμμετέχουν στην ψηφιακή οικονομία», καταλήγει η Τράπεζα της Ελλάδος στην παρουσίασή της για το ψηφιακό ευρώ.

Συνεχίζεται το ράλι στις τιμές των ακινήτων στην Ελλάδα

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Αυξήσεις των ζητούμενων τιμών μέχρι και 36,4% παρατηρήθηκαν στην αγορά κατοικίας της Αττικής κατά το φετινό πρώτο τρίμηνο, συγκριτικά με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Σύμφωνα με τα στοιχεία του SPI, του δείκτη τιμών του Spirogiatos, η περιοχή του Ψηττού αναδεικνύεται σε «πρωταγωνίστρια», με τη μέση ζητούμενη τιμή πώλησης να διαμορφώνεται πλέον σε 3.411 ευρώ/τ.μ., αυξημένη κατά 36,4% σε σχέση με το περυσινό πρώτο τρίμηνο. Μεγάλες αυξήσεις παρατηρήθηκαν επίσης σε Δροσιά με 31,8%, Ταύρο με 31,5%, Λάφνη με άνοδο κατά 29,9% και Αγία Βαρβάρα με 21,3%.

Στο σύνολο της χώρας, η μέση αύξηση διαμορφώθηκε σε 7,9%, ενώ η μέση ζητούμενη τιμή ενοικίασης αυξήθηκε κατά 4,2% σε ετήσια βάση. Στα μεγάλα αστικά κέντρα και στα προάστια τους η ανοδική τάση παραμένει έντονη, με τη Θεσσαλονίκη να καταγράφει ισχυρότερη άνοδο σε σχέση με την Αττική. Ειδικότερα, οι τιμές πώλησης αυξήθηκαν κατά 6,5% στην Αττική και 9,7% στη Θεσσα-

λονίκη, ενώ οι τιμές ενοικίασης σημείωσαν άνοδο 3,9% και 6,6% αντίστοιχως.

Όσον αφορά τις τιμές ενοικίασης, η μεγαλύτερη άνοδος με 22,4% παρατηρείται επίσης στον Ψηττό, με αποτέλεσμα η μέση ζητούμενη τιμή να διαμορφωθεί σε 10,4 ευρώ/τ.μ. Μεγάλες αυξήσεις καταγράφονται κυρίως στις πιο προσιτές περιοχές, με αποτέλεσμα να περιορίζονται οι επιλογές όσων αναζητούν πιο οικονομικές λύσεις κατοικίας. Ετσι, στο Πέραμα η αύξηση των ενοικίων σε σχέση με το περυσινό πρώτο τρίμηνο ανήλθε σε 20,2% και 7,9 ευρώ/τ.μ. συνολικά, ενώ μεγάλες είναι και οι αυξήσεις σε Αχαρνές (17%) και Χαϊδάρι (14,9%). Στην πρώτη πεντάδα των περιοχών με τη μεγαλύτερη άνοδο περιλαμβάνονται και τα Μεγίσσα, με αύξηση 17,2% και 11 ευρώ/τ.μ.

Σύμφωνα με την ανάλυση του Spirogiatos.gr, «τα δεδομένα αυτά επιβεβαιώνουν τη συνεχιζόμενη ενίσχυση της ζήτησης για κατοικία, ιδίως στα μεγάλα αστικά κέντρα, με τη Θεσσαλονίκη να αναδεικνύεται σε δυναμική αγορά με ταχύτερους ρυθμούς ανόδου. Παράλληλα, η μεγαλύτερη αύξηση στις

τιμές πώλησης σε σχέση με τα ενοίκια υποδηλώνει ενισχυμένη επενδυτική δραστηριότητα, η οποία ωθεί τις ζητούμενες τιμές προς τα πάνω και ενδέχεται να εντείνει περαιτέρω τις πιέσεις στην προστιμότητα της κατοικίας και για τους ενοικιαστές».

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η εικόνα που προκύπτει από την αγορά στεγαστικών δανείων το πρώτο τρίμηνο, σύμφω-

να με τα στοιχεία της IMS-FC. Σύμφωνα με αυτά, παρατηρείται αύξηση του ποσοστού δανείου σε σχέση με τη συνολική αξία του ακινήτου, συγκριτικά με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα, κάτι που δείχνει ότι όσοι αγοραστές προχωρούν σε τραπεζικό δανεισμό χρειάζεται πλέον να δανειοδοτούνται με μεγαλύτερο ποσό, προκειμένου να μπορούν να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της απόκτησης

κατοικίας, απόρροια της αύξησης των τιμών που έχει μεσολαβήσει.

Στο πλαίσιο αυτό, η μεγαλύτερη αύξηση παρατηρείται στην κατηγορία δανείων 50.000-70.000 ευρώ, με αύξηση κατά 15% του ποσοστού δανείου/αξία ακινήτου, με αποτέλεσμα πλέον να ανέρχεται σε 78,5%, από 67,1% πέρυσι. Παράλληλα, αξίζει να σημειωθεί ότι τα μεγαλύτερα ποσοστά δανεισμού/αξία ακινήτου, με 82,4% και 82,1%, παρατηρούνται σε αξίες δανείου 150.000-200.000 ευρώ και 200.000-300.000 ευρώ, αντίστοιχως.

Παρ' όλα αυτά, οι περισσότεροι δανειολήπτες, σε ποσοστό 91,4%, εξασφαλίζουν πλέον το 100% του αιτούμενου ποσού. Ειδικότερα, τα υψηλότερα ποσοστά πλήρους εκταμίευσης καταγράφονται στα δάνεια 50.000-70.000 ευρώ (96,8%), 70.000-100.000 ευρώ (95,5%) και 150.000-200.000 ευρώ (95,3%), ενώ ιδιαίτερα υψηλό είναι το ποσοστό και στην κατηγορία έως 50.000 ευρώ (92,9%). Αντιθέτως, μεγαλύτερη απόκλιση μεταξύ αιτούμενου και τελικά εγκριθέντος ποσού εμφανίζεται στις κατηγορίες 100.000-150.000 ευρώ, όπου το 17,1% δεν έλαβε το σύνολο του ποσού που ζητούσε, και 200.000-300.000

ευρώ, με αντίστοιχο ποσοστό 16,6%.

Στην αγορά κατοικίας της Θεσσαλονίκης, στον τομέα των πωλήσεων, τη μεγαλύτερη αύξηση σημείωσε η περιοχή Ξηροκρήνη - Παναγιά Φανερωμένη στον Δήμο Θεσσαλονίκης, καταγράφοντας ετήσια αύξηση άνω του 25%. Ισχυρή ανοδική πορεία παρουσίασαν επίσης η Σταυρούπολη και η Χαλιάστρα στα προάστια της πόλης. Αντίστοιχως, στον τομέα των ενοικιάσεων, τη μεγαλύτερη δυναμική για το α' τρίμηνο του 2026 εμφάνισαν η Θέρμη και η Μενεμένη στα προάστια της Θεσσαλονίκης, καθώς και η περιοχή Ξηροκρήνη - Παναγιά Φανερωμένη στον Δήμο Θεσσαλονίκης.

Όσον αφορά τις ακριβότερες (συνολικά) περιοχές της Θεσσαλονίκης το φετινό πρώτο τρίμηνο, ξεχωρίζουν η Καλαμαριά με 3.142 ευρώ/τ.μ., το κέντρο της Θεσσαλονίκης με 3.000 ευρώ/τ.μ. και η Πυλαία με 2.989 ευρώ/τ.μ. Αναφορικά με τις τιμές ενοικίασης, στο κέντρο της πόλης η μέση ζητούμενη τιμή διαμορφώνεται σε 11,7 ευρώ/τ.μ., ενώ ακολουθούν οι περιοχές Βαρδάρης - Λαχανόκηποι (11,3 ευρώ/τ.μ.) και 40 Εκκλησιές - Ευαγγελίστρια (10,9 ευρώ/τ.μ.).

Deloitte. Together makes progress

2026 Human Capital trends

From tensions to tipping points: Choosing the human advantage

Learn more

© 2026 Deloitte Limited